

Daar is de Harmonie!

*Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas"
van Gennepe 1818-1993*

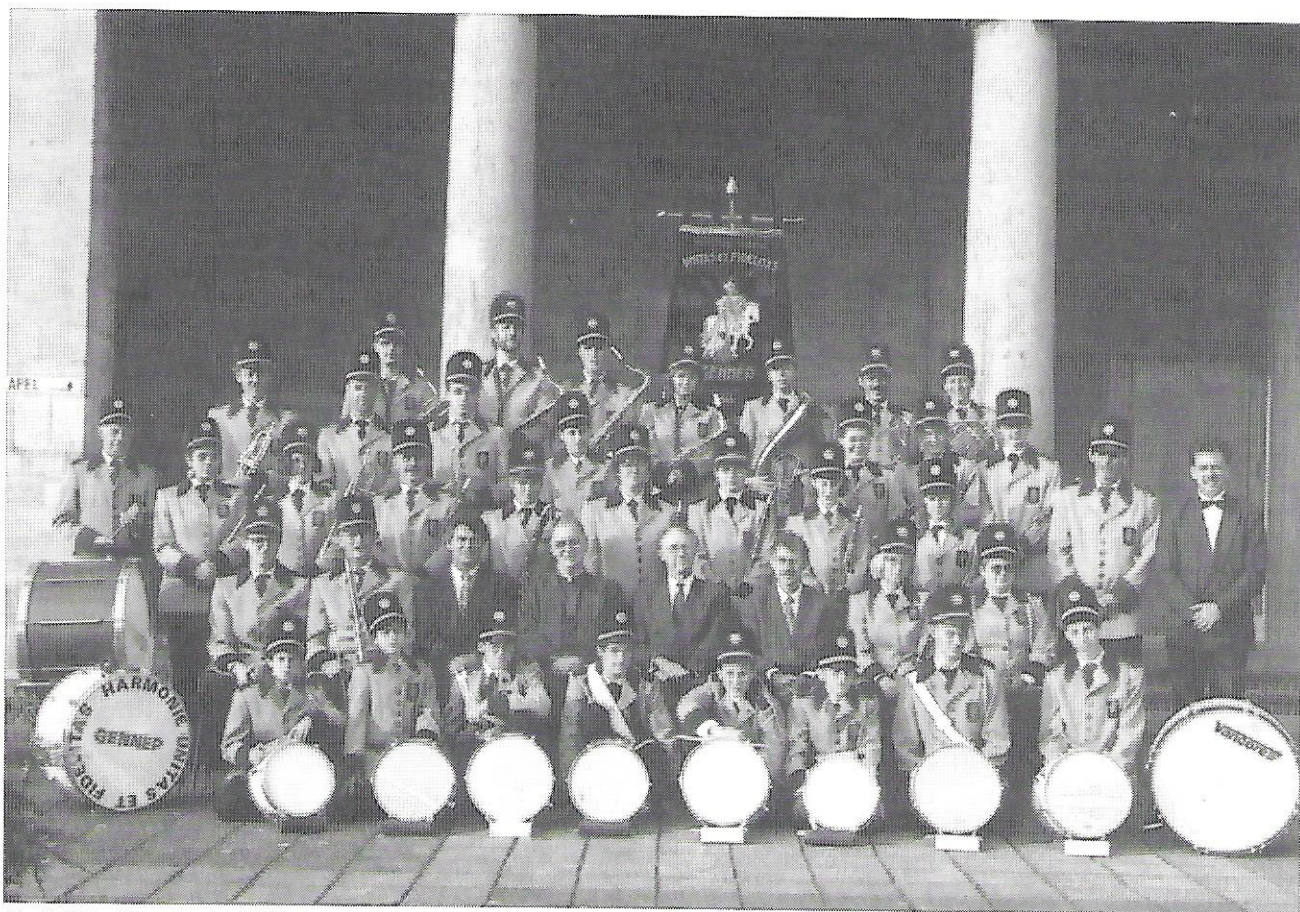

DAAR IS DE HARMONIE !

Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas"
van Gennep 1818 - 1993

door

Wiel S. van Dinter

Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" juni 1993

(V.l.n.r.) onderste rij:

- Michiel Liebrechts
- Tom Gommers
- Thijs Stoffelen
- Stef Junier
- Guus Deriks
- Alexander Derks
- Johan Vogelzangs
- Ruben Derks

zittend:

- Govert Teunissen (best.l.)
- Piet Lukassen (pen.m.)
- Andries Knevel (voorzit.)
- Deken E. Huisman (president)
- Burgemeester E.A. Berger (beschermheer)
- Martin Derks (best. l.)
- Jolanda Loeffen-Wennekers (secr.)
- Jans Zeemering (best. l.)

3e rij:

- René de Block
- Hetty Lemmen
- Meerte Michels
- Henk Bernards
- Dorien Coppens
- Marijke Grens-Simons
- Helmie Hoesen
- Marjolein Derks
- Wieneke Gülen
- Jack van Unen
- Frank Heere (dir.)

4e rij:

- Ad Bouwens
- Nol Simons
- Gerwin Voss
- Jaap Gietemans
- Claudia Arts
- Els Bindels
- Marieke Gerrits

5e rij:

- Hans Marinussen
- Mathieu Simons
- Wilbert de Groot
- Ingrid Wennekers
- Bennie Gülen
- Eric Paardekam
- Nellie Teunissen-Zeemering

Inhoud

Woord vooraf	4
Ter Inleiding	5
1. PRELUDE	6
Schets van Gennep anno 1812	
2. OUVERTURE	8
Pastoor Th. van Alphen, een portret	
3. ANDANTE	11
1818 - 1868	
4. ALLEGRO MODERATO	16
1868 - 1918	
5. ALLEGRO VIVACE	28
1918 - 1968	
6. ALLEGRO MA NON TROPPO	46
1968 - 1993	
7. POTPOURRI	53
- Repatrianten	
- De Hofkapel	
- Oefening baart kunst	
- Kevelaar	
8. FINALE	58
- Nawoord	
Lijst van directeuren	59
Geraadpleegde bronnen	59
Ledenlijst per 01.07.1993	60
Ondersteuning	61

Woord vooraf

Omstreeks het jaar 900 was er in de Italiaanse stad Siena, ten zuiden van Florence, een stadsbestuur dat een stadhuis met een toren wilde bouwen. De toren moest niet alleen heel mooi worden maar vooral ook erg degelijk. Aan de architect werd opgedragen een toren te construeren die minstens duizend jaar oud kon worden. Niemand was bij machte te controleren of de bouwheer aan deze kwaliteitsnorm had voldaan, maar de opdrachtgevers hadden doeltreffend duidelijk gemaakt, dat zij iets zeer waardevols aan het nageslacht wilden nalaten. De toren staat er nog steeds in al zijn glorie en wordt dagelijks bezocht door honderden mensen, die van dit cultureel erfgoed genieten.

Onafgebroken worden over de hele wereld ideeën geboren en initiatieven genomen. Slechts zelden met de bedoeling geschiedenis te schrijven. De architect van het Gennepse oude raadhuis heeft ongetwijfeld een mooi gebouw willen maken om zijn opdrachtgevers tevreden te stellen. We mogen aannemen dat hij iets heeft willen bouwen, waarop de inwoners van het stadje, dat in 1597 door de grote stadsbrand zo zwaar getroffen was, weer trots zouden kunnen zijn. Hij zal niet de bedoeling gehad hebben een bouwwerk te maken, dat vierhonderd jaar later gekoesterd zou worden als een monument, bepalend voor de identiteit van de gemeente Gennep.

Ook Pastoor Van Alphen zal geen historie hebben willen schrijven, toen hij in 1818 het initiatief nam tot de oprichting van de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas". Waarschijnlijk is dat hij de kerkelijke ceremoniën wilde opluisteren b.v. de jaarlijkse processie naar Kevelaar. Dat hij verder van muziek hield, zal ook een grote rol gespeeld hebben. Vast staat dat er inmiddels al honderdenvijfenzeventig jaar door "Unitas et Fidelitas", generatie op generatie, gemusiceerd wordt. De leden beleven daaraan

veel plezier. En zij niet alleen. Met het resultaat van alle repetities wordt, jaar in jaar uit, menig kerkelijk en burgerlijk feest opgeluisterd. Zonder zijn Harmonie zou Gennep in cultureel opzicht een heel stuk schraller zijn!

Ten tijde van de oprichting van "U. et F." was het pas drie jaar geleden dat Napoleon de slag bij Waterloo had verloren en zat de Franse keizer op St.-Helena verbannen. De beroemde Ludwig von Beethoven bereikte in dat jaar zijn 48-jarige leeftijd, terwijl de 8-jarige jongetjes Frédéric Chopin en Robert Schumann zich liever achter de piano verstopten dan er op te oefenen. En de wereldbekende Engelse schrijver Charles Dickens, toen zes jaar oud, moest nog fatsoenlijk leren schrijven.

Sinds 1818 is er veel gebeurd, ook met de Gennepse Harmonie. Onze eigen stadshistoricus Wiel van Dinter, zelf meer dan dertig jaar actief lid van "Unitas et Fidelitas", heeft zich ter gelegenheid van het 175-jarig jubileum in het verleden van het korps verdiept. Wij zijn hem daar oprecht dankbaar voor. Wij zijn ervan overtuigd dat zijn verhaal het lezen meer dan waard is.

De uitgave van dit bijzonder boekje zou voorts niet mogelijk zijn geweest zonder de steun van de uitgever en al die grote en kleine begunstigers die onze vereniging in dit jubileumjaar een extra financiële impuls hebben gegeven.

Dank ook aan U, lezer(es), die door het kopen van dit boekje niet alleen uw interesse voor onze Harmonie hebt getoond, maar tevens hebt bijgedragen in de aanschaf van de nieuwe uniformen waarin ons korps vanaf het jubileumfeest in september 1993 gekleed zal gaan.

Andries Knevel,
voorzitter van de Kerkelijke Harmonie "Unitas et
Fidelitas".

Ter Inleiding

Toen de huidige voorzitter van de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" van Gennep, Andries Knevel, mij in januari van dit jaar vroeg de geschiedenis van het korps op papier vast te leggen, heb ik mijn jaaragenda geraadpleegd en deze weer gauw dichtgemaakt. De vele notities daarin stemden mij somber omtrent de haalbaarheid van zo'n onderneming. Mijn scepsis werd echter overstemd door een ander gevoel: hoeveel plezier had ik in mijn achtendertigjarig lidmaatschap niet aan dit muziekgezelschap beleefd? Nu kon ik iets tastbaars terugdoen. Dus...

Ik heb enkele maanden vrij gemaakt voor de opgave 175 jaar historie van de Harmonie te inventariseren, te ordenen en neer te schrijven. De grote handicap daarbij was de afwezigheid van een geschreven archief omtrent "Unitas et Fidelitas" 1818 - 1945. Die documentatie ging in Gennep tijdens de evacuatie 1944/45 door oorlogshandelingen volledig verloren. Voor honderdvijfentwintig jaar Harmoniever-

leden was ik dus aangewezen op schaarse bronnen buiten Gennep en toevallige vondsten in b.v. krantenarchieven. T.a.v. de laatste vijftig jaar heb ik kunnen putten uit aanwezig materiaal bij de secretaris van de Harmonie en eigen stukken.

Zeker bij die laatste vijftig jaren geschiedenis -het grootste deel daarvan maakte ik als oor- en ooggetuige en werkzaam lid zelf mee- heb ik mij tot hoofdzaken en de rode draad moeten beperken. De wezenlijke zaken zijn echter aan de orde gekomen. Het is boeiend een aanvankelijk nieuw fenomeen in de leefgemeenschap te zien evolueren naar een algemeen aanvaard en vanzelfsprekend element daarbinnen. Wat het u, geachte lezer(es), doetervaart u wanneer u dit boekwerkje hebt gelezen en dichtslaat. Graag heb ik voor u een boekje open gedaan over dit Genneps instituut bij uitstek, de "Harmonie".

Gennep, augustus 1993

Wiel van Dinter.

1. Prelude

Schets van Gennep anno 1812

Het jaar 1812 is in tweeërlei opzicht een merkwaardig jaar. Op Europees niveau leidt Napoleon met de tocht naar Rusland zijn ondergang in. De gevolgen daarvan zullen overal merkbaar zijn. Lokaal beschouwd steekt kapelaan Van Alphen in dat jaar de Maas van Oeffelt naar Gennep over en wordt hij een dominerende figuur als pastoor in zijn geboorteplaats. Vanwege dit laatste feit nemen we 1812 als start voor onze geschiedschrijving omtrent de Gennepse Harmonie.

Met Gennep bedoelen we dan steeds de gemeente Gennep van dat moment. De grote woonkern ervan is het stadje Gennep. Daarnaast behoren ook de wat meer verspreid liggende woningen van de "Panover Heijde", de "Piccardie" en de plek "Gennepershuis" tot de gemeente. Onder Piccardie verstaan ze op het stadhuis de hier en daar gebouwde huisjes, boerderijen en keuterijen tussen de Zandpoort en Heijen. Bij de ruïne van het Gennepershuis ligt een viertal woninkjes en in de nabijheid van de oude weg door het Wald naar Kleef vinden we dan al de Panoven. De bewoners van die drie woonplekken noemen ze ook wel de "buitenburgers".

Stadsbeeld

Het stadsbeeld van de woonkern Gennep heeft zich eeuwenlang niet gewijzigd. De Zandstraat is de hoofdstraat; ze vormt met de Niersstraat de doorgaande weg van Venlo naar Nijmegen/Kleef. De tweede invals-/uitvalsweg is de Maasstraat, die van/naar het Maasveer loopt. De vijf andere straten (Hout-, Molen-, Olie- en Kerkstraat en Doelen) zijn zijstraten van de genoemde as. Langs de straten liggen al dan niet aan elkaar gebouwde lage huisjes, bestaande uit begane grond en zolderruimte.

Huizen met twee verdiepingen treffen we voornamelijk op de Markt aan. Ze wijzen op een zekere welstand of ... vergane glorie. De Ned. Hervormde kerk en het stadhuis beheersen de Markt, terwijl de katholieke kerk op het oudste punt van Gennep bij de noordelijke en oostelijke stadsmuur staat. Van de oorspronkelijk drie stadspoorten is er in 1812 nog één over, nl. de Maaspoort. De andere twee (Zand- en Nierspoort) zijn met de bijgebouwen wegens te duur onderhoud en geen duidelijke functie al opgeruimd.

Er is een aantal nauwkeurige cijfers omtrent Gennep anno 1812 bekend, omdat in het oud archief van de gemeente een overzicht van de "Mairie de Gennep" uit dat jaar aanwezig is. Van de 211 huizen staan er 179 binnen de stadsmuren, 4 op Gennepershuis, 9 op de Panoven en 19 in de Piccardie. Gennep heeft dan een bevolking van 978 zielen, verdeeld als volgt: in de stad 826 inw., Gennepershuis 16, Panoven 47 en Piccardie 89. Van dat totaal maken 516 kinderen deel uit, 246 jongens en 270 meis-

jes. Het aantal gezinnen met 4 kinderen bedraagt 18, voor 5-8 kinderen tellen we resp. 7, 5, 2 en 1 gezin(nen). Een gezin met meer dan 8 kinderen hebben we in de staat der bevolking niet aangetroffen.

Er komt nogal wat inwoning voor. Het getal weduwen is relatief hoog: 47. Veel van hen wonen met/bij een ongetrouwde zoon of huizen tesamen op één adres. Vijftien van hen hebben nog jeugdige kinderen, drie zelfs 3 of 4. Voor het inkomen zijn de weduwen afhankelijk van de zoon, van kostgangers, of ze werken tot op hoge leeftijd zelf als dagloonster, wasvrouw, strijkster en naaister.

Bevolking

Gennep blijkt arm te zijn. Een flinke bovenlaag van welgestelden ontbreekt hier. Naast twee burgermeesters (burg. H. Quickbörner van Ottersum woont in Gennep) treffen we 5 renteniers, één dokter, kantonrechter, dominee en pastoor aan. Tot de middengroep mogen we rekenen: 4 bakkers, 1 bierbrouwer/bakker, 4 herbergiers, 5 smeden, 4 kleermakers, 5 kruideniers, 2 slaggers, 5 kuipers, 7 pottenbakkers, 8 schoenmakers, 2 schoolmeesters, 4 timmerlieden, 6 wevers en 1 molenaar. Voorts tellen we 13 landbouwers, 1 veldwachter en 1 vroedvrouw. Het merendeel van de Gennepse beroepsbevolking heeft in 1812 een onregelmatig en/of matig inkomen: 123 dagloners/-loonsters en 53 dienstbodes en -knechten.

Industriële ondernemingen zijn er niet (meer). Enkele beroepslieden hebben een of meer knechten in dienst (wevers, schoenmakers, smeden e.d.). Het welvaartspeil is erg povertjes. Ottersum b.v. is veel vermogender. Geen wonder dat daar het spotrijmpje ontstaat:

*"De Ootersómmers, die rieke hooze,
Hèbbe hun gé.ld ien go.lde dooze.
Mar de Gènnepse, die é.rme bluudjes
Hèbbe wa ien pepie.re tuutjes."*

Bestuur

Staatkundig behoort Gennep in 1812 tot het keizerrijk Frankrijk. De burgerlijke stand heeft 't Frans als ambtelijke taal. In twintig jaren is er veel gebeurd! Bestuurlijk kijkt men hier in 1792 naar het (Pruisische) Kleef, totdat in dat jaar de eerste Franse, revolutionaire legertroepen verschijnen. De jaren daarop wordt Gennep gedwongen de doortrekkende Franse troepen te provianderen. Het Pruisisch bestuur doet zich in 1797 hier weer even gelden, wanneer de Fransen de Pruisen te vriend moeten houden wegens "hogere" politieke belangen (Oostenrijk en Italië bedreigen Frankrijk). Maar de Frans getinte administratie wordt ook in Gennep doorgevoerd: de burgerlijke stand doet zijn intrede (1798). In 1801 lijft Frankrijk onze regio eenvoudig bij het Franse rijk in. Er ontstaat dan ook een volledig gemeente-

lijk apparaat inclusief gemeentebestuur: maire (burgemeester), 2 adjoints (wethouders) en 6 membres (raadsleden).

Ook krijgt de Gennepse burgerij te maken met de Franse dienstplicht (1806). De eerste Gennepse jongens gaan onder de wapenen. Hun diensttijd blijkt onbeperkt; velen zien Gennep niet meer terug. Er zijn -zo blijkt in 1812- twintig Gennepenaars ingelijfd (sommigen al vanaf 1805!). In 1812 gaat Napoleons legermacht naar Rusland en in september staat de Franse keizer in een brandend Moskou zonder proviand. Een maand later moet hij door de nood gedwongen terugwaarts en eindigt dit onzalig avontuur in een groot débacle.

In dat jaar is Guillaume Friderichs burgemeester van Gennep (hij heette eerst gewoon: Willem!). Het merendeel van de negen bestuurders zijn protestant, terwijl daarentegen slechts 10% van de Gennepse bevolking die godsdienst belijdt. Dominee is Conradt Th. Hermsen. In de kerkeraad treffen we in 1812 de namen aan van de ouderlingen: de Ottersumse burgemeester Germain (Herman) Quickbörner en herbergier Fréd. Ter Rehorst en voorts als diakens: kleermaker Junckers, predikantenzoon Theodoor Hermsen, Gerh.van Wylick en Wilh. Nadler.

Pastoor

Wanneer Th.van Alphen als pastoor geïnstalleerd

wordt, is zijn voorganger P. Geurts reeds als pastor naar Niel (bij Kranenburg) verhuisd. De nieuwe herder treft in Gennep de uit Frankrijk verjaagde kapucijn Le Lièvre als tijdelijk kapelaan aan. Als leden in het kerkbestuur zijn bekend: Did. Berns en J. Derks. De totale Gennepse bevolking bestaat in 1812 uit 871 katholieken, 87 protestanten (78 gereformeerd en 9 lutheraans) en 20 joden.

Het is in dit Gennep dat pastoor Van Alphen, oprichter van de Gennepse Harmonie, in januari 1812 de pastorie betreft. Honderden keren is hij er als jeugdige op zijn route Zandstraat - school/kerk v.v. langs gelopen.

De pastoor Henr. Ebben had daar zevenenveertig jaren gewoond (1748-1795), de voorganger van Van Alphen zeventien jaar (1795-1812). Nu richt hij deze pastorie aan de westzijde van de Kerkstraat voor zichzelf in, voor zijn huisknecht Michael Coenen en ...voor de achtjarige wees Herman Michels, de zoon van zijn overleden zwager Petrus Michels en zus Clara Genoveva van Alphen.

Deze zeer muzikale jongen groeit op in het huis van zijn heeroom, gaat later in Munster naar de theologische school, wordt daar priester gewijd (1827) en keert als kapelaan bij zijn heeroom naar Gennep terug (1827-1838). Hij is de tweede dirigent van de Gennepse harmonie. Maar daarover verderop.

2. Overture

PASTOOR THEODORUS VAN ALPHEN (1778 - 1860)

Stichter van de Kerkelijke Harmonie

Een portret

Tussen 1774 en 1778 kwamen Gradus van Alphen, geboortig uit het Gelderse Wamel, en zijn vrouw Maria Anna de Wit in Gennep wonen. Hij was koopman van beroep en betrok een huis in het midden van de Zandstraat. Daar werd op de laatste novemberdag van het jaar 1778 zoon Theodorus geboren. Dit kind zou later in de eerste helft van de negentiende eeuw zeer dominant aanwezig zijn in de godsdienstige en maatschappelijke historie van Gennep. Het leven van het Niersstadje speelde zich toen nog voornamelijk af binnen de stadsmuren. Er woonden in die omslotenheid 202 huishoudens van een of meer personen in 180 huizen, waarvan er nog drie leeg stonden. Nogal wat inwoning dus.

De jonge Dorus bezoekt de meesterschool naast de (voormalige) St.-Martinuskerk, vlakbij de plaats waar nu het PLEM-schakelhuisje in de Torenstraat staat. Hij kan goed studeren en wordt later priester. Daartoe verlaat hij het Kleefs-Pruisische Gennep en gaat naar de theologische school in Keulen. Nog geen 24 jaar oud wijdt de bisschop hem daar op 12 juni 1802 tot priester. Het zijn hectische tijden, zowel in Gennep als in Keulen. Een maand vóór de priesterwijding wordt in de Keulse dom de tekst van het verdrag tussen de paus en de snel aan macht winnende consul Napoleon voorgelezen. Uit die overeenkomst blijkt o.a. dat Aken bisschopsstad zal worden ten koste van Keulen. Gennep richt zich bestuurlijk nog wel op Kleef, maar het zijn de Fransen die er de lakens uitdelen. Gennep heeft een "maire" en het behoort tot het "canton" Kranenburg.

Kapelaan

De bisschop stuurt de pasgewijde Theod. van Alphen naar zijn geboortestreek terug: hij wordt kapelaan te Oeffelt. Tijden veranderen. Honderden jaren heeft het dorpje bij Gennep behoord. Maar nieuwe meesters, nieuwe wetten. Juist vóór zijn komst in zijn eerste standplaats merkt kapelaan Van Alphen, dat Oeffelt bij de Bataafse Republiek gekomen is. Over de Maas en haar uiterwaarden heen ziet Dorus van Alphen de torenspits van zijn geboorteplaats, die nu in een ander land ligt. En het wordt nog vreemder als enkele jaren later Oeffelt onder Holland gaat vallen met Napoleons broer Louis als koning.

Precies tien jaar blijft kapelaan Van Alphen in Oeffelt. Hij zal hoe dan ook vaak genoeg zijn vader in Gennep bezocht en met de Gennepse pastoor en streekgenoot Petrus Geurts (uit St.-Agatha) gesproken hebben. En hoe trots waren vader Gradus en (tweede) moeder Wilhelmina Bruins toen hun zoon in juni 1812 als opvolger van P.Geurts tot pastor van Gennep benoemd werd! Maar... het gezegde luidt toch: een profeet is in zijn eigen land niet geëerd?

Pastoraat

Hij betreft de oude pastorie in de Kerkstraat en begint zijn pastoraat. Met het heilige vuur van een 33-jarige zet hij zich in voor de godsdienstige verheffing van zijn geboortestadje. De kerk als centrum van het leven, dat is zijn ideaal. Hij geeft godsdienstonderricht, bezoekt zieken, ondersteunt armen, laat het kerkgebouw opknappen en viert met grote pracht en praal de kerkelijke plechtigheden. Hij ruimt een voorname plaats in voor de Moeder Gods Maria en installeert een groep jonge meisjes die permanent het O.L. Vrouwenbeeld versieren. Zijn enthousiasme werkt aanstekelijk en het wat saaie Gennep ontwaakt. De Paters Redemptoristen haalt hij naar Gennep voor hun Missieweek en avond na avond dondert het van de preekstoel.

Pastoor Van Alphen doet tijdens zo'n week een stapje terug en gaat... ter bedevaart. Na de laatste Mis stapt hij Gennep uit en loopt over Hommersum, Hassum en Goch naar Kevelaer. Zes uren is hij onderweg. En na het bezoek aan de genadekapel aanvaardt hij de thuisreis en is juist bijtijds in Gennep om de ochtendklok van 5.00 uur te luiden. De kerk ziet hij als onveranderlijke rots in de stroom der tijden. Dit denkbeeld wordt versterkt door de staatkundige wisseling, als na het uitdoven van de mega-ster Napoleon het stadje Gennep niet langer Frans is maar Nederlands wordt.

En pastoor Van Alphen had weinig met Nederland op! Ook kon hij zich niet thuis voelen onder de protestante vorst Willem I. We mogen hem wel anti-protestant noemen. En dat, terwijl Gennep nog wel een kleine protestante gemeente onder een Gennepse zoon had! De wieg van dominee Conradt Theodor Hermsen had weliswaar in Schenckenschans gestaan, maar vanaf zijn tweede jaar groeide hij in het Niersstadje op. Zijn vader Theodoor Gerhard Hermsen was er in 1759 als dominee beroepen en de zoon volgde (met ontheffing door de koning van Pruisen wegens zijn te jeugdige leeftijd) z'n gestorven vader in 1779 op.

Tolerantie

Hoe de verhouding tussen het katholieke en het protestantse volksdeel in Gennep was? In de archieven van de Prot. kerk treffen we een bericht van 1817 aan, dat kenmerkend is. Dominee Conradt T. Hermsen moet dan in het kerkje aan de Markt een brief van het classicaat van de kansel voorlezen waarin het heet, dat een "ernstige opwekking tot tolerantie" op zijn plaats is, en dat men aanbeveelt te komen "tot alle toegenegenheid en liefde omtrent de roomsche gezindte." Maar dat gold zeker wederzijds. Pastoor Van Alphen was ijverig, vurig en strijdbaar. Streng van levensopvatting en rechtzinnig. Van Holland moest hij niets hebben en van protestanten...

Hij had de grootste moeite met de opgelegde ver-

plichte collectes in de kerk en kon het nauwelijks van zich verkrijgen om bij allerlei staatkundige gebeurtenissen (verjaardagen, jubilea, gedenkdagen) het opgelegde Te Deum aan te heffen. De kantonrechter in Gennep, Van Sasse van Ysselt, rapporteerde aan de Officier van Justitie het doen en laten van Gennepse notabelen, notaris en pastoor inclusief. De marechaussee controleerde of het Te Deum gezongen werd en gaf de inhoud van de Gennepsche Courant (2e. jaargang) naar Roermond door.

Stak het pastoor Van Alphen ook nog, dat verre, vroegere familie (pastoor Em. Krift, 1647) de inkomsten van de vicarie van de H. Antonius was kwijtgeraakt aan de Gennepse protestanten? De reeds genoemde Van Sasse van Ysselt moet aan de Limburgse gouverneur berichten en adviseren aangaande een door dominee Ruttinck ingediende protestbrief, waarin het heet dat "de roomsen processie trekken over de Markt tijdens onze godsdienst oefening." De rechter merkt op dat pastoor en dominee niet op gespannen voet leven. Maar er is ook geen "zucht tot verbroedering", want de twee ontmoeten elkaar nauwelijks. De rapporteur merkt wel fijntjes op, dat hij zich zou kunnen voorstellen dat "dergelijke optogten" nà de Hoogmis plaats vonden.

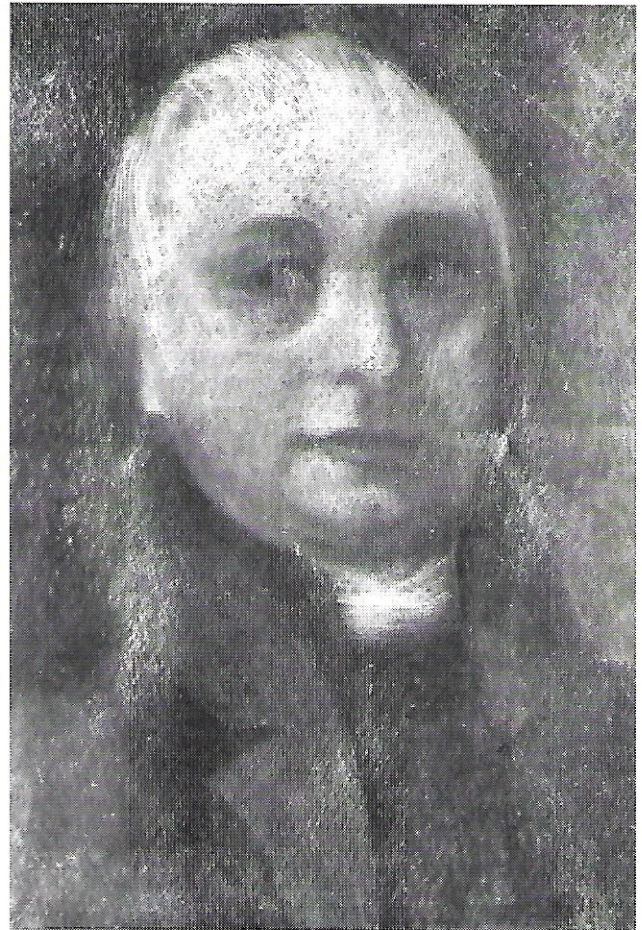
Maar wat men ook van Pastoor Van Alphen mag zeggen: hij buigt alleen voor God. Er moet zelfs een dreigbrief van Mgr. Paredis aan te pas komen om de rechtlijnige zieleherder te bewegen koning Willem II bij diens bezoek aan Gennep (1841) de hand te gaan drukken. Een van Genneps alleroudsten vertelde mij in 1952 hoe zijn vader de volgende uitspraak uit de mond van Pastoor Van Alphen ont-houden had: "Ik ben geboren als Pruis, was student in de Franse republiek en als kapelaan een Bataaf. Ik werd pastoor en was Fransman, Hollander, Belg en Nederlander. Wat ben ik nu? Gennep is mijn vaderland en God mijn Heer."

Muziek

Zijn onbuigzaamheid boezemde respect in. Hij was streng en rechtvaardig naar de welgestelden, troostvol en vrijgevig naar de armen. Bijna heel zijn aanzienlijk familievermogen spendeerde hij aan kerk en gemeenschap. Hij realiseerde zijn idee de kerkelijke vieringen voor de gewone mensen meer aansprekend te maken door ook buiten de kerk, waar het orgel geen functie had, de Heer vocaal en instrumentaal te loven. Voorstander en promotor van processies (meer dan twintig per jaar!) en bedevaarten zag hij een duidelijke plaats voor iets nieuws: een muziekkorps.

In het zesde jaar van zijn pastoraat wordt het idee werkelijkheid. Hij richt een muziekkorps op, een kerkelijk muziekgezelschap met een passende Latijnse naam. Een naam die uiting geeft aan zijn levensinstelling: één in de leer en trouw aan de Heer, Unitas et Fidelitas. Pastoor Van Alphen zal de instrumenten wel gefinancierd hebben...

Mgr. Paredis heeft het niet gemakkelijk met die eigenzinnige pastoor in Gennep. Men krijgt zelfs de indruk dat het formeren van een dekenaat Gennep wacht op het afsterven van de herder. Van wijken of ophouden weet Theod. van Alphen (in Gennep steevast "Van Alpen" genoemd) niet. Bereikte vader

Pastoor Theodorus van Alphen 1778-1860

Gradus de gezegende leeftijd van 87 jaar, zoon Dorus schijnt hem na te volgen. Het ziet er naar uit, dat de krasse grijsaard naar een dubbel jubileum toeleeft: zestig jaar priester en vijftig jaar pastoor (1862). Maar in de zomer van 1860 verzwakt de 81-jarige. Gennep leeft mee met de ziekte van zijn pastoor. De levensvlam flakkert. En op vrijdagmiddag 14 september 1860 gaat de tijding door Gennep heen: het loopt af met Van Alpen.

Sterven

De mensen drommen samen in de smalle Kerkstraat. Ze zien de pastoor vóór het raam op zijn sterfbed liggen. Het groepje wachtenden groeit gestaag. Men ziet hoe de oude man zijn hand opheft en de kapelaan zich luisterend over hem heenbuigt. Dan gaan de raamhelften open. Dorus van Alphen, Genneps zoon en pastoor, wil sterven ten aanzien van en in het bijzijn van zijn stadsgenoten. Plotse-ling begint iemand daar buiten zo maar voor te bidden en eenieder prevelt na. Zelfs zijn joodse nabuur bidt mee.

Langzaam valt de duisternis in en binnen gaan kaarsen branden. Flauw verlichten ze het bed en de witte gedaante. Uilen vliegen om de kerktoren, op het dak van de oude school koert een houtduif. Moeders uit de buurt komen stil de laatste nieuwsgierige kinderen halen om ze naar bed te sturen. De klok in de stadhuistoren klept de hele en halve uren. Men kijkt stom naarbinnen naar de knielende, biddende gestalten en de vrouw die regelmatig de lippen van de stervende natmaakt. Er worden twee

kussens onder de schouders van de oude herder geschoven, zodat hij een laatste glimp kan opvangen van de schimmen daar op straat voor het raam.

De nacht gaat voorbij en de wachtende mensen worden het eerste licht van die zaterdag 15 september gewaar. Een merel wordt wakker en zet aarzelend zijn eerste trillers in.

Een vroege mus tjlpt op de dakgootrand. Bakker Nehrings op de hoek van de Kerkstraat stookt zijn bakoven op. Dan gaat er een beroering door de drom mensen. Er is beweging binnen en gestalten buigen zich over de man op het bed. De grote kaars naast het bed wordt uitgeblazen. Een zucht glijdt door de mensen. Vanuit het open raam klinkt een omfloersde stem naar buiten: *"Ik moet u zeggen, pastoor Theodorus van Alphen is naar zijn Heer..."* De stadhuis klok slaat vijf keer.

De Gennepsche Courant van 22 september 1860 schrijft onder meer:

" Van Alphen is niet meer!... Gisteren namiddag ten 4

ure nam de plegtigheid van zijne begrafenis eenen aanvang. Als door eenen tooverslag verschenen van openbare en particuliere gebouwen, ten teeken van algemeene en ongeveinsde droefenis, rouwvolaggen..." De pastoor wordt eerst door zijn Gennep rondgedragen en vervolgens, gevolgd door iedereen zonder onderscheid in rang, stand of godsdienst, naar de kerk gebracht om daar opgebaard te worden. Daar kan Gennep hem de laatste eer bewijzen en afscheid nemen.

Bij het lijk wordt de hele nacht gewaakt en dan de achttiende september 1860 na een plechtigheid met meer dan twintig geestelijken en treffende toespraken op het kerkhof ter aarde besteld. De Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas", zijn geesteskind, speelt nog één keer voor haar pastoor en president. *"Hierna deed de muziek zich nog eens hooren, en met een beklemd hart verliet de stoet de sombere groeve"*, aldus de krant.

Deze profeet was wél in zijn land geëerd.

3. Andante

1818 - 1868

Als we 1818 schrijven is de Gennepenaar weer van nationaliteit veranderd. Was hij in 1812 nog Fransman -althans onderhorig aan het Franse régime- zes jaren later mag hij zich het etiket van Nederlander opplakken. De eeuwen onder Kleefs bestuur hebben de gewone Gennepenaar niet van zijn Nederlands-Nederduits dialect kunnen afbrengen. Het ambtelijke Pruisisch is nu op het stadhuis vervangen door het Nederlands. Na keizer Napoleon Bonaparte is nu koning Willem I "onze geëerbiedigde Koning". De Gennepenenaren -velen kunnen lezen noch schrijven- vatten alle veranderingen laconiek op. De algemene mening in de herbergen is: zien hoelang dit weer duurt, en: of je nu door de hond of de kat gebeten wordt...

De dunne bovenlaag van de Gennepse gemeenschap heeft partij gekozen. De gezagsgetrouwheid van de gereformeerden maakt de keuze voor het Nederlandse bestuur licht. Al in de Kleefse tijd werd de protestante Gennepse gemeente in de classis "de Hollandse gemeente" genoemd. De anti-Nederlandse opstelling van pastoor Van Alphen kennen we. Zijn levensbeginsel luidt: Gods heil naar de mensen brengen, een herder zijn voor de schapen. En daarmee basta.

De oprichting

Wanneer het idee tot het oprichten van een muziekgezelschap bij Pastoor Van Alphen ontstond? We weten het niet. Was er in Kevelaar toen al een muziekgroep die bedevaartgangers naar de kapel en de kruisweg leidde? Zijn gevoel voor pracht en praal bij de kerkelijke feestvieringen voedde misschien de idee. Hij zal in gedachten Gennepenenaren als musici de revue hebben laten passeren en bij de leden van het kerkkoor zijn uitgekomen. Hier had je mannen met gevoel voor muziek. Zij wisten iets van muziekschrift. De kroniek in de feestgids t.g.v. het 90-jarig bestaan (1908), die terugwijst naar het jubileumboekje van 1893 dat we niet meer hebben, verschaft ons enige informatie.

Pastoor Van Alphen krijgt vijf mannen zo ver, dat ze een instrument ter hand nemen. We hebben zelfs hun namen: A.van Bergen; C.van Bergen; R.Geene; G.Meurs en W.Nadeler. In Gennep anno 1818 bekende namen, al vinden we in de bevolkingsstaat van 1812 maar één Nadler terug. En die is protestant! De leiding van het groepje neemt de 18-jarige organist van de kerk Hendrik Rud.Berns, zoon van de latere Derk Berns. In de zomer van 1818 acht pastoor Van Alphen het vijftal bekwaam genoeg om zich te laten horen. De naam voor de groep heeft hij al gevonden: Unitas et Fidelitas. De Kerkelijke Harmonie is geboren.

Optreden naar buiten

Over de datum van het eerste optreden zijn we niet geïnformeerd, maar deze ligt eigenlijk wel een beet-

je voor de hand. Elk jaar in juni vond de grote Sacramentsprocessie plaats. De stoet trok dan door de Gennepse straten; het was de grootste, katholieke openbare manifestatie buiten het kerkgebouw. Alle katholieke geledingen, van school tot schuttersgilde, jong en oud, liepen in deze processie mee. Middelpunt was het baldakijn ("de hemel") met het Allerheiligste, omringd door misdienaars, geestelijken, kerkmeesters en notabelen. Dé noviteit van 1818, de groep van vijf muzikanten die het Allerheiligste vooraf gaat. Gennep (en omstreken) heeft nieuwe gespreksstof.

De Gennepse muziekpioniers zijn realistisch genoeg om te beseffen dat het muziekniveau nog erg pover is. Dirigent-organist Berns weet dat blaasmuziek een ook voor hem vreemde materie is. Kennis en kunde wordt gezocht en gevonden in Kleef, de vertrouwde stad die nu in een ander land ligt. Een zekere heer Voss is bereid de Gennepse muzikanten met theorie en praktijk te komen bijscholen. Met de vorderingen stijgt ook het aantal muzikanten. Zij het niet spectaculair. Bij plechtigheden in de kerk wordt koorzang afgewisseld met blaasmuziek. Bij de gezangen leggen de harmonieleiden het instrument aan de kant, want ze zijn gedurende tientallen jaren ook koorzangers.

Tragiek

Zo speelt "U.et F." ook op zondag 12 oktober 1828 in de kerk. Het is de herdenkingsdag van de kerkwijding, die zich buiten de kerk manifesteert in de vorm van een volksfeest, de kermis. Na de Hoogmis trekt zoals elk jaar de processie langs de kleine route; de harmonie speelt er onder leiding van haar directeur Berns: Thuisgekomen wordt de dirigent onwel en 's anderendaags moet zijn vader, burgemeester Derk Berns, de sterfakte opmaken van zijn 27-jarige zoon en die samen met de getuigen, koopman Jan Willem Wierds en onderwijzer Frederik Th.Wardenberg (buren), ondertekenen. Zo verliest het dan tien jaar oude korps haar eerste muzikale leider.

Naar alle waarschijnlijkheid heeft de zeer muzikale, in 1827 benoemde kapelaan Hermanus G.W. Michels, neef van pastoor Van Alphen, de muziekstaf overgenomen.

Zij het slechts tijdelijk, want in 1831 treffen we zijn broer Jan Arnold Michels als directeur van de Harmonie aan.

Deze in Goch geboren kruidenier-wijnhandelaar op de Zandstraat is een van de weinig welgestelden die Gennep telt. Hij bespeelt ook het orgel in de kerk en zet zich volledig in voor de Harmonie. Hij spaart tijd, moeite noch geld om het korps op hoger plan te brengen. "U.et F." krijgt bekendheid in de streek. De harmonie begeleidt processies naar o.a. Wijchen en Den Bosch.

Koninklijk bezoek

In mei 1841 krijgen directeur Michels en zijn muzi-

Wijzig
stuk

Gemeyde den 10 Maer 1841 ^{162 de}

Het bestuur der Gemeente Gemeyde,
herhaardlijk aanschrijving gedaan.
het tenne slot Zijne Majesteit onzes
Heer. geliebdeijden Koning a l'hiertal
parfieren, - Het best Gemeente bestuur
van Gemeyde zieke van een je l'obedience
gelicht Zijne Majesteit met alken
mogeliken luit. in arrangement, onide
juwvoren in het algemeen dit te no,
digen het bestuur waarin - behoud, -
h. Zijn, op die wijke gelijk ieter
in het be kander zal worden der Locit.
Zoo neemt het bestuur voor eerste
de. Vrijheid onder goed Koning der
Comptanten gelag hebbaude, de hier
onder staande juwvoren te verboeke
het kunne, niet, Willend, niet te willen
bijdragen. tot ontvanging van Zijne
Majesteit den Koning, niet kunne
Muzijk te willen. - Laten hooren,
ter gelegenheid der aankomst van
Zijne Majesteit.

Van

J. Michels.
J. Dierckx
C. van Hagen
H. Merckx
J. Hendriks
L. Hendriks
W. Duning
F. Roodeboom.
J. van der Bogard.
Bel Verma
B. Kers.
M. Derts
J. J. J. J.
H. J. J. J.

Het bestuur
van Gemeyde,
M. J. J.

kanten een brief van het gemeentebestuur. Koning Willem II zal tijdens zijn bezoek aan de provincie Limburg ook Gennep aandoen. Of de Harmonie aan de ontvangst van de vorst wil meewerken. De gemeente is al in maart door 'Maastricht' aangeschreven de doorgaande route die "zoo aanmerkelijk beschadigd" is te herstellen.

Ook zullen spannen reserve-paarden gereed moeten staan.

Het gemeentebestuur wordt er in juni nog fijntjes op gewezen, dat de gouverneur er niet aan twijfelt "*..of U Edelachtb. zullen met den innigen wensch bezield zijn Zijne Majesteit op eene waardige wijze te kunnen ontvangen en van verschuldigde trouw en eerbied te doen blijken.*"

Nou, het gemeentebestuur o.l.v. burgemeester Antoon Joseph Gilta spant zich danig in. Alle burgerlijke en geestelijke gezagsdragers komen bij de koning op het stadhuis hun opwachting maken (pastoor Van Alphen pas na een dwangbrief van de bisschop, omdat hij zegt niet te gaan). De stad vlagt en is versierd. Het raadhuis verkeert in feesttooi en de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" musicieert voor de koning. Deze toont zich zeer minzaam en voldaan.

De leden van 1841

De bovenvermelde uitnodiging aan de Harmonie is aan elk lid persoonlijk gericht. Daardoor kennen we het aantal leden en de namen van ieder.

Vanwege de bijzonderheid van dit meer dan 150 jaar oude bericht, noemen we hier de namen van de leden van "U.et F." anno 1841 met zo ver bekend hun beroep: Jan A. Michels (kruidenier); Jan Dinnessen (bierbrouwer); Cobus van Bergen (bakker); Hendrik Nerings (bakker); Pet Hendriks (bakker); Lau Hendriks (bakker); Willem Buning (tabaksfabrikant); Frans Roosenboom (timmerman); Jan van den Bogaard (mulder); Hen Beekman (smid); Joseph Bekkers (kleermaker); Mart. Derks (?); Zevens (pottenbakker); Reiniers (postbode) en Jan Troost (pottenbakker).

Het zijn dus allemaal middenstanders voor wie door de week en onverwacht optreden niet direct tot inkomenderving leidt. Een Harmonie van middenstanders dus.

Dat is zo gebleven tot ver in de twintigste eeuw. A propos, de juichende Gennepse bevolking vergezeld de koning op die vrijdag 11 juni 1841 tot aan de grenzen met Heijen.

Conflict

Voor de protestanten hier in Gennep was het een aanhoudende bron van ergernis, dat er processies van katholieken over de Markt trokken, als zij een dienst hadden in hun kerkje.

Wij komen daarover al klachten tegen in 1763! In

1847 en 1848 was de maat weer eens vol en ging er een protestbrief naar de Minister. Pastoor Van Alphen heeft dan een groep pelgrims (op weg naar Kevelaar?) ingehaald en is met zingende en biddende gelovigen, voorafgegaan door een "*Corps Muzikanten*", over de Markt getrokken. Was het puur toevallig dat de Harmonie inzette, toen ze op de Markt arriveerde? Enfin, "Unitas et Fidelitas" is weer vernoemd.

Pastoor Van Alphen †

We moeten het in deze eerste periode van de Harmonie hebben van toevallig ontdekte levenstekenen, omdat het oud archief van het muziekkorps tijdens de evacuatie 1944/1945 is verloren gegaan. Van het plaatselijk weekblad "De Kantonbode, Gennepsche Courant" (vanaf 1847) zijn slechts enkele exemplaren bewaard gebleven.

Toevallig ook de editie waarin gewag wordt gemaakt van het overlijden en de begrafenis van Pastoor Van Alphen (18 sept. 1860). We lezen hoe de Harmonie haar droeve plicht tegenover haar oprichter vervulde, treurmuziek speelde in de stoet en aan het graf. Dirigent was toen al gedurende 29 jaren Jan Arnold Michels.

Het vaandel

Resteert nog één stille getuige uit deze eerste vijftig jaar: het oude vaandel. Door puur geluk -het was in een oude kist opgeborgen- ontkwam het aan de plunderingen en vernielingen in de fronttijd 1944/45, toen de burgerbevolking geëvacueerd was. We zien op het oude, fluwelen vlaggedoek het jaartal 1861 geborduurd.

Dit is geen jubileumjaartal van de Harmonie. Moeten we het als een geschenk zien van de vermogende J.A. Michels? Of van de pas geïnstalleerde pastoor Bernardussen? Eerstgenoemde had de kerk al een nieuw orgel geschonken. Dus waarom zijn Harmonie niet een prachtig nieuw vaandel? In 1861 werd zijn vrouw Hendrica Wilhelmina van de Loo zestig jaar. Een reden? We zullen het waarschijnlijk nooit precies achterhalen.

Gouden jubileum

Er is nog geen enkel bericht gevonden omtrent een eventuele viering van het gouden bestaan van "U.et F." in 1868.

We kunnen ons haast niet voorstellen, dat aan deze mijlpaal ongemerkt is voorbij gegaan. Hoe dan ook, met kapelaan Billekens op het directiebankje -hij volgt de zieke Jan A. Michels in 1863 op- stapte de Harmonie de tweede periode van vijftig jaren binnen.

Een periode, die voor Gennep bol zou staan van veranderingen, openheid en spanningen. En die zouden ook weer hun weerslag hebben op het reilen en zeilen van de Kerkelijke Harmonie.

DE KANTONBODE

GENNEPSCHE

COURANT.

Dit Blad wordt elken Zaterdag uitgegeven.
De Abonnements-Prijs is voor drie maanden
franco door het geheele Rijk 80 Cents. —
Bestellingen worden bij alle Boekhandelaren
en Postkantoren aangenomen.

ZATUURDAG
den 22. SEPTEMBER.

Advertentiën beneden de 5 regels worden
tegen 25 Cents geplaatst, voor elke regel
meer 5 Cents behalven 55 Cents Zegel-
regt voor elke plaatsing. — Brieven en
in te zenden stukken *franco*.

GENNEP. 18 September 1860.

Van Alphen is niet meer!

De eerbiedwaardige, drie en tachtigjarige grijsaard, die bijna zestig jaren een sierraad der kerk was, en omtrent eene halve eeuw in zijne geboorteplaats de herderlijke waardigheid bekleedde, heeft het tijdelijke met het eeuwige verwisseld, om in het aanschijn van zijnen Schepper het onveranderlijke loon der rechtvaardigen te gaan genieten, hetwelk hij zich door zijne priesterlijke deugden, door zijn edel karakter en door zijne ware menschenliefe heeft waardig gemaakt.

Gisteren namiddag ten 4 ure nam de plegtigheid zijner begrafenis eenen aanvang.

Als door eenen tooverslag verschenen van openbare en particuliere gebouwen, ten teken van algemeene en ongeveinsde droefenis, rouwvelagen.

Van af de Pastorie werd het eerbiedwaardige lijk door alle genoodigden, zonder onderscheid van rang, stand of Godsdienst, afgehaald. De kinderen der gemeenteschool openden den trein, hierop volgde de harmonie, die bij het doortrekken van verscheidene straten, van tijd tot tijd het gezang afwisselde en door treurende en zielroerende toonen aller harte met diepen weemoed vervulde.

Het lijk, door eene onafzienbare schare van menschen, die van heinde en verre waren toegestroomd, gevolgd, werd vervolgens naar de kerk gebracht, alwaar het door vele geloovigen, die de vurigste gebeden voor

den dierbaren herder ten hemel zonden, den ganschen nacht bewaakt werd.

Heden morgen, na dat voor de rust zijner ziel door ruim twintig Geestelijken het heilig misoffer was opgedragen, beklom de Z. Ew. Heer Berns, pastoor van Heijen den kansel, en schilderde in treffende woorden den beminden man, wiens gansche loopbaan aan den dienst van God en aan het heil der menscheit was verknocht, af, waarna het lijk grafwaarts gebracht, en aan de zijde zijns dierbaren vaders werd bijgezet.

De gebeden der overledenen gedaan zijnde, nam de heer Langenhoff, hoofdonderwijzer der gemeente, het woord op, en bragt in eene sierlijke rede verdienende hulde aan de nagedachtenis van den onvergetelijken menschevriend.

Met meesterlijk talent en met al het vuur der welsprekendheid schetste hij den geliefden doode als priester, burger en als mensch, en lokte de ongeveindste deelneming uit de oogen der tallooze omstaanders.

Hierna deed de muzijk zich nog eens hooren, en met een bekleemd hart vegliet de stoet de sombere groeve, waarop zoo menige traan was gestort voor hem, die ieder lief had, en van ieder, zonder onderscheid van stand of godsdienst werd geliefd, en wiens nadenken nog lang in gezegende herinnering blijven zal.

Gemeente	Bemanning der insigting	Opstal der leerlingen	Bedrag der inkomsten	Bedrag der uitgaven
Gemeente	Sociaal-instructie -instaatle muziekschool opgericht door de Verenigde Stichtingen	7.	Staatlyk school school van de A.C. Kerkhof van Breda 50 Contributie van de leden 80 130	130
Gemeente	Harmonie Genootschap	28	Contributie der leden 83 1/2	83 3/4
Gemeente	Algemeen Genootschap	16	"	"

Opgave aan het Hertogdom Limburg ten aanzien van muzikale opleiding 1865

4. Allegro moderato

1868 - 1918

Voor Gennep is het jaar 1868 de drempel van een nieuwe tijd. Beleggers in Nederland zien een fors rendement in de exploitatie van spoorwegen. Zo doet een comité onder leiding van een Rotterdamse notaris Van Meukeren pogingen in Berlijn en Den Haag verlof te krijgen voor de aanleg en exploitatie van een spoorverbinding tussen Boxtel en Kleef (later Wesel). Voor Gennep zou dat betekenen dat het (toevalligerwijs) opgenomen wordt als douanestation aan die spoorlijn.

Crescendo

De pogingen leiden tot succes; de spoorlijn wordt aangelegd en in 1873 in gebruik genomen. De vestiging van het hoofdkantoor en de centrale werkplaats te Gennep betekent een geweldige oppepper voor de werkgelegenheid. Er komt letterlijk nieuw bloed in Gennep, als het midden- en topkader van de maatschappij zich hier gaan vestigen. Onvermoede krachten worden gewekt. En plotseling verwijden zich Genneps horizons. Er komen telefoon- en telegraafverbindingen; het postkantoor krijgt een veelvoud van werkzaamheden. Hamburg, Londen en Berlijn komen zagezegd naast de deur te liggen. De middenstand, het onderwijs, het culturele en verenigingsleven ontvangen nieuwe impulsen. Ook de Harmonie ziet andere taken.

De Noord Brabantsch Duitsche Spoorwegmaatschappij (NBDS) kan de dagloners in Gennep en omstreken nieuw emploti bieden. De tientallen neo-Gennepenaars zoeken toegang tot de bestaande sociaal-culturele instellingen of stichten nieuwe als de autochtonen zich afschermen tegen "vreemd volk". Binnen korte tijd verschijnen in Gennep: een nieuwe toneelclub, een soos, een debatersclub, zangverenigingen, een fietsclub enz. We horen van lezingavonden, zangvoordrachten en propagandabijeenkomsten. Ook de Harmonie krijgt concurrentie als de spoorfanfare/zangvereniging "Crescendo" wordt opgericht en er zelfs een Genneps Symphonie Orkest (G.S.O.) ontstaat.

De spoorlijn bevordert dus de komst en het opbloeien van allerlei industriële en culturele activiteiten. Enerzijds grijpen autochtonen hun kans (meelfabriek, stoomzagerij, meubelfabriekjes, hotels), anderzijds spelen mensen van buiten op de mogelijkheden in (moutfabriek, zaagmolen, steenkooltransport). Er wordt in Gennep als nooit tevoren geld verdiend en... uitgegeven. In zo'n klimaat bloeien ook verenigingen. De Harmonie telt in 1908 dan ook drieëndertig werkende leden.

Decrescendo

Maar aan het einde van deze periode van vijftig jaar slaat voorspoed in tegenspoed om: de Wereldoorlog 1914-1918. Nederland blijft weliswaar neutraal, maar de twee landen waar de NBDS het van hebben moet -Duitsland en Engeland- zijn de tegen elkaar strijdende grootmachten. Van de ene week op

de andere wordt het post-, goederen- en reizigersverkeer op de lijn Boxtel - Wesel gedecimeerd. De particuliere spoormaatschappij tuimelt in een diep dal, waar het niet meer uit zal komen.

Een gedwongen samenwerking met haar grootste concurrent het Staatsspoor is onontkoombaar. Als zwakste partner krijgt de NBDS de richtlijnen gedictieerd. De internationale spoorverbinding vervalt tot de status van lokaal lijntje. De uittocht van het midden- en topkader begint (1918, 1919). In Gennep voltrekt zich economisch, maar ook sociaal-cultureel een kleine ramp. Een actie-comité "Gennep Omhoog" probeert het tij te keren. Maar feitelijk valt het stadje terug op één voetbalclub, één toneelvereniging en twee muziekgezelschappen: het G.S.O. en de Kerk. Harmonie.

En in dit malaisejaar 1918 bestaat "Unitas et Fidelitas" een eeuw. De oorlog en de catastrofale sociaal-economische aderlating... Een uitbundig eeuwfeest? De zin is er niet naar.

1870

Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Deze bekende versregel geldt zeker voor Gennep in genoemd jaar. De 22ste. maart trekt een feestelijke stoet door de Zand- en Spoorstraat richting rivier de Maas. Achter de Harmonie marcheren leden van de spoordirectie NBDS en van de raad van commissarissen, uitgenodigde burgemeesters van plaatsen in Pruisen en Nederland langs de geplande lijn, het Gennepse gemeentebestuur en andere genodigden. De optocht gaat naar de plek van het toekomstige baantracé Boxtel-Wesel, waar vice-president H.C.F.Kerstens de eerste spade in de grond zal steken.

Na een gloedvolle toespraak verricht Kerstens de symbolische handeling en gaat het gezelschap terug onder de juichende tonen van de Harmonie. Men loopt door een vlaggend Gennep naar het raadhuis. Daar ontvangt "U.et F." geld voor het traditionele rondje. De genodigden zetten zich aan het feestdiner bij logement Wierds op de Markt en de Harmonie zal haar consumptie(s) wel gebruikt hebben op het vertrouwde adres: Hotel-café Verzett in de Niersstraat (nu: apotheek).

In de loop der tijd is de doelstelling van de Kerkelijke Harmonie dus genuanceerder geworden. Naast de duidelijke oprichtingsgrond van begeleiding der kerkelijke gebeurtenissen (processies, vieringen, priesterjubilea) gaat het korps -met goedvinden van zijn president, de pastoor- ook wereldlijke evenementen opluisteren. We denken dan aan jubilea van gezagsdragers, verjaardagen en huwelijken van het koninklijk huis, gedenkdagen van het koninkrijk en belangrijke plaatselijke aangelegenheden. Later is daar het geven van concerten, bezoeken van festivals in de buurt, deelname aan concoursen e.d. bijgekomen.

Als de gouverneur in 1872 de eerste steen voor het Gennepse stationsgebouw komt leggen, concerteert op een kiosk bij het hoofdbureau (nu: het zo pas afgebroken klooster van de Paters van de H.Geest)

Kerk. Harmonie "Unitas et Fidelitas" in 1874

MUZIEKUITVOERING

door de zoo gunstig bekende

Kerkelijke Harmonie van Gennep,

op Zondag den 17 Augustus ¹⁸⁸⁴ a. s.

bij P. G. Tervooren op het Koudenoord te Oeffelt,

des namiddags ten 4 ure.

ENTREE VRIJ.

niet de Kerkelijke Harmonie maar het stafmuziek-korps der Huzaren uit Arnhem. Had de Harmonie nog geen passend concertprogramma?

1882

Vanaf 1862 heeft "U. et F." een geestelijke als dirigent. Het is kapelaan Ger. Nic. Billekens, die J.A. Michels is opgevolgd. Als de bisschop de kapelaan tot pastoor van Heijen benoemt, moet het korps naar een nieuwe directeur gaan uitzien. Het zou best kunnen, dat de Harmonie bij de inauguratie van pastoor Billekens op 11 september 1882 de plechtigheid heeft opgeluisterd. Ze beschikt nu blijkbaar wel over concertnummers, want we lezen voor de eerste keer over een concert, en nog wel te Oeffelt.

1883

De Harmonie heeft een nieuwe directeur, want ze concerteert op Maria Hemelvaart onder leiding van de heer J. Ex. Deze Jan Ex is geboren in Thorn, woont aanvankelijk in Bergen en is rijksambtenaar. Als zodanig zal hij in Gennep gewerkt hebben en door de Harmonie gevraagd zijn. De muziekuivoering vindt voor een talrijk publiek plaats in de tuin van A. van Bergen, de grondlegger van het daarna bijna honderd jaar bekende Hotel Van Bergen. (In Gennep bekend als "Nöl van Bé.n.") We raken gesterkt in onze mening dat de Harmonie nog geen concerttraditie heeft, als de verslaggever uit die dagen spreekt van "*een zeldzaam genoegen*".

Het korps kwijt zich als vanouds van haar jaarlijkse taken. Ze trekt mee in de Sacramentsprocessie, de zogenaamde "grootte preséssie" (omdat men op die zondag de grootste route buiten het kerkgebouw loopt). Ook gaat de muziek mee ter bedevaart naar Kevelaar. Het gaat dit jaar om een grote stoet, want er reizen ook pelgrims uit Oeffelt, Heijen, Ottersum en Middelaar mee.

Daags vóór het feest van de muziekmaagd St.-Cecilia (22 november) heeft "U. et F." haar jaarlijkse teerdag bij Verzett. 's Morgens is er de H. Mis, waarna het korps naar het kerkhof trekt voor het spelen van enkele treurmarsen bij de graven van de overleden leden. Het 65-jarige gezelschap huldigt aan het diner de 75-jarige J.W. Buning, die al vanaf 1833 (nog de Belgische tijd!) lid is. De rustend hoofdonderwijzer J.A.H. Langenhoff, een erkend redenaar, houdt een glanzende toespraak waarin hij de vele verdiensten van de gouden jubilaris op roerende wijze vertolkt.

1884

De Kerkelijke Harmonie treedt ook buiten Gennep op. Haar faam is in de regio bekend. Bij grote kerkelijke feesten plegen pastoors wel eens contact op te nemen met hun Gennepse confrater en de Harmonie uit te nodigen, omdat er in hun dorp geen harmonie of fanfare bestaat. Zo luistert de Gennepse Harmonie de kerkinzegening te Katwijk op. Hoe men daar kwam met de instrumenten en het vaandel? Het Katwijkse kerkbestuur stort geld naar Gennep om rijtuigen te huren, die de Harmonieleden via Mook en het Maasveer naar Katwijk brengen. Aldaar haalt het gezelschap Mgr Godschalk in en

zet het de plechtigheden met muziek luister bij.

Vermeldenswaard is nog, dat de afspraken tussen organisatoren en Harmonie niet eenduidig schijnen te zijn geweest. Zo kwam het verteer blijkbaar niet voor vergoeding in aanmerking, want enkele dagen na het optreden krijgt het bestuur van de Gennepse Harmonie van de logementhouder Leijgraaf te Mook een rekening gepresenteerd voor bij hem genoten drank en spijs. Bij niet betalen, zou hij "het hogerop" zoeken!

Malcontenten

Overigens: de oorzaken mogen ons niet bekend zijn, feit is dat er commotie ontstaat bij de Harmonie. De onenigheid wordt zo groot, dat enige muzikanten zich bedanken en een eigen korps(je) beginnen. Ze wijzen erop, dat "U. et F." in 1818 ook met enkele muzikanten gestart is. De namen van een vijftal afgescheidenen zijn nog bekend gebleven: Frans van der Heijden, Hendje Koenen, Toontje Lamers, Louis en Henri Hermens. Laatstgenoemde fungeert als dirigent. Hij is kleermaker van beroep en de volksmond heeft direct de naam voor het muziekgroepje klaar: de "snijjershermenie". Anderen zien de tegenstelling met de Kerkelijke Harmonie en spreken van de "Burgerhermenie". Zelf noemen ze zich: fanfare "de Drie Koningen". Het muziekgroepje is heel actief, want in korte tijd concserteren ze bij L. Giezen te Oeffelt en Rütjes van het logement De Plasmolen.

1885

Deze afscheiding heeft niet lang geduurd, want bij de Sacramentsprocessie van '85 vinden we vermeld dat de Harmonie "*opnieuw voltallig*" aantrad. Had de afscheiding iets te maken met de directie van J. Ex? In augustus d.a.v. geeft het korps een concert onder leiding van een andere dirigent, nl. Godfr. van Bergen. Er is veel publiek, als men optreedt in café Buning (nu: Intersport, Zandstraat). Nog een activiteit springt naar voren. De gouverneur van Limburg bezoekt Gennep en burgemeester Frans K. Esser nodigt de excellentie uit bij hem thuis te dineren. Hij woont dan in het nieuw gebouwde grote huis aan de Zandstraat, in de volksmond "t'hooge huus" geheten (nu: Zandstraat 11). De Harmonie (in deftig zwart?) omlijst deze maaltijd met muziek!

1888

Wie zou verwachten iets te vinden over een viering van het 70-jarig bestaan van "U. et F." komt bedrogen uit. Had dat te maken met het overlijden van deken J. Janssen (slechts vier maanden in functie) in het begin van dat jaar? Of hield men zijn kruit droog voor het 75-jarig bestaan? Naast de traditionele optredens springen twee activiteiten in het oog.

Eerstens het muzikale binnenhalen van de Nijmeegse velocipède-club die haar Gennepse zustervereniging "Noordster" met een bezoek komt vereren. Het kon zo gek niet zijn of enkele leden van de Harmonie bleizen toen, gezeten op het stalen ros, de Nijmeegse gasten tegemoet. Verder was de Harmonie present bij de feesten die landelijk -en dus ook in

Festival bij het 75-jarig bestaan van de Harmonie 1893

De Harmonie (uiterst links) bij een serenade op de Markt 1897

Gennep- gehouden werden t.g.v. het heuglijke feit, dat 75 jaar daarvóór Napoleon verslagen was en men het Franse juk afgeworpen had.

1889

Dirigent Godfr. van Bergen is een overgangsfiguur geweest. Hij en zijn voorganger Ex zwaaien samen slechts zes jaar het stokje. (Ook schijnt hoofdonderwijzer A.H. Hilgers nog even op het directiebankje gestaan te hebben.) Dan treedt koster-organist W. Trienekens aan. Bij het aanvaarden van deze dubbel functie is het directeurschap van de Harmonie blijkbaar inbegrepen. Hij zal de Harmonie meer dan veertig jaar dirigeren. Zijn eerste werk is het opleiden van jonge krachten. Ook de muziekkeuze heeft zijn aandacht. Marsen die al jaren gespeeld werden, verdwijnen in de kast. Hij heeft geluk enkele natuur talenten onder de muzikanten aan te treffen. Zo speelt er een solo-trompettist bij het korps, die bij het concours te Meeressen zijn muziekstukken vergeten heeft en dan zijn partijen feilloos uit het hoofd blaast..

1893

Het jaar van het 75-jarig bestaan. Reeds vroeg in het jaar worden Genneps notabelen gevraagd in een ere-comité zitting te nemen (Dat houdt natuurlijk een flinke donatie in!). Anderen komen in een regeringscomité terecht. Dat zijn de organisatoren. Zij bepalen de datum en plaats van viering. De datum wordt 30/31 juli en de lokatie een weiland naast Hotel Van Bergen. Op deze feestweide zal een tent met podium verrijzen, waarin een muziekfestival gehouden gaat worden. Voorts zijn daar "*goede dranken tegen billijke betaling*" te krijgen. Een saillant détail voor ons, honderd jaar later: op het terrein zal een kiosk met sigaren ingericht worden!

De (nog weinige) muziekverenigingen in de buurt krijgen een uitnodiging tot deelname aan het festival, evenals de gezelschappen verderweg, waarmee iemand in Gennep een relatie heeft. De Kerk. Harmonie koopt herinneringsmedailles en arrangeert een jury van twee erkende musici om de gespeelde muzieknummers te beoordelen en te waarderen. Voor Gennep is zo'n feestgebeuren een geweldige happening. Veel volk op de been, extra-treinen van de NBDS voor bezoekers, veel omzet in de cafés, bovenal gezellig druk in het Niersstadje.

De voorbereidingen worden wreed doorkruist, als plotseling een lid sterft. Een van de hoogtepunten van het feest zou de huldiging van J.W(illem) Buning zijn geweest, precies 60 jaar lid van de Harmonie. Maar begin juni brengt "U. et F." haar nestor met zwart omfloerste trom en Chopins "Marche funèbre" naar zijn laatste rustplaats. Hij, die de Harmonie van de beginjaren nog met eigen ogen gezien heeft, is niet meer.

Bestaansfeest

Het feestweekend wordt geopend met ... kanongebulder. Daarvoor is Andree van der Vall, een wagensmid van de NBDS, met zijn twee zelfgemaakte kanonnen verantwoordelijk. Tussen 1888 en 1914 staat hij klaar om alle grote festiviteiten "ien te schie.te". De volgende dag, zondag 30 juli, start het

muzeikfestijn. Tegen de middag arriveren bij het station de deelnemende verenigingen en formeert zich de stoet. Voorop de bereden marechaussee, daarachter het jubilerend korps, gevolgd door het gemeente- en kerkbestuur. Dan sluiten 19 koren en korpsen aan, en begeeft de optocht zich (in gestaag neervallende regen!) naar de Markt.

Omdat we met het oudst bekende festival uit onze regio van doen hebben, vermelden we hier de namen van alle deelnemende verenigingen die bekend zijn: Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas", Gennep; zanggezelschap "Ons Genoegen", St.-Oedenrode; fanfare "Euterpe", Venray; zanggezelschap "Nil Volentibus Arduum", St-Agatha; fanfare "Concordia", Wanssum; zanggezelschap "Eensgezindheid", Maasbracht; zanggezelschap "Im Gesellen Verein", Uedem; harmonie "Concordia", Grave; zanggezelschap "Caecilia", Maashees; zanggezelschap "Eintracht", Cranenburg; fanfare "Concordia", Ulestraten; zanggezelschap "St. Caecilia", Tilburg; fanfare en zanggez. "De Herleving", Vierlingsbeek; zanggezelschap "Honi soit qui mal y pense", Beugen; fanfare "Ons Genoegen", St.-Hubert; "Quartet Verein", Goch en harmonie "Utile Dulce", Boxmeer.

Op het stadhuis worden het bestuur van de Harmonie en de voorzitters van de deelnemende verenigingen door burgemeester Th. Peters ontvangen. Dan volgen de gebruikelijke toespraken, drinkt men de aangeboden erewijn en verricht Genneps eerste burger de loting. Buiten blaast een zestal korpsen gezamenlijk de door directeur W. Trienekens gecomponeerde feestmars, waarna de hele stoet naar de feestweide marcheert. Grote, lange drupende driekleuren hangen uit de huizen langs de Zand- en Spoorstraat omlaag.

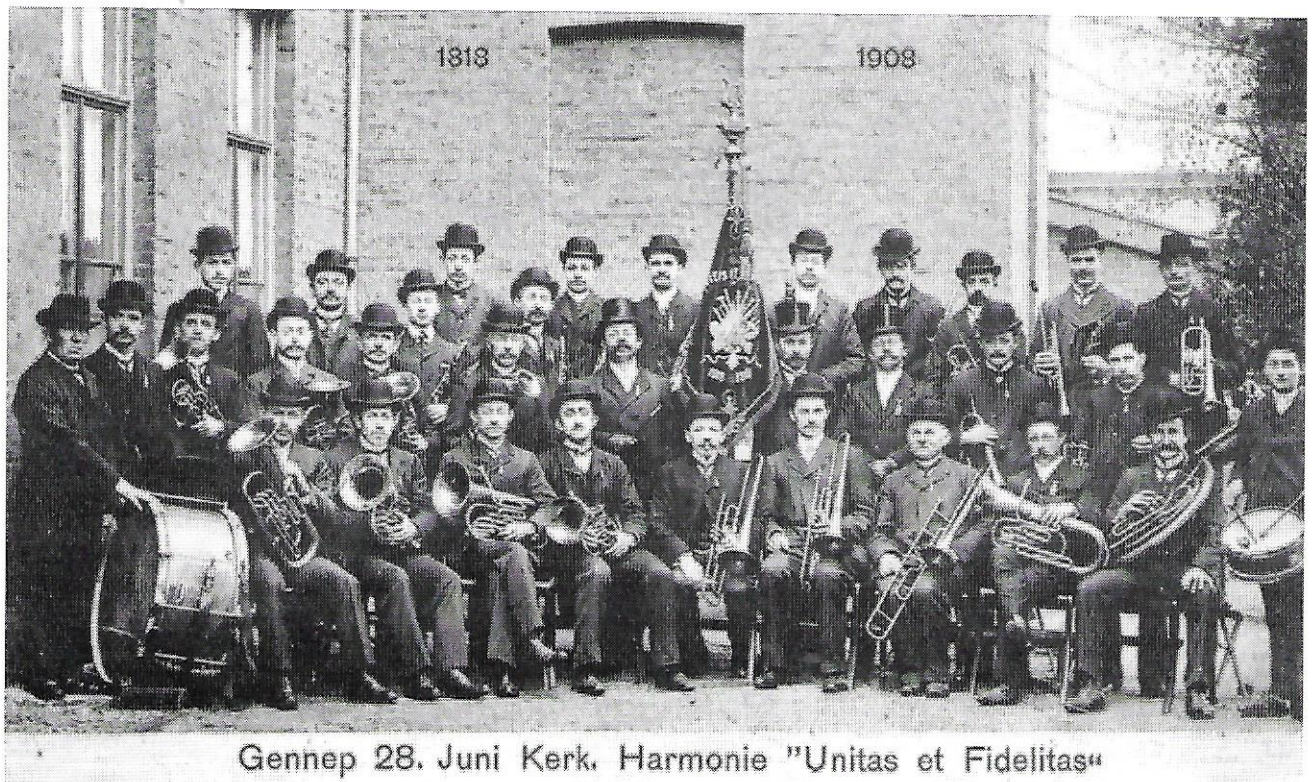
De feesttent -gelukkig dat die neergezet is!- zit al tjokvol publiek, als zes zangverenigingen er een feestcantate uitvoeren. Het harmonielid schoolmeester Langenhoff heeft het zangstuk gedicht. De toonzetting is van de oud-Gennepenaar Wilh. Ign. Reijniers. Deze muzikaal begaafde zoon van glazenmaker Ev. Reijniers is organist en componist te Tilburg. Hij is met een van zijn koren aanwezig en dirigeert zijn feestzang. Eén regel uit de cantate werd sindsdien graag geciteerd en is daarom tot op heden bekend gebleven: "Bloei onverlet, o Harmonie, oogst lauww'ren aan uw vaan."

Festival

Daarna is het de beurt aan de jubilerende Harmonie om het podium te bestijgen en het festival met een fikse mars te openen. Dan is de kiosk vrij voor het korps met lotnummer 1, en begint ook de jury haar werk. Na elk optreden bedankt Langenhoff het korps of koor en reikt hij de herinneringsmedaille uit. Voor die uitvoerenden zit het officieel gedeelte erop. Ze luisteren naar hun collega's of marcheren met de schildknaap voorop naar een uitspanning voor een welverdiend drankje. De schildknaap, een jongen die voorop loopt met het bord waarop de plaats van herkomst van het zangkoor of muziekkorps staat, wordt daar bedankt en vertrekt vergevoegd met de ontvangen fooi naar zijn negentien makkers om te vernemen wat zij gekregen hebben. Als in de feesttent het laatste applaus weggestorven

De 90- jarige Harmonie bij haar stamcafé Hotel Verzett 1908

Genneep 28. Juni Kerk. Harmonie "Unitas et Fidelitas"

is, hoort men hier en daar in cafés nog de muziek en het gezang van festivaldeelnemers die embouchure en stem over hebben. Tegen middernacht is het korps uit Grave voor het oude raadhuis met volle overgave bezig aan "eine kleine Nachtmusik" en moet de veldwachter hen vermanend toespreken.

Maandag 31 juli wordt de viering van het 75-jarig bestaan voortgezet met een concert door de Harmonie zelf. Om half vier 's middags zet het korps de openingsmars in. Twee zangkoren wisselen de muzikanten af. Het zanggezelschap "Im Gesellen Verein" uit Uedem heeft in Gennep overnacht, omdat ze ook vandaag moeten optreden. Als derde is aanwezig de Liedertafel "Zanglust" uit Wanroy. Tegen zessen klinken de accoorden van het "Wilhelmus" en is de jubileumviering ten einde. Bij "Nöl van Bé.n" wordt er dan definitief een punt achter deze viering gezet en evalueren de harmonieleiden met de feest- en regelingscommissie het evenement. De slotkreet is bekend gebleven: " Ach heer, ach heer, ik kan niet meer, Van buiten nat, van binnen nog meer! " En de zangers uit Uedem besluiten nog een nacht in Gennep door te brengen, omdat het er "so gemütlich" is...

Fakkellicht

De Harmonie is na dit weekend ingespeeld en maakt dankbaar gebruik van het het ingestudeerde repertoire, als ze twee dagen later op de Markt een concert moet verzorgen. Het is namelijk het feest van de verjaardag van Koningin-Regentes Emma, de moeder van prinses Wilhelmina die vijf jaar later koningin zal worden. De groene slingers en de meien hangen en staan er nog van het Harmoniegebeuren.

Directeur Willem Trienekens speelt zagezegd een thuiswedstrijd, want "U.et F." musiceert praktisch voor zijn kosterswoning. De fakkels en flambouwen die de muzikanten moeten bijlichten, weerkaatsen in de ruiten van zijn winkeldeur.

1897

Vele Gennepenaars waren indertijd financieel afhankelijk van "het spoor", de NBDS. Het grote brein achter dat bedrijf was president-directeur J.M. Voorhoeve. Regelmatig kwam hij vanuit Rotterdam naar Gennep om leiding te geven aan de maatschappij. Deze aristocraat, klein van gestalte maar groot van geest, wist de steeds met geldnood kampende NBDS tussen de klippen door te loodsen en het hoofd te bieden aan de moordende concurrentie van met name de Staatsspoorwegen. Op 17 mei viert hij zijn zilveren dienstjubileum als directielid en Gennep grijpt de kans aan hem te eren.

Op die gedenkwaardige dag arriveert de jublaris met de trein nr. 6 en wacht een perron vol met spoorautoriteiten, commissarissen, het gemeentebestuur en notabelen hem op. Het fraai geuniformeerd bedrijfskorps, fanfare "Crescendo", omlijst muzikaal de ontvangst en gaat de koets, getrokken door twee witte schimmels, voor naar het stadhuis. Het gemeentebestuur biedt de president-directeur een receptie aan bij Hotel Wierds op de Markt. Daar brengt de Kerk. Harmonie de heer Voorhoeve on-

der het kritisch oor en oog van de spoormuzikanten een klinkende serenade (zie foto).

1898

De maand augustus is dit jaar een drukke maand voor het muzielgezelschap. Op 2 aug. geeft het onder grote publieke belangstelling een volksconcert op het marktplein. Is het een generale repetitie voor 6 augustus? Op die dag is heel Nederland namelijk in feeststemming vanwege de kroning van Wilhelmina tot koningin. De Zand- en Niersstraat zijn evenals de huizen op de Markt uitbundig versierd met vlaggen, oranjewimpels en groene slingers. Op de Markt zijn erebogen opgericht. De Harmonie brengt 's morgens een aubade en de schoolkinderen zingen nationale liederen (Wien Neerlands bloed, Wij leven vrij, wij leven blij, Waar de blanke top der duinen, enz.) 's Middags zijn er volksspelen voor de jeugd en jongeren, en laat de Harmonie zich nog eens horen vanaf een opgebouwde kiosk.

Half augustus trekt de muziek mee in de jaarlijkse Mariaprocessie. Op de laatste dag van deze maand, voor de eerste keer Koninginnedag vanwege de verjaardag van de jonge koningin Wilhelmina, zet het gezelschap deze dag luister bij door een muziekuitvoering in de open lucht in samenwerking met het zangkoor " E.V.V.". Haar eigen tachtigjarig bestaan laat " U.et F." na het grandioze feest van 1893 maar in stilte voorbij gaan. Zijn de helden vermoeid?

1900

In mei brengt de Harmonie haar president, deken Chr. Creemers, naar zijn graf, maar het is de fanfare "Crescendo" die in dit eeuwjaar de accenten zet. Terwijl de Harmonie zich kwijt van haar jaarlijks terugkerende (kerkelijke) taken en opdrachten, heeft de spoorfanfare snode plannen. Het jaar daarvoor hebben de spoormuzikanten een nieuwe directeur gekregen in de persoon van Pieter L. Krever en gaat er een frisse wind waaien. Deze ambitieuze man wil... op concours! Dit is voor Gennep een nieuw fenomeen. De Kerk. Harmonie neemt regelmatig deel aan festivals, waarbij sociaal contact en gezelligheid de hoofddoelen zijn. Maar een concours...

Daar musiceert men op verschillende niveaus (afdelingen, klassen) en krijgt men naast een eigen gekozen nummer een verplicht uit te voeren muziekstuk voorgeschreven. Een gekwalificeerde jury beoordeelt dan de uit te voeren nummers op verscheidene onderdelen (stemming, techniek, opvatting, samspel e.d.) en geeft daar cijfers 1 t/m 10 voor. Het totaal aantal punten moet gestelde drempels overschrijden voor het behalen van een 3e, 2e of 1e prijs. Bij een gemiddelde score van meer dan b.v. 8 mag een korps de volgende keer in een hogere afdeling uitkomen. In schooltermen: je levert een proefwerk in, krijgt er een rapportpunt voor en bij een voldoende cijfertotaal ga je over.

Fanfare "Crescendo" gaat dus op concours (in Zeist) en behaalt een eerste prijs. Bij terugkomst in Gennep is iedereen op de been en worden de concoursgangers feestelijk ingehaald. Het gemeentebestuur, de rederijderskamer "Genneps Genoegen", de tooneel- en zangvereniging " E.V.V." (Eendracht, Vlijt

Eeuwfeest beëindiging van het Franse bewind 1813-1913

De eeuweling met lauwerkrans 1918

en Volharding) en de velo-club "Noordster" geven acte de présence. Ook de Harmonie is uitgerukt; ze brengt haar "rivaal" met muziek naar het hoofdbureau aan de Spoorstraat. En op 26 augustus dankt "Crescendo" iedereen middels een concert, waar de concoursnummers uiteraard op het programma prijken.

1901

Stak dit succes van de spoorlieden de Kerk. Harmonie toch een beetje? Wilde men niet voor hen onderdoen? "Unitas et Fidelitas" heeft een nieuwe vice-president gekregen, nl. Serf Mickina, de directeur van de twee jaar daarvoor geopende moutfabriek "Aurora". De vanwege de makkelijke spoorverbinding naar Gennep gelokte Limburger uit Geleen reist beroepshalve veel in Limburg rond langs de brouwerijen, waarvan elk dorp er wel minstens één heeft. Overal sluit hij weddenschappen af, dat de Gennepse Harmonie op concours zal gaan en een eerste prijs halen. Inzet is: een ton bier!

Zo komt de Harmonie in het mekka van de blaasmuziek, in Zuid Limburg terecht en gaat het 1 juli te Meerssen op concours. Het bestuur heeft de zaken serieus aangepakt en zelfs een instructeur gecontracteerd. Harmonielid Eng. Goossens ontmoet in Nijmegen regelmatig de dirigent van een militaire kapel, kapitein Beers. Die komt enkele maanden naar de repetitie, overlegt met directeur Trienekens, en schaaft de muzieknummers bij. Hij krijgt eer van zijn werk, want op die bewuste zaterdag haalt "U. et F." in de derde afdeling een eerste prijs, en als ereprijs een gouden medaille.

De Harmonie komt 's zondags pas thuis, omdat Mickina in Wijk bij Maastricht een overnachting heeft geregeld. De ontvangst in Gennep is overweldigend. Voorafgegaan door de collega's van "Crescendo" en de fietsclub "Noordster" met hun versierde rijwielen trekken de prijswinnaars tussen een haag van mensen door naar hun repetitielokaal. Daar krijgen dir. Trienekens en vice-president Mickina een lauwerkrans omgehangen en zeggen drie bruidsmisjes een felicitatievers op. Dan trekt het gelauwerde korps naar de pastorie om de (het jaar daarvoor geïnstalleerde) deken Mgr. J. Joosten als president een serenade te brengen. Tot in de kleine uurtjes is Gennep nog gevuld met muziek. In oktober krijgt de Harmonie een ton bier uit Meerssen...

1904-07

Ieders bestaan kent periodes waarin het leven gezellig voortkabbelt zonder opwindende gebeurtenissen. Zo ook deze jaren bij "Unitas et Fidelitas". De leden beklimmen iedere week de lange trap naar de eerste verdieping van Kerkstraat nr.7. Sinds mensenheugnis repeteert de Harmonie daar. 's Winters verspreidt de grote kolenkachel er zo'n hitte, dat de muzikanten die er 't dichtste bij zitten hun jas uittrekken en in de hemdsmouwen verder muciseren. De repetities zijn een avondvullende bezigheid, al worden er pauzes genoeg ingelast om een potje bier te ledigen. Achter de tambour van de grote trom is een vaatje aangeslagen. Meent men dat de inhoud aan de minne kant is, worden twee of drie van de jongste leden aangewezen om bij brouwer Mooren

in de Houtstraat een vol vat te halen. Betaling geschiedt uit de consumptiepot. De nooit aflatende roddel- en geruchtenstroom en de gemeentepolitiek zijn gespreksonderwerpen die nooit uitgeput raken. Totdat directeur Trienekens zijn muzikanten aanmaant: "*Mannen, een mars zum Schluß!*"

Toneel

Voorheen is dat niet zo opgevallen, maar een nieuw aspect van het muziekgezelschap springt in het oog. Is het van deze tijd of werd het vroeger niet zo uitdrukkelijk vermeld? De Kerk. Harmonie treedt namelijk ook op als... toneelclub. Begon het als een grap, maakte men van de nood een deugd of was het een nieuwe formule? We lezen over concerten in de zaal van Verzett en Van Bergen, waarbij Harmonieleden ook optreden als tonelisten. Ze houden voordrachten, spelen sketches en korte eenacters. Dat slaat blijkbaar aan bij het publiek, want de zaal stroomt vol. En niet alleen met muziekminnaars.

"U. et F." oogst mager applaus met nummers als "La Reine Aurore" en "Valse interromptu", maar toneel gaat erin als koek. De toehoorders vermaken zich uitstekend met bijvoorbeeld "Werkstaking der Muzikanten". De korpsleden zitten dan met een brandende kaars op de muzieklessenaar en er ontstaat zogenaamd een luid bediscussieerd conflict tussen directeur en muzikanten. De een na de andere muzikant geeft er onder het muciseren de brui aan, pakt zijn boeltje in, blaast de kaars uit en vertrekt heftig gebarend met zijn instrument achter de coulissen. Het wordt als maar donkerder en leger op het podium, de directeur steeds koppiger en bozer. Tenslotte blijft hij alleen over, blaast kwaad ook zijn kaars uit en stommelt in het donker weg. Het publiek geniet in volle teugen!

Een zomerconcert van de Harmonie (1906) trekt slechts een handjevol mensen als de advertentie alleen muziek vermeldt. De penningmeester schijnt na de muziekuitsvoering aan de bar mismoedig gezegd te hebben: "*Wij zitte hier vör de klötte te blaoze. Su.nd van de moeje. We hebbe de bela.sting nog nie bijen*". (De entree bedroeg in die dagen 15 ct. en de gemakkelijheidsbelasting f 2,50).

Concours

Na het succes van 1901 wil de Harmonie vier jaar later nog eens de proef doorstaan. Het korps gaat op concours. Kap. Beers wordt weer als instructeur aangetrokken en het instuderen van het verplicht uit te voeren nummer begint. Directeur Trienekens heeft als eigen werk een niet al te moeilijk muziekstuk op de lessenaar gelegd. De repetities beginnen. De bierpauzes worden minder en korter nu het serieuze oefenen is begonnen. De Harmonie heeft een muziekwedstrijd in Hilversum uitgekozen en zal in de 2e. afdeling uitkomen. Jammer, maar helaas; ze krijgt de kous op de kop: slechts een derde prijs. Dat doet even pijn. Even? Er zullen tientallen jaren voorbijgaan eer men zich weer aan een concours waagt. Om precies te zijn: dertig jaar!

1908

Begin 1908 besluit het bestuur het negentigjarig bestaan te gaan vieren in de stijl van 1893, namelijk

met een festival. President en beschermheer worden er op aangesproken; dezen zullen contact opnemen met de burgemeester. Er formeert zich een feest- en een regelingscomité, waarvan resp. notaris H. Teulings en Alf. Peters het voorzitterschap aanvaarden. Het feestcomité krijgt als ere-voorzitter burgemeester Th. Peters en is eigenlijk de vlag van het feest. De leden van dat comité zijn zorgvuldig gekozen, zodat alle groeperingen en gezindten zich erin herkennen. We noemen b.v. Ds Botermans, A.Kaufman (joodse gemeenschap), J.Ambrosius (kerkmeester), W.Ardts (gem.secr.), Jac. Mooren (middenstand), A.Lankenau (NBDS) enz.

De Regelingscommissie is de werkgroep die in samenwerking met de Harmonie het feest organiseert. Een van de drukste mensen is de secretaris C. de Graauw, een van de belangrijkste de penningmeester C. Steinmann. Verenigingen worden aangeschreven, de indeling van de dagen gemaakt, het buffet verpacht, mensen als begeleidingscommissaris voor de deelnemende korpsen gevraagd, jongens als dragers van de plaatsnaambordjes (de "schildknappen") gecharterd. De data worden geprikt: zaterdag, zondag en maandag 27-29 juni 1908. Het feestgebeuren: in de boomgaard nabij Café Fay aan de Zandpoort (nu: het parkeerterrein achter Café G.Bouman).

Deelnemers

De secretaris ontvangt 25 positieve reacties op de rondgezonden uitnodiging. Eenentwintig gezelschappen kiezen voor de zondag, vier voor deelname op maandag. In de lijst zien we dat het hier om vijf harmonieën, zestien fanfares en vier zangverenigingen gaat. Zou er een prijs voor het verst komende korps zijn geweest, had fanfare "Oefening baart kunst" uit Ravenstein die ontvangen. Dit korps blijkt als directeur N. Bodenstaff te hebben, ongetwijfeld familie van het Gennepse geslacht Bodenstaff, dat meer dan een eeuw hier het beroep van chirurgijn-heelmeester uitoefende!

Alle verenigingen uit de buurt geven acte de présence: Siebengewald ("Eendracht"), Afferden ("Helpt Elkander"), Cuijk ("Caecilia"), Bergen ("Les Montagnards"), Mook ("Erica"), Oeffelt ("Vriendenkring"), Ottersum ("Volharding") en Heijen ("Eendracht Maakt Macht"). Boxmeer is zelfs met twee harmonieën vertegenwoordigd. Vermeldenswaard is ook het programma van de zangver. "Amphion Vondel" uit Mill. De directeur heeft nummers van Gennepse componisten op het programma gezet: Lied van den Arbeid (J.P.J. Wierds) en Feestzang (W.I. Reijniers).

Extra

Ook voor bezoekers (en deelnemers) worden er extra faciliteiten geschapen. Op zondag en maandag zal er 's avonds een extra-trein tussen Gennep en Kruispunt Beugen rijden met aansluiting op de trein naar Nijmegen en Venlo aldaar. Ook vaart er zondagmorgen een extraboot vanuit Ravenstein naar Gennep (7.45 u). Onderweg legt deze aan in Grave (9.15 u) en Cuijk (10.30 u). Om 11.00 u meert hij in Gennep af bij het Maasveer. 's Avonds om 20.00 vaart deze "Janssenboot" weer naar Raven-

stein terug. De retourprijzen: resp. 70, 55 en 40 ct. Een heel muziekgezelschap krijgt dan nog korting.

Buffet

Natuurlijk is er aan een natje en droogje gedacht. Ant. Lamers heeft het buffet voor f 123,- gepacht, zodat de Harmonie dat geld al binnen heeft. De prijzen van de drankjes zijn ook bekend: een fles Moezel- of Bordeauxwijn varieert van f 1,25 tot f 2,- (voor champagne is men f 4,- kwijt). Bij de populaire dranken kan men kiezen uit Beiers en Genneps bier. Het eerste wordt geleverd door de brouwerij "De Goudvisch" uit Oeffelt (10 ct per glas); het tweede is "De Tortelduif" en komt uit de kelder van brouwerij H.Mooren, Houtstraat (6 ct p. gl.). Voor de dames is er tevens kwast en grenadine (6 ct) of limonade (15 ct p fles).

Wie zijn/haar hongerige maag wil stillen, betaalt 15 ct voor een broodje vlees/kaas of 20 ct voor een broodje ham. En wat dacht u van een gekookt ei (6 ct)? De rooklustigen kunnen letterlijk en figuurlijk aan hun trekken komen, want er wordt een kleine kiosk ingericht, waar men sigaren kan kopen van het merk "Unitas et Fidelitas", afkomstig uit de Gennepse sigarenfabriek "Sumatra" van A.F.J. van Sambeek (nu: ING-bank). De sigaren zijn los verkrijgbaar of in een kistje met op de binnenkant van het deksel een foto van de jubilerende Harmonie!

Subsidies

Uit representatieve overwegingen komt ook de gemeente Gennep over de brug. De raad keurt een subsidie goed van f 175,-. Voor dat bedrag mag aannemer Ev. Weijers het centrum van Gennep versieren. Het raadhuis zal hij in feesttooi zetten; op het marktplein verrijzen erebogen. Ook de NBDS laat zich niet onbetuigd en komt met een donatie. Bovendien draagt ze zelf de kosten van de extratreinen.

Bestuur

We zijn deze keer ook geïnformeerd omtrent de samenstelling van het bestuur in dit jubileumjaar. De Kerkelijke Harmonie heeft Deken J. Wouters als president, d.w.z. hij draagt de eindverantwoordelijkheid voor alle zaken de Harmonie betreffende. De dagelijkse gang van zaken en de beleidvoering laat hij over aan vice-president S. Mickina. Beschermheer is kapelaan H. Greijmans. Hij vervangt de Deken en adviseert waar nodig. Verder maken directeur W. Trienekens, P.H. Derks, H. Kronen en Herm. Wonders deel uit van het bestuur. Er is een secretaris-penningmeester in de persoon van Aug. Derks. H. Verzett is commissaris.

Tenslotte heeft de Harmonie op dat moment twee leden van verdienste: J.Otten, ere-commissaris en J.van Bergen Ezn, het erelid. De Harmonie telt in dat jaar 31 werkende leden en is daarmee het grootste korps in de wijde omtrek.

Feestweekend

Zaterdag 27 juni 1908 gaan in Genneps hoofdstraten de vlaggen uit en opent Andree v.d.Vall, zelf Harmonielid, het muziekweekend met de traditionele kanonschoten. Vanaf zes uur 's middags draait

Kerkelijke Harmonie „Unitas et Fidelitas”.

BESTUUR:

J. WOUTERS, President.
H. GREIJMANS, Beschermheer.
S. MICKINA, Vice-President.
W. TRIENEKENS, Directeur.
H. VERZETT, Commissaris.
P. H. DERKS, }
H. KRONEN, } Leden.
H. WONDERS, }
A. DERKS, Secretaris-Penningmeester.
Eere-Commissaris: J. OTTEN.
Eere-lid: J. VAN BERGEN Ezn.

Leden der Kerkelijke Harmonie:

P. van Bergen.	W. Noij.
W. Bossink.	J. Noij.
A. Derks.	J. van Raaij.
P. Derks.	G. Spaniger.
E. Goossens.	L. Timmermans.
G. Hermens.	L. v. d. Vall.
A. Hoenselaars.	J. v. d. Vall.
J. Hoenselaars.	L. Vos.
J. Kamps.	P. van Well.
H. Kronen.	E. Weijers.
P. Kuijpers.	H. Willemsen.
A. Lamers.	J. Willemsen.
Th. Lamers.	A. Wilbers.
H. Loeffen.	Th. Wilberts.
W. Mengelberg.	H. Wonders.
A. Nillesen.	

Schildknaap: J. TRIENEKENS.

op de Markt een carrousel uit Goch voor de schoolkinderen. Aan alles is gedacht: hij draait ook een uur lang gratis voor de arme kinderen... Voorafgegaan door de Regelingscommissie marcheert de jubilerende Harmonie naar het feestterrein aan de Zandpoort. Ze geeft daar een gratis concert.

Zondag 28 juni is de grote dag. Om half 12 komen commissies, begeleidende commissarissen, schildknapen en de Harmonie op de Markt bijeen en biedt de voorzitter van het feestcomité de lauwerkrans aan. Dan trekt de lange stoet door de Zanden Emmastraat naar het station voor de ontvangst aldaar van de festivaldeelnemers. Er zijn duizenden mensen op de been, die de kleurrijke, bonte optocht terug naar de Markt gadeslaan. Het gemeentebestuur biedt de presidenten en directeuren van de deelnemers de erewijn aan. Buiten op de overvolle Markt spelen de korpsen gezamenlijk de feestmars. Vervolgens zet de schare zich in beweging richting feestterrein.

Daar opent "Unitas et Fidelitas" de muziekmiddag met de ouverture "Ludomatychello" van Langlois. Na deze opening is het de beurt aan de twintig deelnemende verenigingen in volgorde het getrokken lotnummer. Ieder speelt twee nummers. De weergoden zijn de organisatoren goed gezind. Het is stralend weer en voor de toehoorders een waar genoegen in het zonnetje of onder de schaduw van de bomen naar de muziekuivoering te luisteren. De Harmonieleden zijn ingezet in de organisatie; ze helpen bij de entree, ze halen lege glazen op en serveren uit, ze assisteren bij het smeren van broodjes, kortom elk heeft zijn taak.

Het optreden van twintig korpsen vergt enige uren. De wisseling van korpsen gaat betrekkelijk vlug, omdat de gezelschappen niet groot zijn. Het kleinste korps (Siebengewald) telt 14 leden, het grootste (Venray, Uedem) 30. Zes van de twintig korpsen hebben een bezetting van minder dan 20 muzikanten, twaalf gezelschappen musiceren met 20 - 25 personen. De twintig herinneringsmedailles liggen

uitgesteld op een groot sierkussen; ze zullen na het optreden van het laatste korps worden uitgereikt. Tegen half acht trommelt directeur Trienekens zijn mannen bij elkaar voor de finale van het festival: de "Grande Marche Triomphale" van Dagneliës.

Volksspelen

Maandag 29 juni haalt "U. et F." de schoolkinderen om half 12 op. De jongens in De Doelen staan al klaar, de meisjes sluiten bij de ingang van de zusterschool achter het stadhuis aan. De joelende, roepende en juichende rij van meer dan tweehonderd kinderen trekt achter de vrolijk spelende Harmonie naar de Niershorsten, waar de spelen zullen worden gehouden. Voor de jongens is er: mastklimmen, zakkruipen, kruiwagen lopen, potslaan en lopen met lepel en bal. De meisjes houden wedstrijd in touwtje knippen, houtjes rapen en lopen met bal en plank. En ondertussen speelt de Harmonie marsmuziek.

's Middags ontvangt de Harmonie vier korpsen bij het station en gaan deze na een muzikale rondtocht door de straten van Gennep naar het feestterrein voor hun aandeel in het festival. Het is harmonieën-middag, want er treden vier harmonieën (tweemaal Boxmeer, Zeeland en organisator Gennep) op en één zangkoor (uit Mill). "Unitas et Fidelitas" sluit zoals gebruikelijk haar eigen festival; ze doet dat met een Fantaisie sur l'Opéra Le Prophète de Meyerbeer.

Ze kan dan terug zien op een geslaagd festijn: goed weer, duizenden mensen op straat, honderden voor de muziekkiosk en grote drukte aan het drank- en eetbuffet. Na aftrek van alle kosten blijkt er een leuk bedrag te resteren. Dat wordt verdeeld tussen het Jeugdpatronaat en de Algemene Armen. Vice-president Mickina speldt de eigen herinneringsmedaille op het vaandel, onwetend van het feit dat hij twee jaren later, zevenenvijftig jaren oud, achter dit vaandel ten grave zal worden gedragen. C'est la vie, c'est la mort; d'accord.

5. Allegro vivace

1918 - 1968

November 1918 komt er een einde aan de eerste wereldoorlog. Verliezer Duitsland wordt met een enorme oorlogsbetaling opgescheept en stelt voorlopig als handelspartner voor de Hollandse kooplieden niets voor. De kurk van Genneps welvaart, de NBDS, is op sterven na dood. De oorlog betekent de nekslag voor deze particuliere maatschappij. De Nederlandse staat heeft zich weliswaar garant gesteld voor de tijdens de oorlog geleden verliezen, maar eind 1918 is er weinig perspectief op herleving van de transitohandel met Duitsland.

Ook zonder fusie krijgt de Staatsspoorwegen het bij de kleine NBDS voor het zeggen; de geleidelijke ontmanteling begint. De ernstig zieke president-directeur J.M. Voorhoeve haakt in 1919 definitief af. De SS start met de overplaatsing van tientallen ambten en ambtenaren uit Gennep naar alle delen van het land. Het is of Gennep honderd jaar terug-glijdt in de tijd. Het vertrekpercentage van de bevolking bedraagt van 1918 - 1925 tussen 11 en 15% tegenover een veel geringere instroom. In 1917 heeft Gennep 3354 inwoners en in 1935 zijn dat er 3182.

Van de leegloop die men bij vele verenigingen ziet, merkt men bij de Kerk. Harmonie weinig of niets. Het korps heeft namelijk altijd voor het merendeel bestaan uit autochtone middenstanders en kleine zelfstandigen. De aangehaalde overplaatsingen treffen "U. et F." dus nauwelijks, maar ze heeft wel mede te lijden van de berustende sfeer en de teruglopende plaatselijke economie. Het sobere bestedingspatroon uit de oorlogsjaren zou nu in vredetijd moeten verbeteren. Vele week- en maandlonen verdwijnen echter uit Gennep.

1922

Gennep heeft vanaf 1918, op zijn gunstigst gezegd, passen op de plaats gemaakt. Het lijkt aan het bankroet van de NBDS en de gevolgen daarvan gewend geraakt. Men is toe aan iets opwekkends, iets positiefs. De Harmonie besluit om in de loop van dit jaar haar uitgestelde eeuweest van 1918 te gaan vieren. Ze grijpt daarbij terug op het beproefde recept: een feest- en regelingscommissie voor een groot internationaal festival en als novum: een solistenconcorso. En voor de jeugd de draaimolen. Geprikte data: za 24, zo 25 en ma 26 juni 1922. De organisatiemolen gaat draaien.

Solisten

De "feesthal" van Hotel Van Bergen is de scène voor de solistenwedstrijd. Op 24 juni marcheert de Harmonie er vanaf de Markt naartoe en opent het korps de avond met een muzieknummer. Dan spreekt de voorzitter van het feestcomité, notaris H. Fenseling, de volle zaal toe en geeft hij het podium vrij voor de eerste solist. Een drietal erkende musici beoordelen de prestaties in de twee afdelingen. Het publiek

leeft intens mee met de verrichtingen en naargelang het gebrachte applaudisseert men bewonderend, bemoedigend, enthousiast.

Pas na middernacht is de laatste solist aan de beurt geweest en kan de jury haar eindoordeel vellen. Het hoogste aantal punten - en dus winnaar van de zilveren medaille van H.M. de Koningin- is een pistonblazer uit Oss. In de 2e. afdeling is de hoogste prijs voor een klarinettist uit Helden. Hij ontvangt ook de zilveren medaille, geschonken door Mgr. Nolens. Een bijzonderheid: onder de pauze collecteren twee dames voor... hongerend Rusland. L'histoire se repète...

Festival

Kijken we naar de festivaldeelnemers, dan tellen we twee zangkoren, veertien fanfares en slechts drie harmonieën. Opvallend is, dat Mook en Ottersum door twee fanfares vertegenwoordigd zijn (resp. "Erica" - "De Mookerhei" en "Volharding" - "Cæcilia"). De kleinste deelnemer met 16 leden is fanfare "Herleving" uit Haps, terwijl de Harmonie van Arceen met 45 werkende leden het grootste muziekkorps is. Het gezelschap met de meeste leden (60) blijkt echter het zangkoor "Polyhymnia" uit Venray te zijn. De Gennepse Harmonie telt dan 30 werkende leden.

Voor de plaats van handeling heeft men de lokatie van 1908 weer gekozen: het feestterrein aan de Zandpoort. Na de traditionele optocht door Gennep, de erewijn, de feestrede in het stadhuis en de mars naar de Zandpoort spreekt commissaris J.W. Heijnen de vele aanwezigen bij de kiosk toe. "U. et F." opent dan het festival met een feestouverture.

Die zondagmiddag zijn slechts enkele deelnemers aan hun beurt van optreden toegekomen. Na een lange tijd van droogte kondigt zich 's zaterdags al aan, wat zich zondag voltrekt. De Harmonie heeft het blijkbaar niet op een accoordje kunnen gooien met Pluvius. De ene plensbui na de andere stort zich over de feestwei en doet de toehoorders naar alle schuilhoeken vluchten. Het muziekgezelschap dat zich tijdens een droge periode op de muziekkiosk waagt, wordt door een nieuwe hoosbui voor die vermetele poging gestraft.

Eerst volgt uitstel tot 17.00 uur. Maar als om half zes zich een knetterend onweer boven Gennep ontlaadt, beslist de organisatie tot afstel. De korpsen gaan naar huis of trekken naar hotels en cafés in Gennep om daar gezelligheid en ontspanning te vinden. De eet- en dranktentjes en de sigarenkiosk worden bij gebrek aan klandizie gesloten. Het festival is letterlijk en figuurlijk in het water gevallen.

Naargeestig

Voor maandag 26 juni staat er een buitenconcert, te geven door de Kerk. Harmonie zelf in samenwerking met het Gennepsch Symphonie Orkest, op het programma. De verwachte regen heeft de mensen thuis gehouden. Het is koud, nat en winderig; het lijkt wel herfst. "U. et F." en het G.S.O. werken op de kiosk voor een naargeestig klein aantal belangstel-

„UNITAS ET FIDELIAS“ TE GENNEP.
Deze kerkelijke harmonie herdacht op 25 Juni haar 100-jarig bestaan onder
De (uitgestelde) viering van het honderdjarig bestaan in 1922   **grootte belangstelling.**

lenden hun voorgenomen programma af. De partijen moeten met punaises, elastiekjes en ijzeren staafjes op de lessenaar vast gehouden worden. Een verregende verslaggever komt in zijn commentaar dan ook niet verder dan: "O, heerlijk feest... maar wat een weer! Ik ben kletsnat, ik kan niet meer!"

Happening

Niet officieel is de Harmonie-happening op dinsdagavond. Na al die tegenslagen wil het gezelschap dat negatieve gevoel kwijt. Het marcheert de Niersbrug over om in Gennep-Noord bij enkele medewerkers een serenade te brengen en aangeboden consumpties te nuttigen. Dan trekt het korps terug het stadje in en herhaalt zich daar het gebeuren. Tenslotte arriveert men met een ondertussen flink aangegroeide stoet volgelingen bij het café van vaandrig W.Noij. Deze bedenkt zich niet, geeft het vaandel in handen van commissaris J.Verhasselt en fungeert vóór zijn eigen echtgenote, die naarbuiten gekomen is, als tijdelijk dirigent.

In vrolijke doen blaast de Harmonie een mars, terwijl de "volgelingen" in een grote kring om de muziek heen hossen. Pas nadat de mars geëindigd is, verstaat men wat ze zingen: Ringele ringele roze... Commissaris Wim Heijnen ontlokt een en ander de gevleugelde uitspraak: "Wat d'n Billige (= W. Noij) ien 33 minuute préstie.rt, dôr hêt de kö.ster (= W. Trienekens) 33 jaor ovver gedaon!" En 't weer? Het is droog.

Rest nog te vermelden, dat de etalage van de Fa. Megens & Mooren die dagen prachtig gedrapeerd was met wimpels en vlaggen en daartussen foto's van de Kerk. Harmonie in verschillende periodes. Ook dat er 's avonds een doorschijnend scherm verlicht was met "Leve de Harmonie".

1923-1933

Na de groots opgezette maar deels mislukte herdenking van haar honderdjarig bestaan gaat de Harmonie blijkbaar op haar lauweren rusten. Jaren rijgen zich aaneen zonder dat we spectaculaire gebeurtenissen bij de vereniging kunnen signaleren. De twintiger jaren laten zich voor het korps kenmerken als: rustig, rustig, rustig. De burgerij ziet de Harmonie bij processies en tijdens de bedevaart naar Kevelaar. Verder valt het op, dat de groep kleiner wordt. Rond 1925 bestaat het korps uit veertigers, vijftigers en zestigers met een enkele jongere. De repetities zijn gezelligheidsavonden geworden voor pratende, drinkende en rokende middenstanders. Ze hebben er vrede mee. Typerend is de vaak gehoorde zin: "Kom aan, mannen, een mars zum Schluß."

Trombone in ut

Geen nieuwe doelstellingen, geen nieuwe initiatieven, geen nieuw élan. De leden zijn verzekerd van hun wekelijkse ontspanningsavond, en nu en dan een weekje overslaan? Daar ligt niemand wakker van. Af en toe snuffelt een bestuurslid eens in de muziekkast en komt er een tien, vijftien jaar oud muziekstuk onder het stof vandaan. Even is men verrast en knikt bedachtzaam als iemand zegt: "Hé, deze partij heeft Huub toen geblazen." Maar Huub

is al tien jaar dood... En mist een lid dan zijn partij, de directeur is wel zo goed voor hem volgende week een partij geschreven te hebben. Voor vandaag kijkt hij maar even bij zijn buurman. Of de bes-trombone pakt een ut-partij en merkt halverwege de mars dat 't toch gek klinkt. De Harmonie blaast rustig twintig jaren dezelfde processiemarsen, zodat de "beteren" het uiteindelijk ook wel zonder bladmuziek afkunnen.

De viering van het 110-jarig bestaan (1928) valt hierbij ook niet uit de toon. De Kerk. Harmonie heeft een uitgangskas, een soort spaarkas, waarin elk lid wekelijks een bedrag stort en die nauwgezet wordt bijgehouden. Over het deels mislukte festival van 1922 praat men gekscherend in de trant van: "Als de boeren regen nodig hebben, moeten ze de Harmonie vragen een festival te organiseren." Op 20 augustus 1928 vindt de herdenking van het 110-jarig bestaan in kleine kring plaats. 's Morgens wordt er een Hoogmis voor de overleden leden opgedragen en speelt "U.et F." op het kerkhof de treurmarsen. 's Middags betaalt de uitgangskas een tocht met een omnibus en is er aansluitend een diner gevolgd door een gezellige avond in Hotel Verzett.

Gouden horloge

Op 12 april 1929 treedt de Kerk. Harmonie voor een extra gelegenheid naarbuiten. Die dag is het veertig jaar geleden, dat directeur Willem Trienekens zijn aanstelling als koster van de Martinuskerk kreeg. Tevens leidt hij het muziekgezelschap dan even zoveel jaren. Als koster is hij aan zijn zevende Deken toe. Als dirigent van "U.et F." heeft hij de oudste leden destijds nog horen vertellen over het korps in zijn beginjaren. Hij is de zevende of achtste directeur van de Harmonie gedurende 111 jaar blaasmuziek in Gennep. Vier grootse festivals heeft hij meegemaakt. Een boek vol Gennepse muziekgeschiedenis had hij kunnen schrijven. Niets daarvan staat er echter op schrift. De Harmonie eert haar directeur en schenkt hem een gouden zakhorloge met inscriptie.

Actie

Men hoeft geen scherpe waarnemer te zijn om te bemerken, dat het korps in die jaren kwalitatief en kwantitatief achteruit gaat. Het ledental vermindert door overlijden, zich afmelden, en verminderde ambitie. Rond 1928 is het aantal jeugdige leden op één hand te tellen. Ze voelen zich ongemakkelijk en ageren op de vergaderingen. Sussen helpt uiteindelijk niet meer; ze eisen actie.

We zouden kunnen spreken van een cultuurverschijnsel: de jonge garde die zich verzet tegen de oude. Zo in de trant van: er deugt niets meer van, de directeur is te oud, de muziek is te ouderwets, het bestuur te slap, er is geen ambitie meer, enz.. In 1933 vindt er een soort revolte plaats. De jongeren, Jan Bernards, Chris Gommers, Cees de Roij en Piet Wevers, willen het nog wel elegant spelen, maar er moet wel iets gebeuren. Ze schrijven een brief aan het bestuur waarin ze hun misnoegen uiten en o.a. voorstellen naast directeur Trienekens een jongere assistent te plaatsen.

Uit voorzorg hebben zij al twee personen (Herm.

Schröder en C. de Roij zelf) gepolst voor de directie-functie. April 1933 komt de brief in de jaarvergadering bij café Reintjes (nu: de Typhoon) op de agenda. De stemming in de vergadering wijst op ongeveer een fifty-fifty uitslag. De geestelijke adviseur, deken Kreyelmans, spreekt dan over de benoeming van de huidige dirigent tot ere-directeur. Directeur Trienekens voelt zijn troon wankelen en staat resoluut op, zeggend: "*Heren, het is alles of niets.*" Dan verlaat hij de vergadering. (Om nooit meer terug te komen.) Na vierenzeventig jaren valt voor hem het doek. Tijdens die zelfde vergadering benoemt de Harmonie C. de Roij als zijn opvolger tegen een jaarvergoeding van f 75,-.

1935

En inderdaad. Er is een frisse wind gaan waaien bij "Unitas et Fidelitas". Nieuwe bezems vegen schoon. Het merendeel van de muzieknummers gaat voor goed de kast in. Sommige leden verwisselen van instrument. Directeur De Roij -hij heeft de muziek bij zijn vader Harry (instrumentmaker en -bouwer bij uitnemendheid) met de paplepel ingegoten gekregen- speurt in Gennep rond naar jong talent. Hij is onderwijzer aan de Jongensschool St.-Martinus en dat vergemakkelijkt de zaak.

De repetities krijgen inhoud en de pauze is maar kort. Niet de gezellige kout maar de muziek staat plotseling centraal. Voor het eerst sedert jaren hoort men in Gennep hier en daar thuis weer een trompet, trombone of tuba de partij repeteren of instuderen. De Roij heeft ook het grote woord laten vallen: concours. De oudere leden vragen zich af: wanneer was de Harmonie het laatst op concours? Het antwoord laat niet lang op zich wachten: Hilversum 1905, een derde prijs. En ze wijzen op de medaille aan het vaandel.

Concours

Onder de straffe schoolmeestersleiding van C. de Roij gaat het korps snel vooruit; verborgen gebleven talenten komen tevoorschijn. De dirigent gaat concerten geven met de Harmonie om het gezelschap podiumervaring te laten opdoen. Gennep ziet (en hoort) weer zijn Harmonie. Tijdens groepsrepetities worden nieuwe partijen ingestudeerd. Het bestuur gaat uitkijken naar een concoursplaats en laat de keus vallen op Venray. Aan alle Gennepse festivals heeft de muziek uit dit Peeldorp deelgenomen. Het is nu dus tijd voor een serieus tegenbezoek. Op 7 juli 1935 presenteert de Kerk. Harmonie "Unitas et Fidelitas" uit Gennep zich voor de jury. 's Avonds kan stadsomroeper H. Metselaars de Gennepenaars triomfantelijk meedelen, dat de Harmonie een eerste prijs heeft behaald en tevens de 2e. directeursprijs.

De burgerij kan weer een gelauwerde Harmonie inhalen en doet dat ook. Als de bus op de Heijenseweg arriveert, staan De Jonge Werkman, De Jonge Wacht en het Jeugdpatronaat o.l.v. kapelaan G. Stoot klaar. De weleerwaarde is de eerste die zijn felicitaties aanbiedt en vervolgens marcheert men Gennep binnen. Tussen een haag van klappende mensen door bereikt het korps de dekanie in de Kerkstraat, waar de President, deken Kreyelmans,

een serenade krijgt. Hij laat zijn gelukwensen verzegeld gaan van een envelop m.i..

Dan trekt de muziek door de poort naar het sanatorium "Maria Oord". De patiënten in de "lighal" applaudisseren en juichen de muzikanten toe, die vervolgens door De Doelen en Maasstraat naar de Markt trekken, alwaar voorzitter Ben Roosenboom namens "Vitesse" het korps huldigt. Commissaris B.W. Noy brengt dan de verenigingen en de burgerij in gloedvolle bewoordingen dank voor de sympathie en belangstelling, waarna leden en directeur nog enige uurtjes nagenieten van deze prachtige dag in het bestaan van "Unitas et Fidelitas".

1937

In de dertiger jaren vindt er bij de Kerk. Harmonie een kultuuromslag plaats. Tot dan toe bestond de Harmonie uit middenstanders, anders gezegd: uit mensen die niet in loondienst waren. Mensen, die overdag en op werkdagen beschikbaar waren voor een optreden van de muziekvereniging en niet persé afhankelijk van een werkgever. Om tot lid van "U.et F." toegelaten te worden, moest je door een soort sociale ballotage heen. Een latere voorzitter van de Harmonie vertelde eens aan de auteur, dat hij als jongeman niet tot het korps werd toegelaten, omdat hij bij de Gennepse Molen werkte. In de tweede helft van de jaren '30 verandert dat beleid t.o.v. "arbeiders(jongens)". Of het directeurschap van C. de Roij hier ook in positieve zin toe bijgedragen heeft? Duidelijk is dat hij muzikale aanleg hoger stelde dan sociale status.

In deze jaren gaat ook een lang gekoesterde wens in vervulling, als het korps de beschikking krijgt over een eigen kiosk. En de dirigent wil nog eens op concours. Tijdens het instuderen van de nummers pakt De Roij zijn muzikanten stevig aan. Alleen met thuis vlijtig oefenen is er in de tweede afdeling succes te behalen. En iedereen repeteert thuis zijn partijen. De Kerk. Harmonie uit Gennep verschijnt goed voorbereid op het podium te Tilburg. Het wordt echter geen onverdeeld succes. Wel haalt het gezelschap met 281 punten het hoogste aantal van de dag, maar het is zeven punten te weinig voor een eerste prijs. Dus een tweede.

Pur sang

Raakten korps en dirigent daarna op elkaar uitgekeken? Of was de leiding van schoolmeester De Roij te straf? In 1939 vindt er een directeurswisseling plaats en klimt de in 't Ven geboren en getogen Jan Hermsen op de directielessenaar. "Stieneke's Jan", zoals hij in de volksmond heet, is een muzikant pur sang, een mensenkenner en een groot praktijkman in de blaasmuziek. Elke repetitieavond komt hij naar de Kerkstraat gefietst en leidt hij de repetitie op zijn karakterestieke manier. "*Nie fôtsese, nie toe.te, mar meziek maake*" is zijn standaardzin. En als een muzikant moeite heeft met een passage, pakt hij het instrument en blaast het gedeelte technisch perfect en met fluwelen toon voor.

1940

Voor Gennep herhaalt zich de historie, als directeur en korps juist aan elkaar gewend zijn. Hoe vaak

heeft Gennep niet in het verleden ongewenst soldatenbezoek gehad? Van Engelsen tot Zweden, van Fransen tot Ieren, van Spanjaarden tot Kroaten, allen marcheerden en verbleven op Genneps grond. Zo ook weer op 10 mei 1940, als Hitlers leger Gennep in de slaap verrast. Er klinken weer Duiste commando's door de Zandstraat. De inkwartiering begint weer. De eerste plakaten, in 't Nederlands en Duits gesteld, verschijnen tegen de muren: "Öffentliche Bekanntmachung...".

1942

Aanvankelijk gaat het dagelijks leven gewoon verder, maar langzaam dringen maatregelen van de bezetter daarin door: je moet dit, je mag dat niet (meer). De Harmonie merkt het ook. De kerkelijke activiteiten blijven bestaan. Maar een concert op Koninginnedag b.v. mag niet meer; het Wilhelmus bij serenades wordt vervangen door het Genneps of Limburgs volkslied.

Kultuurkamer

En dan publiceert de door de Duitsters geredigeerde Nederlandse pers op 20 maart 1942 het bericht, dat kulturele instellingen (zoals de Harmonie) zich moeten aanmelden bij de Kultuurkamer in Den Haag. Een puur administratieve maatregel? Neen, het is het begin van een bevoogding en dus beraadt de Harmonie zich over wat te doen. En op het repetitielokaal, de "Harmoniezaal", valt de beslissing: we ontbinden de vereniging. De instrumenten gaan mee naar huis; het vaandel verdwijnt in een houten kist; het lokaal in de Kerkstraat gaat op slot. Na bijna 125 jaar houdt de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" ermee op.

1944

Zonder muziekkorps, zonder toneelclubs, zonder symfonieorkest, zonder mannenkoor verstrijken in Gennep de oorlogsjaren. De lasten van de Duitse bezetter gaan zwaarder op de mensen drukken: alles op de bon, radio's inleveren, Arbeitseinsatz, jodentransport, verduisteringspapier, het nachtelijk "luchtorgel" van bombardementsvliegtuigen, het bombardement van Gennep.

Dan is er plotseling "Market Garden", al kenden we die naam niet. Er verschijnen honderden vliegtuigen met 'gliders' erachter. In paniek wegvlochtende Duitsers, de eerste blijdschap, de ontgoocheling. Ook de ellende als het front stukt aan de Brabantse kant van de Maas en bij de Plasmolense heuvels. De bocht in de verkeersweg bij Plasmolen wordt de grens tussen bevrijding en bezetting. Gennep heeft pech: het ligt aan de verkeerde kant van de vage frontlinie.

Weg

De tijd van in en bij de schuilkelders begint. Bij Mill mag je voor een ei een op Limburg gerichte kanon afschieten en in Gennep moet je soms voor een zelfde ei rennen voor je leven. Geen staccato op een trommel maar het gehacketak van een zwaar machinegeweer. Het fluiten van een inslaande granaat klinkt je allesbehalve als muziek in de oren. In Gennep slaat de dood op de pauken.

Ergens wel te begrijpen dat half oktober het bevel van hogherhand klinkt: burgers weg, soldaten blijven. De lange karavaan uit de kop van Noord Limburg begint te trekken, onbekende verten tegemoet. Het wordt Twente, Friesland, Noord Holland, Utrecht. De gekste dingen slepen mensen met zich mee, maar geen trompet, trombone of tuba. Die blijven bij de soldaten achter in de verlaten huizen. De historie van Gennep krijgt een duister gat van enkele maanden.

Hallo Heinrich, say Henry, waar is de tuba van mijn opa gebleven?

1945-47

Al waren de eerste Gennepenaren enkele dagen na de bevrijding c.q. verovering van Gennep al weer even in het stadje, de burgerbevolking mag pas weken, zelfs maanden later van de Engelse militairen en het burgerlijk gezag terugkeren. Voor de mensen is het een wreed weerzien: de meeste huizen verwoest of zwaar gehavend door de maandenlange beschietingen en de felle straatgevechten (12/14 feb. 1945). De weinige huizen die water- en tocht-dicht (te maken) zijn, worden door de Tommies bezet. Deze steeds wisselende soldaten verkeren vaak in de mening in Duitsland te zijn, in bezet gebied. Er is een levendige (ruil)handel ontstaan met de Brabantse bevolking. Fornuizen, meubilair, piano's, schilderijen vinden daar gretig aftrek. Later wordt dat daar door de Noordlimburgers herontdekt.

Heroprichting

De blaasinstrumenten van de Harmonie blijken ook verdwenen. Ze worden niet weergevonden maar zijn gewoon spoorloos. Teruggekeerde Harmonieleden zoeken elkaar op en informeren naar elkaars instrument. Steeds hetzelfde antwoord op de gestelde vraag: het is weg. In augustus 1945 komen de leden bij elkaar en is de hamvraag: hoe beginnen we weer? Behalve een zwaar gehavend en beschimmeld vaandel bezit de Harmonie niets meer. Het repetitielokaal is bij de gevechten in het centrum zwaar beschadigd. Door het kapotte dak en de vernielde raamkozijnen is het interieur maanden aan regen, sneeuw en wind blootgesteld. Er is weinig bruikbaar over.

Tijdens de uitgeschreven bijeenkomst besluit men de opgeschorte activiteiten van de Kerk. Harmonie weer te hervatten. Het bestuur van 1942 stelt zijn zetels ter beschikking; er wordt een nieuw bestuur gekozen. Chris Gommers is de nieuwe voorzitter, Thei Wilbers de secretaris en Albert Roosenboom de penningmeester. Als commissarissen treden aan de oud-voorzitter H. Wonders, Th. Mooren en B.W.(Wim) Noy. "Unitas et Fidelitas" leeft weer. Maar het is een bijzonder muziekgezelschap: het bezit geen enkel instrument. Het is als een schutterij zonder geweren, een jas zonder mouwen. Niet alleen Gennep maar ook de Harmonie moet bij nul beginnen.

Begin

De Harmonie start met een lege kas. Tijdens de eerste bijeenkomst heeft iedereen zijn eigen consumpties moeten betalen. Het bestuur richt een instru-

mentenfonds op en klampt allerlei instanties aan om geld. De leden zelf houden een huis aan huis actie ten behoeve van het fonds. Weldra heeft de penningmeester f 2000,- in kas, een druppel op een gloeiende plaat. In de pers bericht de Harmonie dat 'stille' giften bij de penningmeester af te geven zijn. In december 1945 toont een der leden triomfantelijk een tweedehands blaasinstrument, dat hij via een familielid buiten Gennep op de kop getikt heeft. Voorjaar 1946 beschikt het korps over... zes instrumenten en komen die gelukkige bezitters bij elkaar in de werkplaats van Elektro Mooren aan de Spoorstraat. Ze willen eens proberen "hoe het klinkt". Het wordt een avond van dolle pret. De een kent dit nog, de ander dat. Leden zonder instrument staan te luisteren en geven luidkeels commentaar. Zij kunnen voorlopig alleen nog maar een glaasje bier mee drinken. Maar iedereen is het erover eens: de volgende keer moet directeur Jan Hermsen maar eens komen.

Eerste repetitie

En die verschijnt met wat teruggevonden muziek van "St.-Caecilia" uit Ven-Zelderheide en een mapje zelf geschreven partijen. Bij gebrek aan lessenaars wordt het muziekblad tegen potjes, dozen en blikjes gezet. Directeur Hermsen staat voor een werkbank en gebruikt een spijltje van een kapotte stoel als dirigeerstok. Het klinkt van geen kanten. Telkens laat Hermsen stembuizen uittrekken en weer een beetje induwen. Op het eind van de avond is een acceptabele samenklank ontstaan, al stokt een instrument af en toe, omdat een ventiel blijft steken. Die moet dan met speeksel lopend gemaakt worden.

Zo vindt de eerste naoorlogse repetitie tussen ijzeren pijpen en stekkerdozen, lampen en rollen draad plaats. In 1818 met vijf muzikanten begonnen en in 1942 met eenendertig leden voor de vorm ontbonden, herrijst "Unitas et Fidelitas" in 1946 met zes instrumentbezitters en een aantal instrumentloze leden.

Instrumenten

Het Harmoniebestuur legt overal zijn oor te luisteren om instrumenten te kopen. Zo'n aankoop is geen sinecure, want in het leeggeroofde en vernielde Nederland is een groot gebrek aan grondstoffen. Daarbij is de vraag naar instrumenten enorm. Via relaties kan de Harmonie in Eindhoven slagen. Maar de leverantie verloopt zeer traag. Elke week of om de veertien dagen krijgt "U. et F." een nieuw instrument. Harrie Simons is de eerste gelukkige, die een nieuw instrument ontvangt, een alt-saxofoon. Jaren later zal hij zijn blijheid van toen uitdrukken met: *"Ik vuulde mien zô blij as enne kivoors mit twee stêrte."*

Al gaat het langzaam, het begin is er. Telkens wordt er in de werkplaats een stoel of krukje bijgezet. Zo verschijnen er op een dag ook de eerste lessenaars. Commissaris Wim Noy, veehandelaar en slager, loopt stad en land af en spreekt al zijn relaties aan om spullen voor de Harmonie bijeen te scharrelen. Hij 'versiert' de eerste lessenaars, wat krakkemikkig weliswaar, maar wie let daar nu op! Als het Gilde in november 1946 weer een St.-Maartenoptocht or-

ganiseert, moet de Harmonie verstek laten gaan. Verschillende basisinstrumenten ontbreken nog: grote trom, tuba, bombardon, klarinetten. Met pijn in het hart zien de Gennepse muzikanten dat de fanfare uit 't Ven moet waarnemen.

Op mars

Met verdubbelde energie gaat de inzameling van geld en de strijd om het verkrijgen van instrumenten door. De geschonken f 500 uit de netto-opbrengst van de revue "Dat is geen lolletje" door de Gennepse toneelvereniging Matigheid en Genoegen zet zoden aan de dijk. De 'schuur van Mooren' wordt te klein en met dank aan commissaris Thei Mooren verplaatst het bestuur de repetities naar een door de militairen ontruimd klaslokaal in de oude Mulo aan de Schoolstraat. Directeur Hermsen ziet daar steeds meer vertrouwde gezichten met instrument achter het allegaartje van lessenaars verschijnen. En als tubablazer Jan Bernards zijn instrument krijgt, oppert hij een idee: " Al zijn we nog niet compleet, we houden een mars buiten. Ik nodig jullie allemaal op de koffie uit in mijn bakkerij."

De Harmonie rukt dus voorjaar 1947 uit van de Schoolstraat naar "De Korenschoof" in de Dr. Nollensstraat. Het is een gek gezicht: een korps van zeventien muzikanten met en een aantal zonder instrument marcheert op het tempo, aangegeven met één kleine trom, door Gennep. Wanneer de Harmonie haar eerste mars inzet ("De Waalbrug"), moet iedereen weer even wennen aan lopen en blazen tegelijk. Maar... de Harmonie is herrezen en de volgende dag "the talk of the town".

Fakkels en goud

Het wordt november. Het Gilde heeft bij de Harmonie geïnformeerd: kunnen jullie blazen in de optocht? Dat kan de Harmonie. Dus luistert het korps weer de St.-Maartenoptocht van fakkels en veldvruchten op. Drie dragers met lange stokken waaraan carbidlantaarns zorgen ervoor, dat de muzikanten iets van noten zien op het papier. Hiermee is de eerste officiële rentree van de Kerk. Harmonie in de Gennepse gemeenschap een feit.

Een week later pakt het gezelschap een andere draad weer op. Het rukt uit voor de eerste serenade na de wederopstanding. Aan de Niersweg viert het echtpaar P. Noy-Peeters zijn gouden huwelijksfeest. Een trotse voorzitter kan daar de herrezen Harmonie aan de feestvierenden en de toegestroomde schare toeschouwers presenteren. Vanaf nu zal het weer crescendo gaan.

1948

In januari houdt de Harmonie haar jaarvergadering in het bovenzaaltje van café Royal aan de Spoorstraat. Daar wordt het duidelijk dat het gezelschap nog enkele grote -dus dure- instrumenten moet aanschaffen. Voorts zijn er plannen het 130-jarig bestaan te vieren, nu het 125-jarig bestaan wegens oorlogsomstandigheden niet herdacht kon worden. Als de viering een batig saldo zal opleveren, kunnen de benodigde instrumenten gekocht worden. Het bestuur belast een comité o.l.v. Henk Hermens met de uitvoering van een en ander.

Repatriant

Eind februari vindt er een gebeurtenis plaats, zoals er de komende jaren nog vele zullen volgen. De eerste afgezwaaide Gennepse militair komt terug uit dienst in Nederlands Indië. Voor de soldaten die dan op vrijwillige of dienstplichtige basis in Ned.-Indië vertoeven is een vereniging (Het Thuisfront) in het leven geroepen, die de band tussen Nederland en de militairen aldaar onderhoudt en versterkt. Deze taak is voor Gennep toebedacht aan de Gennepse afdeling van het Limburgs Thuisfront.

Bij de terugkeer van stoottroeper Dorrestein is een ontvangstprogramma opgesteld, dat nu voor de eerste keer in praktijk wordt gebracht. Als D. op de Markt arriveert, speelt de Kerk. Harmonie het Wilhelmus. De eerste woorden van welkom worden uitgesproken door de voorzitter van Thuisfront J. de Jong. Vervolgens neemt de geestelijk adviseur van het Thuisfront, kapelaan Van der Haghen, het woord. Burgemeester J.H. Gilissen verwelkomt de repatriant namens de Gennepse gemeenschap en overhandigt hem een gedenkbord. De Harmonie vult de leemten tussen de sprekers op met muziek en soldaat Dorrestein krijgt het laatste woord.

Schooien

Later dat jaar krijgt de Harmonie toestemming om een loterij te organiseren ter versteviging van het gestichte instrumentenfonds. Op drie avonden in april trekt het korps al musicerend door Genneps straten en verkopen dames en commissarissen deur aan deur loten. In juni krijgt A. Schaffers, directeur van de M.B.S., een serenade wegens zijn 40-jarig dienstjubileum. Het korps ontvangt drie medailles van het Koninklijk Huis als ereprijzen tijdens het te houden festival.

Ook commissaris B.W. Noy wordt muzikaal gehuldigd voor zijn 45-jarig lidmaatschap van de Harmonie, die hij achtereenvolgens als tubablazer, vaandrig en commissaris gediend heeft. De Harmonie legt vooral de nadruk op zijn bedeltalent en eert hem als "*de grötste schojjer van Gënnep*".

Commissaris Noy zet meer glans bij zijn eretitel als hij tijdens de Gennepse kermis de welbespraakte "Ome Jaap" zo ver krijgt, dat deze één avond ten bate van de Harmonie het rad van avontuur wil draaien en zodoende de Harmoniekas flink bijspekt. Die heeft namelijk een fikse aderlating ondergaan, toen de Harmonie in maart van dat jaar uniformpetten aanschafte. En ter gelegenheid van het 130-jarig bestaan schenkt de gemeente de Harmonie een speldje met het gemeentewapen voor op elke pet.

Jubileum

Tijdens het derde weekend van juli viert "U.et F." het 26e. lustrum. Zaterdagavond wordt het korps vóór het stadhuis gehuldigd. Daarna trekt het naar de bongerd bij café Bouman, waar het met 't spelen van de volksliederen en de mars "Heil Europa" de concertavond opent. De Bata-harmonie uit Best geeft vervolgens een buitenconcert. Op zondagmiddag volgt het traditionele festival met zeven deelnemers uit Groesbeek, Milsbeek, Zelderheide, Middelaar, Haps, Oeffelt en Velden. Deze laatste vereniging wordt door de jury als de beste beoordeeld en

ontvangt daarom de eremedaille van Prins Bernhard. Een balavond sluit dit bestaansfeest.

De twee laatste dagen van juli is de Harmonie opnieuw in touw. Eerst zorgt ze voor een feestelijke omlijsting van de opening van de nieuwe Niersbrug, die de Bailey-noodbrug vervangt. Daags daarop concerteert het gezelschap achter het stadhuis bij de ingang naar de Niersstraat ter gelegenheid van de start van "Niersstraat-Winkelstraat", een winkelactie welke een jarenlang succes zal zijn. In augustus/september is de Harmonie weer in het openbaar bij de viering van het gouden regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina en de kroningsfeesten van haar opvolgster Koningin Juliana. 's Ochtends geeft de Harmonie een aubade op de Markt, 's avonds voert ze de fakkeloptocht aan.

1949-1950

Tijdens de jaarvergadering van januari 1949 geeft voorzitter Chr. Gommers te kennen het voorzitterschap te zwaar te vinden. Met grote meerderheid van stemmen kiest de Harmonie daarop Harrie Simons tot praeses. Als eerste doel stelt deze: de uniformering van het korps. Met commissaris Noy is hij de grote motor achter dit project. De Gennepse wielierclub "Gerrit Schulte" organiseert met de Harmonie samen een wielerronde, waarbij de opbrengst in het uniformfonds gaat. April 1950 is het zo ver, dat "U.et F." zich aan de burgerij kan tonen in gloednieuwe uniformen.

Con Amore

Het enthousiasme van het nieuwe bestuur werkt aanstekelijk op de leden. Ook muzikaal gaat er iets bruisen. Deelname aan het festival te Middelaar (12 juni 1949) is daar het eerste bewijs van. Op deze zondag na Pinksteren heeft het Gennepse gezelschap nummer laatst geloot. Dat betekent dus wachten van 14.00 uur tot omstreeks 18.00 uur. De tijd wordt gekort door het luisteren naar de andere deelnemers, het maken van een korpsfoto (zie verderop) en het bezoek aan de diverse eet- en drinkgelegenheden. Een beter geïnspireerd korps dan de 36 leden op die late, zo hete namiddag bij de ouverture "Con Amore" heeft directeur Jan Hermsen nooit meer aangetroffen! De grootste meevaller voor de dirigent tijdens dat optreden is wel geweest, naar hij later zelf verklaarde, dat alle muzikanten tegelijk eindigden...

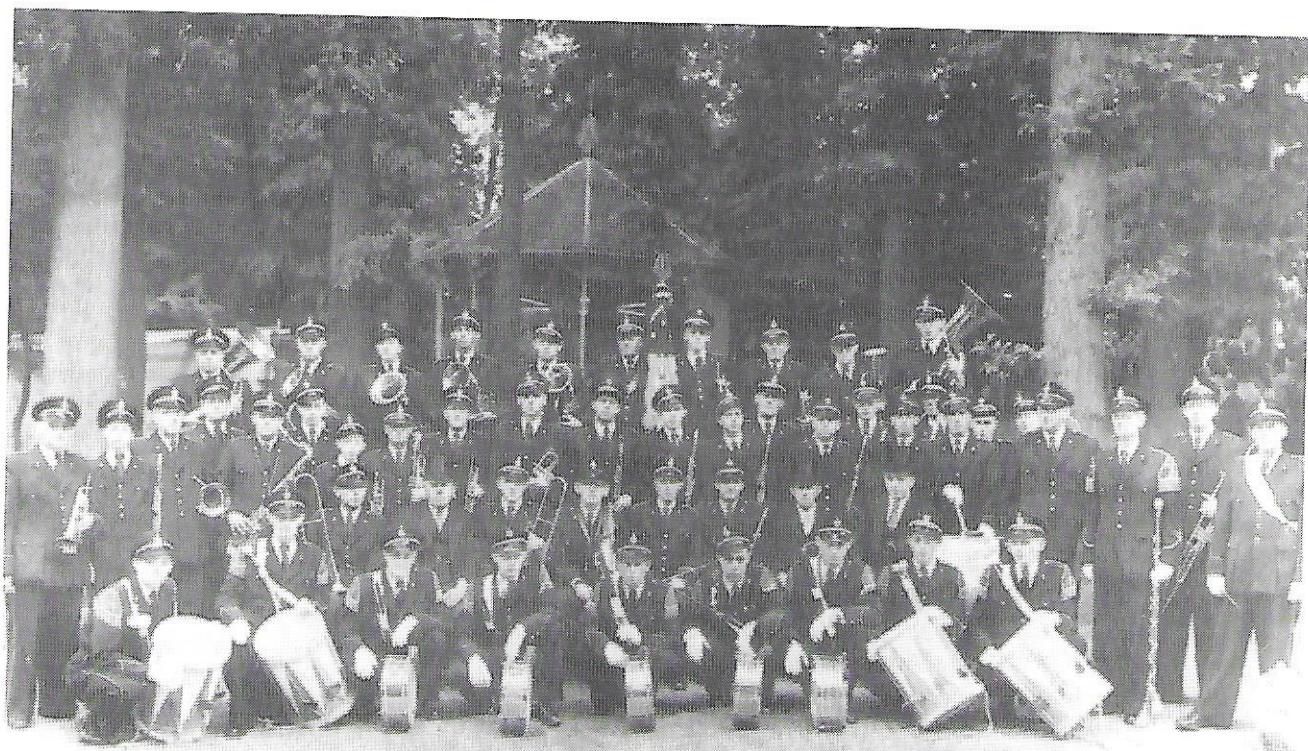
Het nieuwe elan blijkt ook uit de gedachte: we moeten weer eens op concours gaan. Daar speelt ook een andere prikkel mee. Een jaarlijkse gemeentesubsidie is wat hoogte betreft afhankelijk van het niveau waarop men speelt. Zo'n muzikaal niveau bewijst het korps door beoordeling via een onafhankelijke jury. Het bestuur besluit in te schrijven op een muziekwedstrijd te Bree-België. Het korps zal daar ook aan een marsconcours meedoen. De adjudant van politie Liebers is bereid de Harmonie wat marcheren betreft te instrueren. Directeur Hermsen heeft de concoursmuziek besteld. Weken van oefening kunnen beginnen.

Concoursen

En zo aanvaardt het korps op 28 juni 1950 de verre

Deelname aan festival te Middelaar 1949

Op concours te Wijk bij Duurstede 1951

reis naar Bree. Een langdurige regenbui dwingt de organisatoren de marswedstrijden een uur uit te stellen. Maar dan werpen de instructies van adj. Liebers vruchten af. Bijna feilloos zwaait en draait het korps over het marsterrein. En de oogst is groot: 114¹/₂ van het max. van 120 punten. Het tambourkorps zonder muzikanten is ook geweldig op dreef en behaalt 108 van de 120 punten. Twee eerste prijzen met lof der jury dus. Een uur later treedt het muziekkorps met haar concoursstukken op voor de kritische jury. Een doodstil luisterende schare aanwezigen aanhoort de muzikanten, die zich 207¹/₂ punt zien toebedeeld worden, daarmee 2¹/₂ punt te weinig voor een eerste prijs in de 2e. afdeling.

Dit puntentotaal wordt door geen enkele deelnemer overtroffen, zodat de Harmonie toch met de enorme ere-bokaal Bree verlaat. Het is al donker als de muzikanten in Gennep arriveren. Met slaande trom trekt "U.et F." van de overweg (nu:Brabantweg) naar de Markt. Commissaris Wim Noy steekt triomfantelijk de gewonnen beker als een trofee omhoog in de richting van de naarbuiten komende mensen.

Er is dan bij de Harmonieleden een mengeling van tevredenheid en onvrede. Men voelt: er zit meer in. Het bestuur peilt de stemming goed en beslist dat het gezelschap een herkansing nodig heeft. In augustus van dat jaar trekt het dan ook naar het Utrechtse IJsselstein en toont haar kunnen daar in een kiosk op een stoffig plein. Al kan de ambiance het niet halen bij het prachtige park "De Bonenput" te Bree, het resultaat voldoet aan de verwachtingen. Het korps haalt in de 2e. afdeling een eerste prijs (308 van max. 360 punten). De "bellemans" Thissen roept om 20.00 uur de uitslag in Gennep rond.

Het Gilde haalt de Harmonie op de Nijmeegseweg af en brengt de zustervereniging naar de Markt, waar honderden mensen staan te wachten. Onder luid applaus stelt "U.et F." zich voor het stadhuis in feestverlichting op (Gennep 1000 jaar!). Burgemeester Gilissen feliciteert de concoursgangers namens de gemeente en biedt het korps een koffietafel bij "De Kroon" aan. Vele sprekers volgen nog, en voor de Kerk. Harmonie eindigt deze succesvolle dag aan de feesttafel en aan de bar.

1951-1952

De jonge carnavalsvereniging "t Bombakkes" is na stormachtige aanvangsjaren in rustiger vaarwater geraakt en vraagt de Kerk. Harmonie om medewerking aan haar carnavaleske activiteiten. "U.et F." stemt toe en brengt o.a. de kersverse prins Hub I een serenade. Tijdens dit prinsjaar raken een drietal harmonieleden met hun instrumenten verzeild op een carnavalsbal en vermaken daar de gasten zo, dat bij "Bombakkes" het idee geboren wordt een selecte groep muzikanten uit de Harmonie te vragen op carnavalsavonden stemmingsmuziek te maken. Binnen enkele maanden is dan een groep muzikanten daartoe gereed en is de groep geformeerd, die onder de naam "Hofkapel van Bombakkes" vele jaren lang furore zal maken.

Wijk bij Duurstede

"Unitas et Fidelitas" concertteert in haar nieuwe uniformen bij Hotel De Kroon, neemt deel aan het fes-

tival te Sambeek en verwelkomt de laatste twee militairen, die veilig en wel uit Ned.-Indië terugkeren. In juli '51 vertrekken twee bussen met muzikanten en hun supporters naar Wijk bij Duurstede om daar deel te nemen aan een concours in de eerste afdeling. Directeur Jan Hermsen, bijgestaan door adviseur H. Denissen, heeft de twee concoursnummers uitstekend voorbereid. De Harmonie wordt overladen met succes: het maximum aantal punten in de marswedstrijd en een eerste prijs met lof der jury en promotie naar de afdeling uitmuntendheid bij de muziekwedstrijd (376 ptn). Zo'n hoog niveau heeft de Kerk. Harmonie in haar lange bestaan nog nooit bereikt.

Het korps geeft een prachtig concert te Cuijk bij het gouden bestaansfeest van de plaatselijke Harmonie "Gaudete in Domino" en trekt in augustus onder vrolijke tonen door de kern van Gennep bij de opening van de Nieuwstraat, de nieuwe doorbraak van de Zandstraat naar de Niersweg, die de smalle Niersstraat van het verkeer uit zuidelijke richting moet verlossen. Een druk bezocht concert bij De Kroon sluit dit succesvol jaar voor de Kerk. Harmonie af.

Anti-climax

Het bestuur stelt vol bezieling nieuwe doelen: de Harmonie moet hoger en hoger. Het in aantal steeds groeiende korps is uit op nieuwe successen. Een concoursdeelname zal nieuwe roem brengen. Het neemt twee pittige nummers voor de afd. uitmuntendheid in studie: König Stephan van L.v.Beethoven en Fr.von Suppé's Banditenstreich. Weken van intensieve voorbereiding gaan voorbij. Op 29 juni blijkt echter te Horst (3e. prijs met 221 ptn) dat het behalen van succes op dit niveau nog te hoog gegrepen is. Is de Harmonie vooreerst aan stabilisatie toe? Moeten vooral de jongere muzikanten nog routine en meer techniek opdoen?

Er is duidelijk sprake van een anti-climax. Wijst een voetbalclub bij wansucces dikwijls eerst naar de trainer, bij de Harmonie wordt naar de dirigent gekeken. Jan Hermsen voelt dat, stelt zijn functie ter discussie en vertrekt wanneer hij meent de volwaardige steun van het bestuur te ontberen. Na veertien jaar muzikaal leiderschap houdt deze autodidact het voor gezien. Hij aanvaardt wel zijn met voltallige stemmen gesteunde benoeming tot ere-directeur van "Unitas et Fidelitas" en zal jarenlang een trouwe bezoeker zijn van de concerten. De directeur van de Gennepse Muziekschool en organist van de St.-Martinuskerk Harrie Denissen ruilt zijn functie van adviseur in en wordt de tiende directeur van "Unitas et Fidelitas".

1953

Het jaar waarin "U.et F." het 135-jarig bestaan zal vieren zet in met een concert bij Hotel Van Bergen onder directie van de nieuwe dirigent Harrie Denissen. Deze heeft een totaal nieuw programma voorbereid, waarin aan Piet van den Berg, Gerrit Reintjes, Piet Tebarts en Frans Wilberts een solistenrol is toebedacht. Tijdens de jaarvergadering aanvaardt burgemeester Dr. J.H. Gilissen het beschermheerschap over de Harmonie en krijgt het gezelschap

naast Th. Mooren en B.W.Noy een derde commissaris in de persoon van H. Hollanders.

De Harmonie brengt een gouden kloosterzuster in het Tehuis voor Bejaarden aan de Kerkstraat een serenade en tracteert op de binnenplaats alle senioren op een concert. Op het Wilhelminaplein geeft het korps op een mooie zondagavond in juni een muziekuitvoering en ook de patiënten van het natuuroord Zonlichtheide worden op een aantal muzieknummers vergast.

Uitmundend

17 mei probeert het muziekgezelschap het nog eens op een concours. Is men onder de nieuwe dirigent al klaar voor een dergelijk karwei? Te Grevenbicht behaalt men 246 ptn, een 2e. prijs in de afd. Uitmundendheid. De muzikanten krijgen daar het gevoel meer in hun mars te hebben en dus bindt de Harmonie op 21 juni opnieuw de strijd aan. En de gevoelens bedriegen niet: in Waubach geeft de jury "U.et F." op het Federatief Bondsconcours een ruime eerste prijs (303 ptn) met recht op promotie naar de Ere-afdeling. De Harmonie aanvaardt met trots de thuisreis en wordt in Gennep met gejuich verwelkomd en gehuldigd. Zoveel is zeker, dit jaar kan niet meer stuk.

Een hoogtepunt is de hulding van een gouden lid, namelijk commissaris B.W. (Wim) Noy. Tien jaar tubaïst, tien jaar vaandeldrager (opvolger van Piet van Well) en dertig jaar commissaris (opvolger van S. Mickina) maken vijftig jaren vol. Hij wordt door de Harmonie muzikaal in de bloemetjes gezet en met een groots cadeau verblijd. Deze "grootste bedelaar van Gennep" ontkomt er niet aan, of hij moet zijn lijflied "Beelden uit mijn kinderjaren" voordragen.

Muziekfeest

Wat eerst festival heette, draagt nu de naam van muziekfeest. Het onvermoeibare harmoniebestuur heeft tussen de concoursbeslommeringen door ook nog volle aandacht voor de organisatie van de viering van het 135-jarig bestaan. Met een werkomité (C.R. Steinmann, voorzitter, C.Sloots, secr. en Th.van As als penningm.) zet het een groot internationaal muziekfeest op poten, dat negen dagen (18-26 juli) omvat. Zaterdag 18 juli wordt de Kerk. Harmonie na een muzikale rondgang door Gennep op de Markt door verenigingen en burgerij gehuldigd. 's Zondags is er een H.Mis, een gezamenlijk ontbijt bij Hotel "De Tulakker" en een receptie aldaar. Via drie verschillende routes marcheren de deelnemers aan de muziekmiddag naar het feestterrein in speeltuin Ons Genoegen. 's Avonds verzorgt de Kon. Harmonie van Thorn o.l.v. Henri Arends een groots jubileumconcert.

Door de week geven drie harmonieën op drie avonden een muziekuitvoering, nl. die van Groesbeek, Cuijk en de jubilaris zelf.

Zaterdag 25 juli is gereserveerd voor een grandioos feestbal en 's zondags zijn de muziekkorpsen weer aan de beurt. 's Middags treden Middelaar, Oeffelt, Zelderheide, Sambeek, Heijen en Uedem op. De Gemengde Zangvereniging St.Caecilia uit Ottersum zet er vocaal een andere harmonieuze noot. 's

Avonds besluit de superieure Harmonie De Lente-kranen uit Linne op sublieme wijze een uitstekend geslaagd bestaansfeest. Ook geslaagd in financieel opzicht: f 2117,74 als batig saldo, een prima bedrag voor die tijd.

1954

In de jaarvergadering bij het ABC-hotel is onvrede bij leden te bespeuren over het gering aantal muzikanten dat de repetities bezoekt. Men zoekt naarstig naar oorzaken, maar weet de vinger toch niet op de zere plek te leggen. Het bestuur heeft besloten dit jaar niet op concours te gaan. Naast een verplicht te spelen nummer dient het korps in de Ere-afdeling namelijk drie muzieknummers bij de jury in te leveren, waaruit dit college er één kiest. Directeur Denissen vindt het instuderen van vier nummers op het vereiste niveau een te zware opgave voor één jaar en zegt daar twee jaren voor nodig te hebben.

Buitengebeuren

De Harmonie treedt 26 keer op naarbuiten. Van kerkenwege wordt het korps acht keer gevraagd: voor zes processies (naar de Mariakapel, op Sacramentszondag, bij de Eerste H.-Communie en Maria Hemelvaart, bij de intocht en afscheid van het genadebeeld Sterre der Zee in Gennep), alsook een huldeblijk en het overbrengen van het Allerheiligste van de noodkerk aan de overweg (nu: kruising Spoorstraat/Brabantweg) naar de nieuw gebouwde St.-Martinuskerk aan de Zuidoostwal.

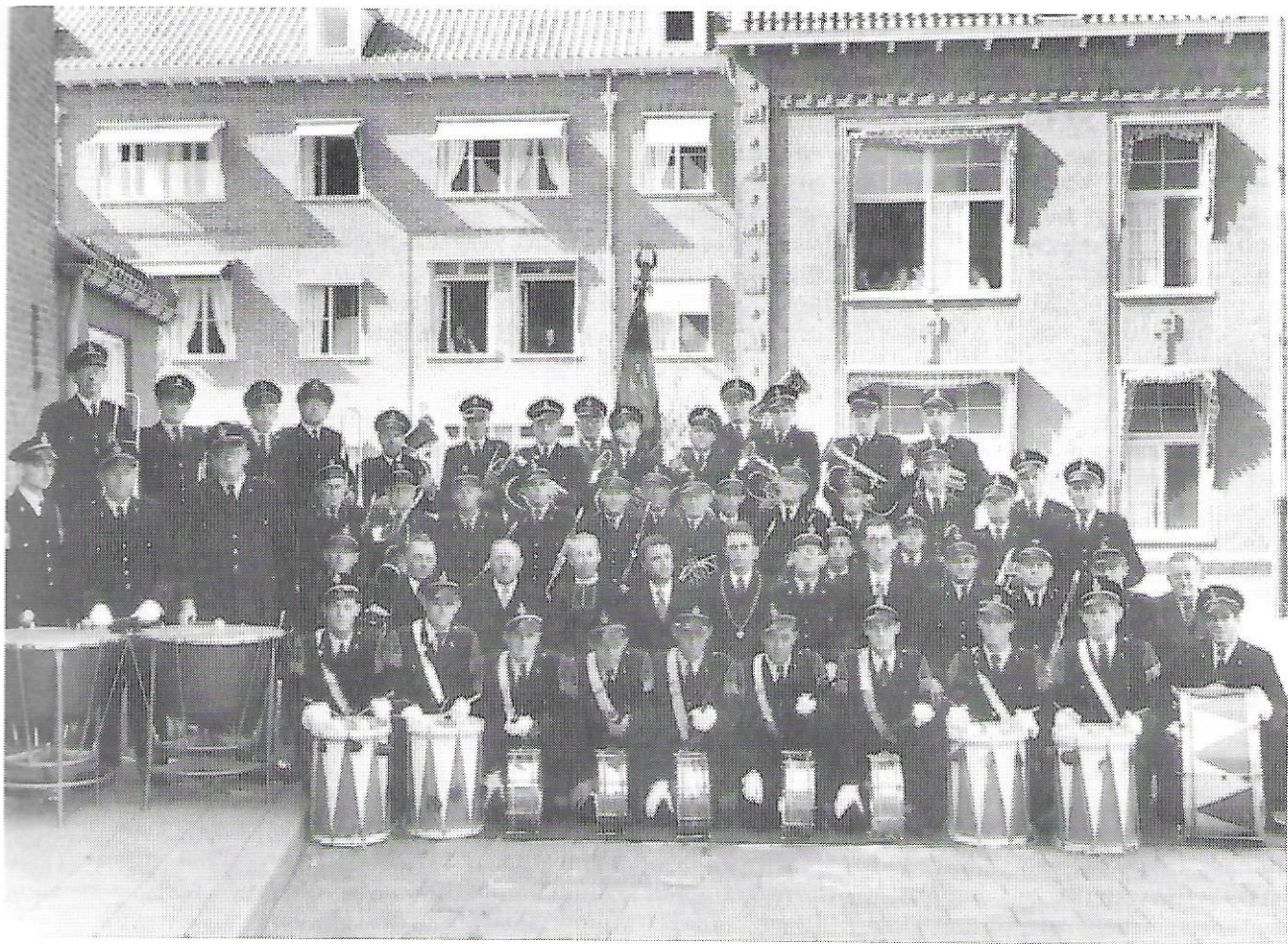
Vermeldenswaard bij de negen serenades is de muzikale hulde aan een gouden echtbaar in het St.-Norbertusgesticht, waar de Harmonie musiceert bij een kou van -13° C. Ook verzorgt het gezelschap negen concerten, nl. vier te Gennep en verder in Goch, Middelaar, Uedem, Overloon en Mill.

Juni '54 is de Hofkapel van Bombakkes (samengesteld uit Harmonieleden) in Hilversum bij de KRO te gast en beleeft ze een life-optreden in de studio voor de radio. Tijdens de twintig minuten durende uitzending is Gennep aan de radio gekluisterd. De daarop volgende dagen ontvangt de kapel enthousiaste brieven en telefoontjes van oud-Gennepenaars en stadgenoten. Genneps muziek is dan voor de eerste keer in de ether geweest.

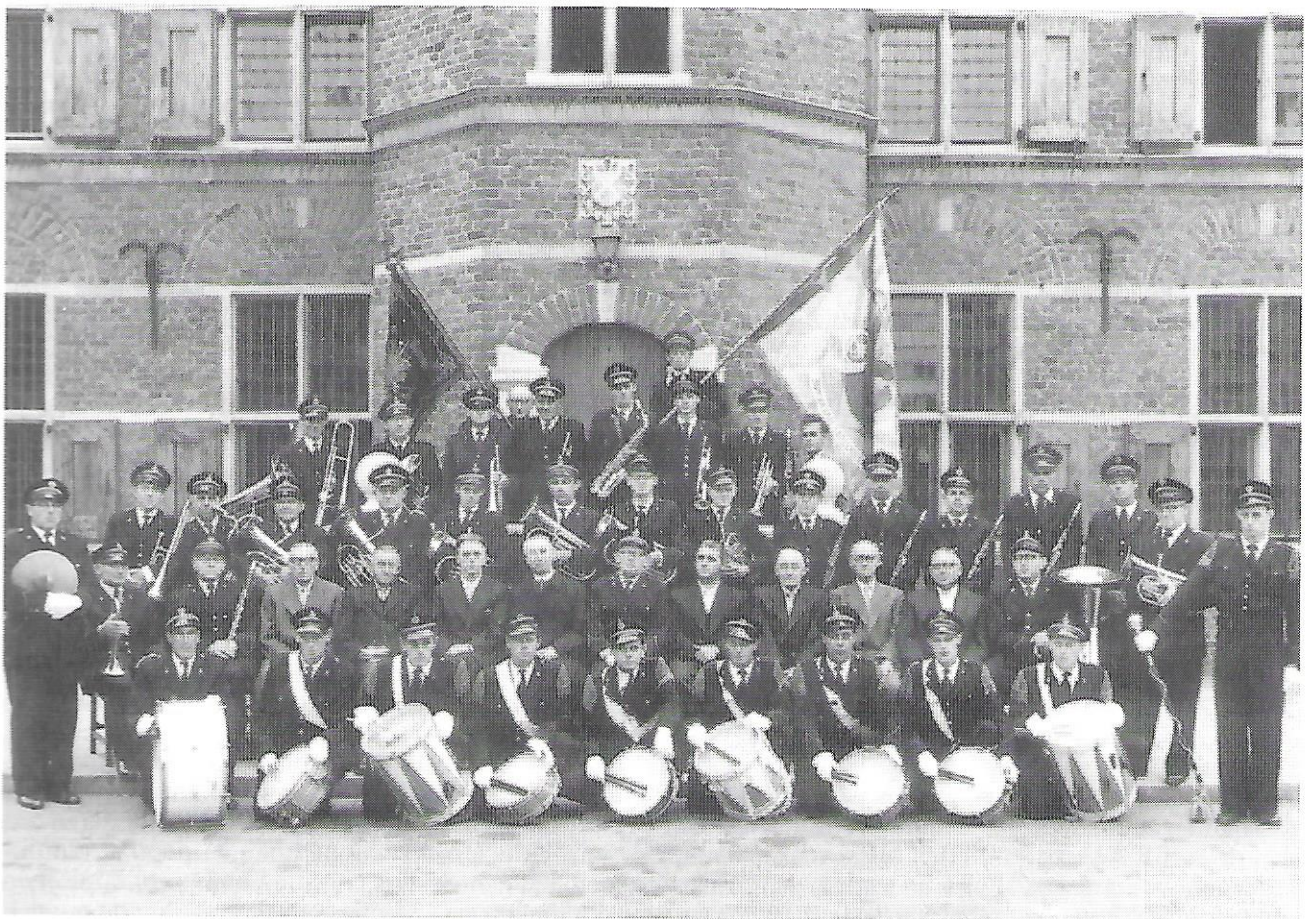
1955

"Old soldiers never die..." geldt symbolisch voor een man, die de Harmonie nu ontvalt, nl. Herman ("Maon") Wonders. Hij kwam nog in de 19e. eeuw bij de Harmonie en wordt nu na een bijna zestigjarig lidmaatschap ten grave gedragen. In augustus verliest "U.et F." een van haar tambours, Wim Giesbers, die langs de wegwijk door een auto uit het leven wordt weggerukt.

Als première voor de regio organiseert de Kerk. Harmonie in april een kapellenconcours in Gennep. Deze kleine (10-15 leden) muziekgroepen zijn als paddestoelen uit de grond verrezen en brengen onder allerlei streekgebonden namen populaire nummers ten gehore. Het concours blijkt een schot in de roos, brengt prettige, in het gehoor liggende muziek en trekt een brede schare publiek. Die dag blijken

Harmonie vóór het toenmalig bejaardenhuis 16. 09. 1953

Bij het 140-jarig jubileum 1958

halve puntjes van de jury zelfs een rol te gaan spelen. De spanning blijft er lang in of de hoogste eer naar Venray, Blerick of Heesch zal gaan. Brabant wint het tenslotte.

Born en Achterveld

De voorbereidingen op deelname aan een concours vorderen gestaag. Wiel van Dinter houdt tweemaal per week groepsrepetities en directeur Denissen zet de puntjes op de i tijdens de "grote" repetitie. Zondag 14 augustus reist de Harmonie naar Born, waar in een park van het kasteel het verplichte nummer ("Tableaux des Vosges", M.Boekel) en het eigen gekozen "Gri-Gri" van P.Lincke ten gehore worden gebracht. De jury bekroont het voorbereidend werk van de Harmonie met 286 punten, een eerste prijs.

Al stemt dit resultaat tot groot genoegen, toch heerst bij kenners de mening dat de Harmonie beter gekund had.

Daarom zit "U.et F." drie weken later op de kiosk in Achterveld voor een hernieuwd optreden. Ditmaal komt het er wel uit. De Harmonie behaalt het hoogste aantal punten van de dag en verlaat dit bondsconcours met een eerste prijs cum laude en promotie naar de hoogste afdeling (326 ptn). Dit éclatante succes blijft niet zonder gevolgen, want het korps wordt door de Limburgse Muziekbond uitgenodigd de provincie in de Ere-afdeling Harmonie te vertegenwoordigen op de Nationale Kampioenschappen te Leiden.

Leiden

De tijd tot 13 november is krap; er moet een nieuw aangewezen nummer ingestudeerd worden: de ouverture "Undine" van J.A. Lortzing. Zes weken van ingespannen repetities volgen. Het blijkt dat de bezetting van "Unitas et Fidelitas" eigenlijk niet optimaal is voor dit nummer. Men mist in Gennep twee solo-instrumenten, nl. een fluit en hobo. Echter vol goede moed -en na overschrijven van partijen naar andere instrumenten- zit de Harmonie op zondag 13 november in de Stadsgehoorzaal te Leiden en sleept er een zeer verdienstelijke derde plaats uit (291 ptn.).

1956

Met de prestatie op het Achterveldse concours heeft de Kerk. Harmonie het topniveau bereikt. In het jaarverslag 1955 spreekt secretaris Piet v.d.Berg een vrees uit (in 1951 een 1e. prijs in de eerste afdeling, vier jaren later gepromoveerd naar de Superieure Afdeling, gaat dat niet te vlug?), die wel eens gegrond kan zijn. De Harmonie gaat namelijk inzinkingen vertonen: het repetitiebezoek loopt terug, er blijven leden weg tijdens optredens. Zijn er muzikanten die teveel op de toppen van hun tenen moeten lopen? Is de boog te strak gespannen? Kan de Harmonie de prestatiedruk wel aan?

Maar liefst 29 keer wordt er dit jaar een beroep gedaan op het muziekgezelschap: processies, serenades en muzikale wandelingen, concerten. Een van de gedenkwaardige optredens is de muzikale begeleiding van de begrafenis van commissaris B.W.Noy (77), een van Genneps markantste burgers. Hij omspant meer dan een halve eeuw Har-

moniegeschiedenis met ups en downs. Als laatste hoogtepunt maakt hij de gebeurtenis mee, dat de Hofkapel van Bombakkes te Gemert landskampioen bij de blaaskapellen wordt. Het Gennepse blaasensemble haalt voor twee van haar nummers het maximum aantal punten en neemt er de grote erebeker mee.

Pey-Echt

Minder goed vergaat het de Kerk. Harmonie als zij te Pey-Echt in de Sup. Afd. op concours gaat. Het blijkt daar, dat de Gennepse Harmonie aan de top van haar mogelijkheden aanbeland is. Met de bezetting van dat moment -geen fluit, geen hobo- is er op dit topniveau van amateurmusici geen eer te behalen. Inzet, vaardigheid en enthousiasme kunnen de handicaps niet compenseren. De juryrapporten spreken duidelijke taal (246 ptn, 2e. prijs).

Een grote domper betekent het bericht van de gemeente Gennep, dat de Harmonie niet langer gebruik kan maken van de zolder in het stadhuis als repetitielokaal. De betonnen vloer gaat scheuren vertonen, verder verblijf aldaar is niet meer verantwoord. Het bestuur moet dan op korte termijn naar een ander onderkomen zoeken en laat het oog vallen op de bovenste etage van het gewezen patroonaat in de Zandstraat. Daar is de Ambachtsschool in gehuisvest. De zolder kan vrijgemaakt worden. Het korps begroet voorts twee nieuwe commissarissen in de persoon van notaris A. Bloemarts en architect M. Corstjens.

1957

De toestand waarin het Harmonievaandel verkeert, baart ernstige zorgen. Al geruime tijd is het bestuur op zoek naar een mogelijkheid het te laten restaureren. Bemoeienissen van commissaris Bloemarts wijzen uit, dat minstens f 1500,- nodig is om de vlag op te knappen. Een bedrag, dat men er niet voor spenderen kan, zodat revisie wordt opgeschort.

Op de jaarvergadering dient zich een nieuw fenomeen aan, waarin de reglementen niet voorzien: het uitbrengen van zijn stem via een volmacht. Op aanraden van commissaris (notaris) Bloemarts gaat het bestuur niet accoord met deze manier van stemmen. Er blijken vijf stemmingen nodig om uit drie kandidaten er één voor een bestuursfunctie te kiezen. De kandidaat uit en namens de tamboersectie haalt het niet.

Voor de herverkiezing van voorzitter H.H. Simons wordt door de vergadering een schriftelijke stemming verlangd, hetgeen op bestaande spanningen zou kunnen wijzen. Uitslag van die stemming: 32-3-1. De contributie gaat omhoog naar 10 ct. per week. Het "slaande" gedeelte van de Harmonie wil graag een wit hemd met boord onder het uniform om zodoende als groep iets af te steken. De vergadering gaat accoord.

Activiteiten

De Harmonie treedt dit jaar dertig keer naar buiten op, waaronder vijf keer voor een processie, dertien keer voor een serenade en vijf keer voor een concert. Bij de serenades betreft het vier maal een lid dat in het huwelijksbootje stapt en één lid viert zijn

zilveren huwelijksfeest. Een van de concerten wordt aan de vooravond van de Gennepse kermis in een danstent bij café Goossens (nu: de Witte Olifant) gehouden. De Harmonie heeft daar de Gochse Feuerwehrrkapelle te gast en verzorgt samen met haar collega de muziekkuitvoering. Ook de tamboersectie treedt apart op. Deze afdeling van de Harmonie is enkele weken daarvoor gelauwerd teruggekeerd uit Lottum, waar de tamboers op een concours in de afdeling A het hoogste aantal punten hebben behaald. Ook twee individuele leden en de tambour-maitre sleepten er een eerste prijs weg. Het "blazend" deel van de Harmonie haalt de tamboers aan de overweg af en marcheert -met de tamboers voor deze keer achter zich- naar de Markt voor een grote huldiging.

Conflict

In juli geeft het korps een concert in Antwerpen en maken muzikanten met vrouw en verloofden er een dagje-uit van. Daags daarop treedt een lang sluimerend conflict tussen commissarissen en het dagelijks bestuur t.a.v. het functioneren van de directeur aan het daglicht. Het d.b. heeft grote onvrede over de wijze waarop de directeur het korps benadert en stelt in een brief aan president Deken Janssen zijn bestuurszetels ter beschikking. In twee buitengewone ledenvergaderingen o.l.v. oud-bestuurslid P. Wevers zoekt en vindt men een oplossing voor de impasse, zij het dan, dat het d.b. alleen onder de volgende voorwaarden wil terugkeren: de directeur wordt voortaan van jaar tot jaar benoemd; als het d.b. het directiebeleid afkeurt, zal het de leden schriftelijk laten stemmen over het directiebeleid en bij acceptatie van dat beleid zijn konsekwenties trekken (de tamboers en commissarissen stemmen dan niet mee); commissarissen worden in het vervolg door de vergadering benoemd op voordracht van het bestuur. De vergadering gaat accoord met de opstelling van het d.b. en het hervat zijn werkzaamheden. Het commissariaat heeft zich ondertussen en bloc bedankt. Signaleren we hier niet een bron van verdere kommer en kwel?

Secretaris V.d.Berg is in zijn algemene jaarbeschouwing teleurgesteld en bezorgd. Hij bespeurt weinig enthousiasme bij veel leden en mist inzet en offerbereidheid. Bij optredens en repetities is vaak 1/3 van de leden absent. Hij acht dit fnuikend voor de vereniging. Er is duidelijk verschil van geest tussen het "blazend" en "slaand" gedeelte van de Harmonie. Het laatstgenoemd deel is wel enthousiast, repeteert voltallig en ziet misprijzend de vele absents bij de blazers. Zij zijn leergierig, willen vooruit en stimuleren hun instructeur. Het resultaat is aanwijsbaar: de prachtige bekroning op het tamboerconcours te Lottum.

1958

Drie oudere leden, H. Berendsen, L.van Dinter en Chr. Gommers, geven te kennen dat zij hun actief lidmaatschap wegens ouderdom en/of gebreken willen beëindigen. Ze worden door de vergadering op voorstel van het bestuur tot ereleden benoemd. Het repetitiebezoek en de deelname aan serenades door blazers zijn alarmerend laag. Soms mankeert

de helft van deze leden. Het bestuur besluit tot maatregelen en zal elk lid dat buiten ziekte of andere geldige reden meer dan 1/3 van de harmonie-activiteiten mist, royeren.

Jeugdorkest

Uit de jongere leden is een z.g. jeugdorkest geformeerd dat o.l.v. Dries Deters afzonderlijk aan een populair repertoire repeteert. Begin januari gaat dat orkest naar een kapellenconcours te Tegelen en behaalt daar een eerste prijs. Bij thuiskomst wordt het orkest afgehaald door het tamboerkorps; de rest van de Harmonie kan wegens teveel absents niet uitrukken. In februari treedt dit jeugdorkest op in het bejaardenhuis en oogst daar veel succes. Minder, veel minder respons krijgt de Harmonie als taliteit bij het winterconcert in maart, slechts een handjevol bezoekers...

Concerten

Misschien dat de viering van het 140-jarig bestaan de nodige prikkels zal geven. De organisatoren hebben voor de muziekweek van 5-12 juli een glansvol programma bij elkaar gebracht met twee toporkesten aan het begin en het eind van de week. Zaterdag 5 juli is de winnaar van het Wereldmuziekconcours te Kerkrade, de Kerk. Harmonie van Thorn, te gast in Gennep. Het meest eclatante concert ooit in Gennep gegeven trekt nog geen 200 bezoekers. Een week later geeft de Koninklijke Harmonie van Thorn, landskampioen in de Sup. Afdeling, het slotconcert voor ook een bedroevend slecht aantal personen.

Door de week verzorgen de Swift Harmonie, de Accordeonvereniging Venlo en de Robinson Harmonie elk een avond voor enkele tientallen aanwezigen. Op vrijdagavond zal de jubilerende Harmonie een buitenconcert op de kiosk geven. Na de opening van het concert breekt een noodweer los en kijken de muzikanten tegen een regengordijn aan. Het concert wordt afgebroken; de muzikanten zitten lijdzaam op het wegtrekken van de douche te wachten. Na ophouden van de waterval blijken nog drie onversaagden aanwezig: twee kapelaans en één moedige supporter.

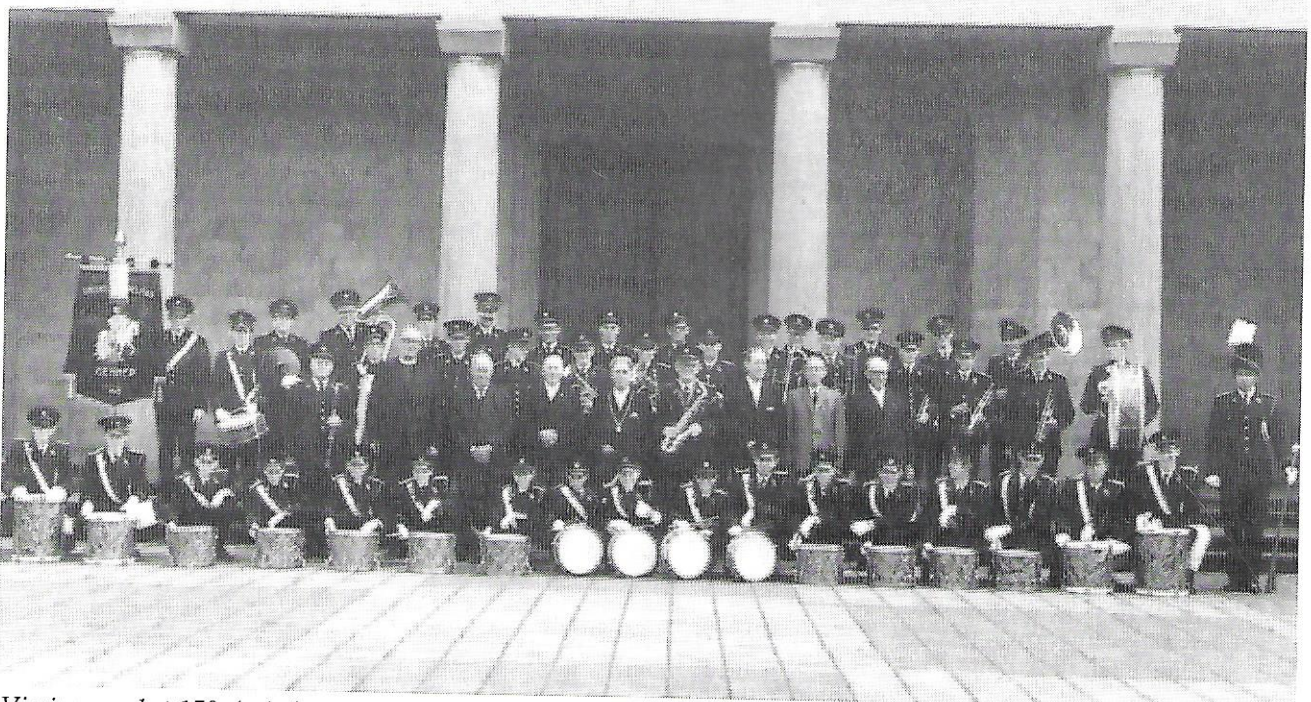
Er kondigt zich een debâcle aan, dat zich ook voltrekt. Qua belangstelling is de lustrumviering een ramp, ook op financieel vlak blijkt het een fiasco. De moraal van het korps -door interne spanningen toch al aangetast- krijgt opnieuw een knauw. Voor een serenade aan de zieken op het hospitaalschip "Kasteel Staverden" in de Paesplas komen maar zeventien muzikanten opdagen. Bij het bestuur is nu de maat vol. Op een bestuursvergadering wordt besloten een buitengewone ledenvergadering bijeen te roepen en de leden met de feiten te confronteren.

Non-actief

Tijdens die vergadering van 21 sept. 1958 valt het besluit (24-5-1) verdere activiteiten van het korps op te schorten, de Harmonie voor onbepaalde tijd stil te leggen en op frisse initiatieven van buitenaf te wachten. Het leven in Gennep gaat dan door zonder de Harmonie. Bij de fakkeloptocht van St.-Maarten op 9 nov. is "U.et F." afwezig en treedt fan-

Vader (Hein Guelen) met vijf zoons bij de Harmonie (Henk ,Gerrit, Theo; Jan en Frans) ± 1963

Viering van het 150- jarig bestaan 1968

fare "Crescendo" van Milsbeek op.

Deze absentie brengt de gemeenschap in beweging. Er ontstaan activiteiten om het gestrande harmonieschip weer vlot te trekken. Een commissie van goede diensten houdt een enquête onder de leden en komt met een aanbeveling: een bestuur, bestaande uit personen buiten de Harmonie, en een nieuwe directie. Op 23 nov. 1958 ontstaat er op een vergadering in het jeugdhuis een nieuwe bestuursformatie (5 niet-leden + 2 muzikanten), welke als eerste taak krijgt: het vinden van een nieuwe directeur nu de oude bedankt heeft. Het wordt het lid A. Deters, dat tijdelijk het dirigentschap op zich nemen zal. De toekomst moet uitwijzen of het stilleggen als shocktherapie gewerkt heeft.

1959-1961

Het nieuwe bestuur onder voorzitterschap van M. Corstjens probeert met bewonderenswaardige moed de Harmonie weer in beweging te krijgen. Het hamert op een beter repetitiebezoek. De muziekweek t.g.v. het 140-jarig bestaan heeft een tekort van f 1000,- opgeleverd. Het lid P. Noy stelt aan de leden van de blaassectie de eensgezindheid binnen het tamboerkorps ten voorbeeld. De Harmonie blijft haar medewerking aan kerkelijke evenementen geven. Ook neemt ze deel aan festivals te Siebengewald, Oeffelt en Ven-Zelderheide. Tijdens het kermisconcert in de danstent naast café G. Bouman treedt het tamboerkorps voor de eerste keer apart op.

Onder de vele serenades vallen op: de muzikale hulde aan de directie van de Gennep Molen (60 jaar houtbewerking) en de muzikale medewerking aan de opening van de gebouwen van de St.-Augustinusstichting. Het jeugdorkest reist naar Hout-Blerick en komt van het concours aldaar met een eerste prijs cum laude in Gennep terug. En in september 1959 gaat de Harmonie op een tweedaagse concertreis naar Solingen, waar het in de Kaisergärten een succesvol avondconcert verzorgt.

Malaise

In zijn algemene beschouwing van het jaaroverzicht 1959 maakt voorzitter Corstjens toch gewag van het ontbreken van de vriendschap, die in een echt harmoniegezelschap hoort te bestaan. Het bestuursjaar is hem en andere bestuurders zwaar, zeer zwaar gevallen.

Het blijft rommelen in de vereniging. Secretaris Van Megen bedankt zich kort voor de jaarvergadering 1960, die pas in maart 1961 wordt gehouden. Meerdere leden volgen. Het bestuur verzucht op zeker moment, dat het nauwelijks nog weet wie wel dan niet lid is van "U. et F.". Repetities worden zo slecht bezocht, dat de dirigent geen nummer meer repeteren kan en leden dus maar weer naar huis gaan. Interim-directeur A. Deters bedankt voor de eer. Het dieptepunt komt, als bij de Mariaprocesie van augustus 1961 zich zes tamboers en veertien blazers melden. De impasse is compleet.

Twee leden, P. Noy en W. v. Dinter, bewegen het bestuur af te treden en gaan op zoek naar een "sterke man". Ze menen die te vinden in Piet van de Berg, oud-lid van het korps, die in 1958 wegens drukke

werkzaamheden afhaakte. Deze zegt zijn inzet toe, richt zich via een circulaire tot alle leden en oud-leden en wekt hen op een bijeenkomst van 26 sept. 1961 bij te wonen. Daar neemt hij de leiding van de Harmonie op zich en zegt tot aan de eerstkomende jaarvergadering de vereniging alleen te besturen. Wel krijgt hij in secretaris- en financiële zaken steun van resp. Paul Noy en Piet van Haren. Reinier Driessen uit Groesbeek wordt als nieuwe directeur aangesteld. De Kerk. Harmonie zal zich van alle plichten naar kerk en gemeenschap kwijten. Is "Unitas et Fidelitas" nu door het diepe dal heen?

1962

P. v. d. Berg schrijft de jaarvergadering bij Hotel De Kroon uit en zit daar met zijn twee assistenten P. v. Haren en P. Noy achter de groene tafel. Hij herinnert de harmonieleden aan zijn ingenomen standpunt slechts tot aan deze vergadering waarnemend voorzitter te willen zijn en een vast voorzitterschap niet te ambiëren.

Via schriftelijke stemming kunnen de aanwezige leden dan kandidaten uit hun midden aanwijzen. H. H. Simons behaalt een ruime meerderheid en wordt in een tweede stemming zonder één tegenstem tot voorzitter gekozen. De verdere bestuurszetselen worden bij acclamatie bezet door W. S. v. Dinter (vice-voorzitter), P. v. d. Berg (secretaris), P. v. Haren (penningmeester) en P. Noy (bestuurslid en contactpersoon voor de tamboersectie).

De Harmonie vervult haar traditionele, jaarlijkse verplichtingen waarbij we opmerken dat bij het naar de kerk brengen van de communicantjes het korps voor de eerste keer sinds een eeuw een nieuw vaandel meevoert. Vermeldenswaard is ook de serenade die het muziekkorps in juni aan de Zusters van Liefde in hun klooster aan de Kerkstraat brengt. Voor de zustersorde is het precies een eeuw geleden dat zij zich in Gennep vestigde. Het eeuwfeest wordt door de Harmonie en het Genneps Vocaal Ensemble opgeluisterd met een gezamenlijk concert in het klooster.

Grathem

In de muziekwereld bestaat de stelregel: om de gemeentesubsidie op het huidige niveau veilig te stellen dient het korps eens in de vijf jaar in de Sup. Afd. op concours te gaan. Omdat de tijd dringt, prepareert "U. et F." zich op zo'n concours. Na alle wederwaardigheden van de afgelopen jaren geen sinecure. De leden zetten zich intensief aan deze klus. De solo-klarinetist, dienstplichtige G. Reintjes, wordt er zelfs met een vliegtuig voor uit La Courtille gehaald. De mogelijkheden op het bondsconcours te Grathem reiken alle inspanningen ten spijt niet verder dan een derde prijs (222 ptn). Gezien het jongste verleden is evenwel niemand ontevreden. De winst aan korpsgeest in één jaar is meer waard dan een eerste prijs in Grathem. De Harmonie kan verder bouwen.

1963

In hetzelfde café waar dertig jaar daarvoor directeur Trienekens vertrok, wordt R. Driessen weer voor een jaar als dirigent benoemd. Niemand van

de aanwezigen kan dan bevroeden, dat een maand later deze aimabele, kundige leider door de dood zal worden weggerukt. Een grote delegatie van "U.et F." woont in Groesbeek de begrafenis bij. Het korps moet dan weer naar een nieuwe directeur uitzien. In datzelfde café wordt voorzitter H.H.Simons zonder één tegenstem voor de periode van twee jaren herkozen.

Ter gelegenheid van het 145-jarig bestaan organiseert de Kerk. Harmonie een bondsconcours voor solisten, duo's etc. in Gennep. In totaal 128 muzikanten laten zich in het weekend van 9/10 maart horen voor een deskundige jury (dhr Martin Koelkoren, de vermaarde dirigent van de Maastrichter Staar). Het peil op dat concours is hoog, het aantal bezoekers groot. Een kwartet uit St.-Anthonis gaat met de ereprijs strijken (65 van de 70 ptn). De Harmonie mag op een uitstekend geslaagd evenement terugzien.

In mei brengt het gezelschap een serenade aan het consistorium van de Ned. Hervormde Gemeente in Gennep wegens het 300-jarig bestaan van het zeventiende-eeuwse kerkje aan de Markt. 's Avonds geeft de Harmonie in samenwerking met het Genneps Vocaal Ensemble een mooi concert voor donateurs en andere belangstellenden. Het muziekkorps staat dan voor de eerste keer onder de directie van de nieuwe dirigent H.v.d. Kroonenberg uit Vortum-Mullem.

Harmoniezaal

Na veel hoofdbreken, becijferingen en inspanningen heeft het bestuur de plannen tot het met eigen mensen bouwen van een repetitielokaal rond. Tekeningen en bestek van zo'n gebouw aan 't Straatje zijn goedgekeurd, de bouwsom is gedekt. Vele uren vergaderen van het bestuur werpt zijn vruchten af. Bij gunstig weer kan het grondwerk in januari 1964 beginnen.

1964-1966

Als belangrijkste gebeurtenissen in het Harmoniebestaan zijn in deze periode aan te wijzen: de bouw van een repetitielokaal, het Federatief Bondsconcours te Gennep en het concourssucces van de drumband. Daarbij steekt het korps zich in nieuwe uniformen (1965).

De jaarlijkse concerten worden in samenwerking met het GVE -en in 1966 ook met het pas opgerichte Genneps Dameskoor- gegeven. Daarenboven steekt "U.et F." de grens over (juni '64) om in Burg Linn (Krefeld) een muziekavond te gaan verzorgen. Het gezelschap musiceert bij het bejaardenhuis (St.-Norbertusgesticht) in sept. '64. Eerst blaast "U.et F." enkele marsen bij de hoofdingang, daarna wordt het erelid H.Berendsen aan het open raam van zijn kamer op een muzikale groet vergast. Tenslotte brengt het gezelschap ook nog marsmuziek ten gehore aan de zuidvleugel, waar de bejaarden de Harmonie na elk nummer geestdriftig toeklappen.

Repetitiegebouw

Op 21 maart 1965 neemt de Kerkelijke Harmonie haar zelf gebouwd repetitielokaal in gebruik. Vanaf januari 1964 is men in vrije uren en op zaterdag

met de bouw bezig geweest. Van alle kanten ontvangen de bouwers hulp. Gennepse bedrijven lenen bouwmaterialen en leveren zaken tegen gereduceerde prijs. In de LTS worden door de leerlingen o.l.v. hun timmerleraar (en harmonielid) P.v.d. Berg de ramen, kozijnen, deuren en balken gemaakt. Metselleraar Joh. Toonen bouwt de binnenmuren, ontwerpt en vervaardigt het metselreliëf op de binnengevel. Bouwcoördinator en bezielend uitvoerder is de al genoemde secretaris Piet van de Berg. Het financieel brein achter de operatie is voorzitter Harrie Simons. Hij is het die bij kerk en gemeente het grootste deel van de bouwsom in de vorm van subsidies lospeutert.

Bij de bouw assisteren de Harmonieleden, elk naar best vermogen. Iedere week vordert de bouw een beetje, al naar gelang ook de weergoden het toelaten. In augustus '64 wordt het hoogste punt bereikt en is er pannembier. Het binnenwerk komt gedurende de herfst- en wintermaanden klaar. Begin maart kan er overgehuisd worden van de zolder van het oude patronaat naar de nieuwbouw. De gezamenlijke inspanning vindt de bekroning op de eerste lentedag van 1965 met de officiële opening, verricht door het dan jongste Harmonielid, Arn. (Nöl) Simons.

Muziekconcours

Tijdens het weekend van 25/26 september 1965 is Gennep gastheer voor een negentiental muziekkorpsen die deelnemen aan het federatief bondsconcours, dat voor de eerste keer in de kop van Noord Limburg wordt gehouden. De Gennepse Harmonie is organisator van deze laatste muziekwedstrijd van het jaar. Het concours is daarom zo belangrijk, omdat het voor sommige korpsen de laatste kant betekent zich het recht te verwerven Limburg te mogen vertegenwoordigen bij de landskampioenschappen.

"U.et F." heeft van de Zuid-Ooster Busonderneming de beschikking gekregen over de grootste hal van het garagecomplex en daarbinnen een grote kiosk opgebouwd. Zaterdag en zondag is de hal gevuld met honderden luisteraars. Het ten gehore gebrachte is van hoog muzikaal gehalte, gezien ook het feit dat de jury-uitslag achttien keer een eerste prijs en één keer een tweede prijs vermeldt. Voor de Harmonie is er naast de vele complimentjes nog een reuze meevaller: een batig saldo van enkele duizenden guldens. Enige cijfers van de consumptient die door eigen leden gerund werd: 2160 gesmeerde broodjes, 950 knakworstjes, 600 slaatjes, 800 liter drank. Daarnaast ruim 900 verkochte programma-boekjes en meer dan 1700 speldjes met het "Unitas et Fidelitas" erop (er was toen een speldjesrage!).

Als dank voor alle energie aan het concours besteed, organiseert het bestuur in december '65 een uitstapje naar Mönchen Gladbach (met een koffietafel in Roermond) waar leden en partners de operette "Die lustige Witwe" bezoeken.

Drumband

De tamboers van "U.et F." bereiden zich onder leiding van de inspirerende instructeur Wim Jaspers serieus voor op een concours te St.-Oedenrode. De

drumband slaagt volledig in haar voornemen en komt met een eerste prijs in de derde afdeling (131½ p.) uit de strijd. Tambour-mâitre Th. Guelen haalt in een individuele wedstrijd een eerste prijs met lof. Zo gelauwerd nemen de tamboers in Genep de muzikale hulde van de rest van de Harmonie in ontvangst. En als dat jaar Sinterklaas in Genep arriveert, marcheren aan het front van de Harmonie acht nieuwe, jeugdige tamboers voor de eerste keer mee.

1967-1968

Met deze twee jaren sluiten we de derde periode van vijftig jaar Harmonie af. Voor "Unitas et Fidelitas" is er nog een novum te melden. De vergadering gaat accoord met een bestuursvoorstel om dames en meisjes als lid toe te laten. In de leerlingengroep verschijnen de eerste meisjes en tijdens het jubileumjaar 1968 treden Gerda Guelen en Riekie Simons als eerste vrouwelijke leden in 150 jaar Genepse muziekhistorie tot het korps toe.

Pedagoog

Zo goed als het met de tamboersectie van de Harmonie gaat, zo slecht draait het "blazend" deel. Doordat vaak slechts de helft van de blazers op de oefenavonden verschijnt, zakt het muziekpeil en het moreel gestadig. De plannen om op concours te gaan moeten worden opgeschort. Een zondebok voor dit verval is gauw gevonden: de directeur. Deze houdt dan de eer aan zichzelf en bedankt zich per 1 januari '68. Het bestuur staat weer voor de zware taak een goede opvolger voor H.v.d. Kroonenberg te vinden. Maar het heeft in Groesbeek voor een tweede keer succes. De musicus Theo Thijssen neemt de uitdaging aan. Met hem haalt de Kerk. Harmonie een uitstekend pedagoog en enthousiaste muzikale leider binnen, die de kunst verstaat de leden voor zich in te nemen.

Kampioen

Er zit duidelijk progressie in het tamboerkorps. Zelden ontbreken er tamboers op hun repetitie en bij serenades zijn deze leden -in tegenstelling tot de blazers- bijna altijd voltallig aanwezig. Zij gaan op concours te Baexem en keren met een eerste prijs + promotie naar de 2e. afdeling in Genep terug (aug.'67). De winning mood krijgt een zware domper als een maand later de grote inspirator, instructeur Wim Jaspers, plotseling overlijdt. Twee leden van de sectie nemen zijn taak over en prepareren de drumband voor deelname aan de kampioenswedstrijden te Kessel. Daar behalen de Genepse tamboers het hoogste aantal punten in de 3e. afdeling en mag de sectie zich kampioen van Limburg noemen.

Tijdens de druk bezochte receptie op Tweede Kerstdag '67 krijgt instructeur Theo Noij de kampioenswimpel uitgereikt. Succes en matheid dus binnen één korps. De succesrijke drumbandsectie telt dan 17 en de blazerssectie nog maar 27 leden. Er is werk

aan de winkel voor de nieuwe dirigent Theo Thijssen.

Jubileum

De feestelijke herdenking van anderhalve eeuw "Unitas et Fidelitas" is in handen gelegd van een uitvoerend comité, dat de festiviteiten laat inzetten op 1 juni 1968 met een galaconcert door het Venray's Harmonie-orkest "Euterpe", waarvoor de belangstelling helaas miniem is. Op za. 8 juni komt het Harmonie-orkest van de Staatsmijnen naar Genep. Dit korps geeft een uitstekende uitvoering voor een groot aantal toeschouwers. In een danstent bij café Bouman is op 8 en 9 juni groot bal, dat veel dansliefhebbers op de vloer brengt.

De 9e. juni begint voor het jubilerend gezelschap met een Hoogmis, gevolgd door een koffietafel bij café Van Arensbergen. 's Middags krijgt het korps het jubileumgeschenk aangeboden: een gevelornament aan het repetitielokaal van de Heijense kunstenaar Peter Roovers. De daarop volgende receptie is een groot succes.

Het organiserend comité, de ereleden en leden gaan op 22 juni d.a.v. op stap. Ze bezoeken in Arnhem de Nato-taptoe na eerst in Elden een uitstekend diner genuttigd te hebben. Tot besluit van de feestelijke herdenking geeft de Kerk. Harmonie haar jubileumconcert (29 juni). Directeur Th. Thijssen heeft met de Harmonie een mooi in het gehoor liggend programma ingestudeerd. De drumbandsectie laat in een eigen programma haar hoog peil horen, terwijl als derde die avond het Genneps Vocaal Ensemble meewerkt.

Drumbandconcours

Als tweede hoogtepunt in dit jubileumjaar geldt het houden van een federatief drumbandconcours op het Zuid-Oostercomplex. Het concours van die 1e. september 1968 -de inschrijving moet wegens het bereiken van het maximum aantal deelnemers (22) voortijdig gesloten worden- loopt voor de organisatoren uit op een groot succes. Niet het minst door de inzet van alle leden (met vrouwen en verloofden).

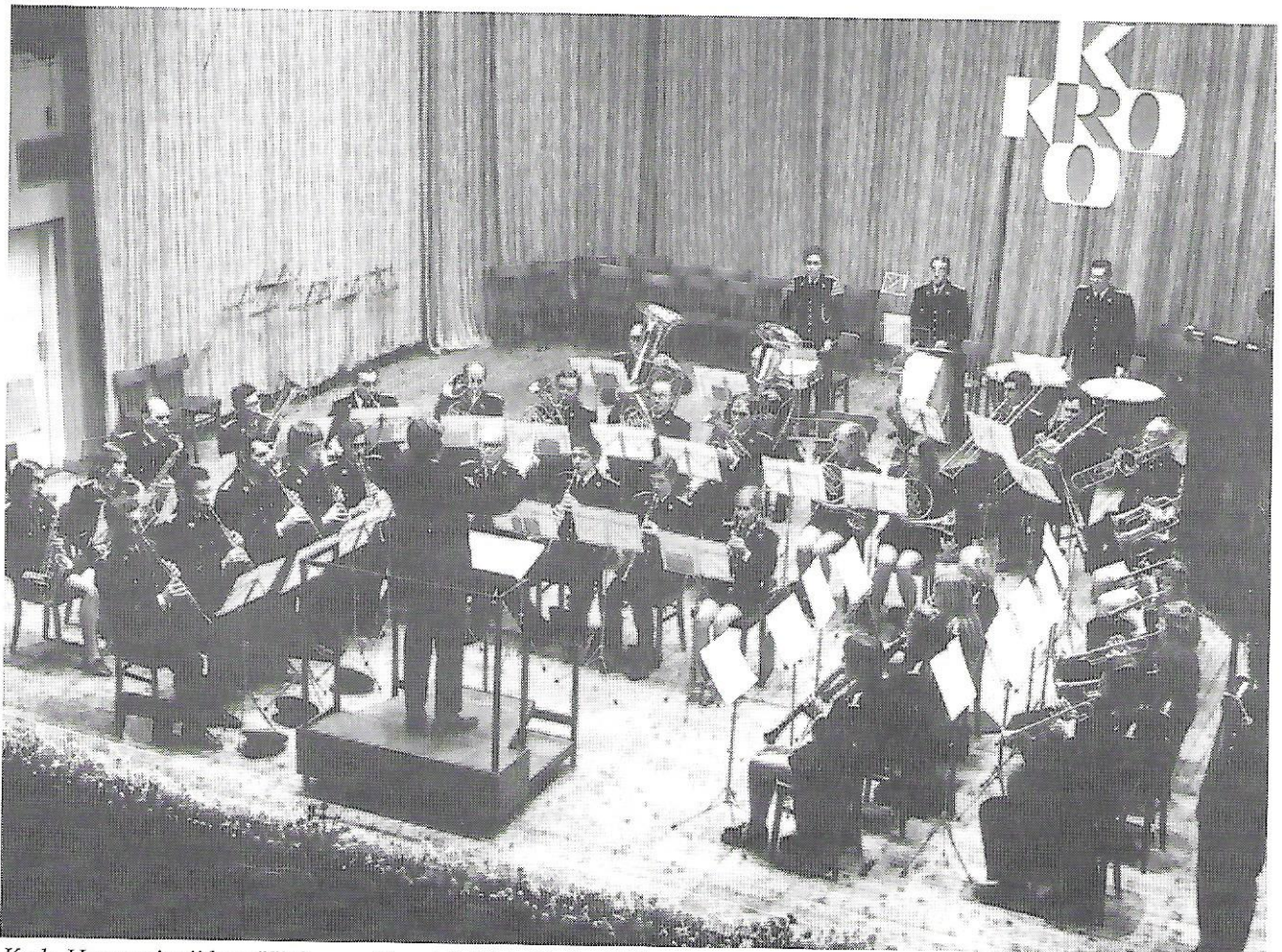
De avond vóór de concoursdag (31 aug.) is de Z.O.-hal tjokvol met enthousiaste gasten op een Beierse avond, die muzikaal verzorgd wordt door de Limburger Blaas Elite, een groots orkest met twaalf supersolisten.

Het slot van dit muziekweekend op zondagavond brengt het laatste grote cadeau voor de jubilerende Harmonie. Kapelaan H. Terlingen heeft op de hem eigen wijze Genep geestdriftig gemaakt voor een bijzonder geschenk: een echt luipaardenvel als schutskleed voor de drager van de overslagtrom. Dit functioneel cadeau wordt die avond aan "U.et F." overgedragen.

Daarmee is de Kerk. Harmonie een waardevol, in het oog vallend attribuut rijk, dat het korps tot in lengte van jaren zal sieren.

Harm. "Unitas et Fidelitas" op het concourspodium Volkel 1969

Kerk. Harmonie tijdens KRO-muziekwedstrijd te Venlo 1970

6. Allegro ma non troppo

1968 - 1993

De laatste kwarteeuw in de historie van de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" wordt gekenmerkt door verandering en wisseling. Bijvoorbeeld: het korps verliest haar tamboersectie, heeft maar liefst acht al dan niet waarnemende voorzitters, ziet vijf verschillende directeuren komen en gaan, kiest voor het eerst een vrouwelijk bestuurslid, vertoont zich in nieuwe uniformen, enzovoorts.

1969-1971

De taak die "Unitas et Fidelitas" bij kerkelijke gebeurtenissen heeft, verandert met de inhoud ervan. In 1969 trekt in Gennep voor de laatste keer sinds onheuglijke tijden de Sacramentsprocessie. De Kerkelijke Harmonie treedt nadien nog alleen in de kerk op tijdens hoogtijdagen (Eerste Communie, Kerstmis, Pasen). Andere activiteiten binnen de Gennepse leefgemeenschap volgen het geijkte patroon: serenades, muzikale wandelingen, concerten, en optredens verbonden aan actuele zaken zoals b.v. de opening van het zwembad.

De tamboers zijn en blijven erg actief en prestatiegericht. Op een concours te Venlo promoveren zij met 248 ptn naar de Eerste Afdeling (sept. '69). Eind september komen zij dan aansluitend één punt tekort om zich kampioen van Limburg te mogen noemen in die afdeling. Het jaar daarop zijn ze weer succesvol in Boukoul-Swalmen en volgt promotie naar de afd. Uitmuntendheid. Op de Limburgse kampioenswedstrijden (nov. '70) eindigt het tamboerkorps als vierde.

Spanningen

Bij deze succesreeks openbaren zich toch ook spanningen binnen het korps als geheel, want de echtgenote van een der tamboers verwijt de Harmonie in een ingezonden stuk van de Maas en Niersbode de bekroonde drumband 's avonds niet muzikaal ontvangen te hebben. In dezelfde krant reageert dan de voorzitter: het tijdstip van aankomst in Gennep was veel te laat voor een ontvangst. Typisch dat een dergelijke discussie niet in besloten kring kan gehouden worden maar in het openbaar wordt gevoerd. De Harmonie gaat o.l.v. Th. Thijssen op concours te Volkel en schrijft zich in voor de Eerste Afdeling. Het blijkt dat de grond van het orkest niet zo slecht is, want met 302½ pt promoveert men naar de Afd. Uitmuntendheid (nov. '69). Te Venlo krijgt "U.et F." bij een KRO-muziekconcours weer een 1e.prijs maar ze dringt niet door tot de tweede ronde (okt.'70). In juni van dat jaar vindt er een onderlinge voetbalwedstrijd plaats. Zonder iemand van kwade bedoelingen te verdenken: de tamboersectie speelt tegen de blazerssectie. Twee kampen? In het jaarverslag over 1971 schrijft secretaris H. Kaak letterlijk: *"De onderlinge verstandhouding in 't muzikale gedeelte en in de drumband is wel goed te noemen. Het is alleen jammer dat men dit niet kan zeggen van de drumband tegenover 't muzikale gedeelte en omgekeerd."*

1972

De constatering van de secretaris hierboven is een kenschets van de verslechterende sfeer die in de loop der jaren is gegroeid. Het bestuur (met daarin twee tamboers) zit in een lastig parket. Enerzijds het tamboergedeelte van de Harmonie die van succes naar succes marcheert, anderzijds de blazerssectie die bijna niet vooruit te branden is. Illustratief hiervoor is b.v. een voorgenomen serenade aan de patiënten op de Roode Kruisboot "Henri Dunant". Die wordt in het repetitielokaal afgelast door het bestuur, omdat naast het voltallig tamboerkorps slechts elf blazende leden zijn komen opdagen (aug.'69).

Scheiding der geesten

Het bestuur voelt zich als een koetsier die een tweespan paarden mennen moet, waarvan er één 'n vurig jong ros is en de ander een oud, afgetobd dier. En tijdens de jaarvergadering van 25 febr. 1971 breekt tenslotte het span. De tamboers hebben het bestuur al overvallen met de mededeling dat zij overgaan tot aanschaf van klaoenen. Op die 25e. februari ontvangt de secretaris een aangetekend schrijven van de drumband waarin de band het in stemming brengen van een voorstel vanuit de tamboers eist. Dit voorstel behelst de bestuurlijke en financiële zelfstandigheid van het tamboergedeelte van de Harmonie. Het leidt er die avond tijdens de vergadering toe dat er een schriftelijke stemming over dit voorstel gehouden wordt met als uitslag 17 stemmen tegen en 14 voor. Alle tamboers verlaten daarop de bijeenkomst, waarna de voorzitter de vergadering schorst tot nadere datum.

In de daarop volgende weken verhardten de wederzijdse standpunten zich. Kapelaan Janssens gaat bemiddelen en weet blazers en tamboers op een vergadering d.d. 7 april bijeen te krijgen. De geschorste vergadering van 25 februari wordt voortgezet, maar gaande de bijeenkomst blijkt dat een lijmpoging niet zal slagen. Gezamenlijk geeft men nog een concert te Groesbeek (29 april '72). Daarna bedankt de ene tamboer na de andere zich als lid. Achter de voorgevel van eenheid en trouw blijkt alleen nog maar verdeeldheid te bestaan. De discussies worden in de Maas en Niersbode voortgezet. Elke partij heeft het grootste gelijk aan zijn kant.

Een nieuw geluid

Op 7 september 1972 komen de tamboers en sympathisanten in café Van Arensbergen bijeen en vindt de oprichting plaats van een eigen drumband, los van de Harmonie. Geen instrumenten, geen uniformen, geen muziek, geen kolbakken, geen lui-paardvel, geen geld.... Alleen de onverzettelijke wil "U.et F." te laten zien in een recordtijd van niets tot iets te kunnen komen. "Drumband Gennep", spoedig daarop "Vrijheid en Broederschap" geheten, start bij nul.

Veertien dagen later verschijnt er in de Maas en Niersbode een berichtje namens de Harmonie, waarin het korps geïnteresseerde jongens en meis-

jes vraagt voor een onmiddellijk te starten opleiding tot tamboer en drummer. En zo luistert de Kerk. Harmonie de intocht van Sinterklaas in 1972 op zonder drumband en is Gennep een vereniging rijker.

1973-1975

In de gemeenschap is 1973 een memorabel jaar, omdat de gemeentelijke herindeling dan in werking treedt. Mr. E.A. Berger, oud-burgemeester van Otersum, wordt als burgervader van de nieuwe gemeente Gennep geïnstalleerd en "Unitas et Fidelitas" is er bij. Ook loopt de Harmonie aan het hoofd van een stoet van vijf carnavalsprinsen met hun gevolg, als de vorsten dat jaar voor de eerste keer van Hotel Van Bergen naar het stadhuis trekken voor de overhandiging van de stadssleutels.

Bestuursvrouw

Als in sept.'73 de Harmonie een serenade brengt aan een gouden echtpaar, marcheert voor het eerst het nieuwe tamboerkorps aan het front van het gezelschap. Door alle troubles vindt de jaarvergadering 1973 pas in oktober plaats. We kunnen dan weer een nieuw feit voor de 155 jaar oude harmonie vermelden, nl. het eerste vrouwelijke bestuurslid in de geschiedenis van het korps. Het is Riekie Simons, die tot lid van het bestuur gekozen wordt. Vijf maanden later geeft haar oom Harrie Simons tijdens de jaarvergadering 1974 te kennen als praeses te willen stoppen. Wel is hij desgevraagd bereid nog enige tijd als waarnemend voorzitter door te gaan, zodat men naar een opvolger kan uitzien.

Van wrok of negatieve gevoelens jegens de drumband "Vrijheid en Broederschap" is bij de Harmonie nauwelijks iets te bespeuren. Wanneer deze uit het korps voortgesproten band in sept.'74 te Lottum op het concours een eerste prijs behaalt, is het de Harmonie die het in Gennep gearriveerde tamboerkorps naar het clublokaal Café Royal begeleidt en het een serenade brengt. Op aandringen van het bestuur schrijft de Harmonie zich ook in voor een concours. Directeur Thijssen gaat met een ietwat zorgelijk gezicht en zijn scepsis blijkt helaas gerechtvaardigd. "U.et F." keert met een tweede prijs in de 1e. Afdeling uit Tienray terug.

Vermeldenswaard is verder nog de serenade die de Gennepse Harmonie aan de Hengelsportvereniging "Maas en Niers" brengt in dec.'74 ter gelegenheid van het gouden bestaansfeest. Misschien ook wel voor het eerst heten de concerten die de Harmonie op zondagmorgen 11.00 uur gaat geven : koffieconcert.

Afscheid

November 1975 neemt waarnemend voorzitter Harrie Simons definitief afscheid van de Harmonie. Al is de muziekvereniging er nog steeds niet in geslaagd een nieuwe voorzitter te strikken, de nestor in het bestuur houdt het nu voor gezien. Het wordt een afscheid in stijl: 's zaterdagsavonds is er een H. Mis die door de Kerk. Harmonie wordt opgeluisterd. Op zondagmorgen geeft het korps een concert in de zaal van Café Royal tijdens welke vele prominenten uit Gennep en van heinde en verre de schei-

dende bestuurder de hand komen drukken. 's Avonds biedt de Harmonie Harrie Simons en zijn naaste familie een feestelijke avond aan, waar de laatste afscheidswaardes worden gesproken.

Met zijn vertrek sluit de Kerk. Harmonie "Unitas et Fidelitas" een roemrucht tijdperk vol hoogte- en heelaas ook dieptepunten af. Simons' ideaal: een Gennepse Harmonie van zestig muzikanten, heeft hij nooit kunnen verwezenlijken, al was hij er dichtbij. Roem en verguizing lagen dicht bij elkaar. Nu hij vertrekt, is er geen opvolger. Bestuurslid Sven van Daelen treedt zo lang als waarnemend voorzitter op. De Harmonie leeft, maar bloeit zij ook?

1976-1978

Het voorzitterloze tijdperk duurt tot aan de jaarvergadering 1976. Nog steeds is het niet gelukt een kandidaat binnen of buiten de vereniging te vinden. Staande de vergadering besluit hoornist Fr. Wilberts dan, ondanks zijn grote zakelijke beslommingen, het voorzitterschap op zich te nemen. De vergadering uit zijn tevredenheid dat iemand uit haar midden het roer wil pakken.

Nieuwe dirigent

Een grote tegenslag is het als bekend wordt, dat directeur Thijssen wegens ziekte het dirigentenstokje zal moeten neerleggen. Na voorzitter H. Simons verliest de Harmonie een tweede steunpilaar. De vergadering waardeert het vele werk van beiden door ze resp. tot ere-directeur en ere-voorzitter te benoemen. Als nieuwe dirigent schuift de kersverse voorzitter de musicus Hans Vos uit Arnhem naar voren. Deze ontvangt een tijdelijke benoeming.

Er zijn een aantal in het oog springende activiteiten van de Harmonie in 1976. Zo brengt het korps in maart een serenade aan de Zusters van Liefde in de Torenstraat (voorheen: Kerkstraat) wegens hun afscheid van Gennep na meer dan een eeuw sociaal-maatschappelijk werk. In mei treedt "U.et F." op bij een zeldzame gebeurtenis: het 70-jarig huwelijksfeest van het echtpaar Godfr. van Bergen-Buckinx. In diezelfde maand is de Harmonie present bij de opening van het nieuwe winkelcentrum De Duivenakker (dat binnen een jaar totaal zal afbranden). In oktober geeft het muziekgezelschap muzikale eer aan de Paters van de H.Geest, die dan 50 jaar in Gennep verblijven. Ook de politie wordt muzikaal onthaald bij de opening van het bureau aan het Europaplein.

Rondom Kerstmis is de Kerk. Harmonie altijd actief. Elk jaar wordt, al dan niet met vocale ondersteuning en samenwerking, een der kerstmissen opgeluisterd. Ook is het korps te horen in het bejaardencentrum, op de Maartenkliniek of bij kerstinns. Zelfs in de Maartenkliniek te Nijmegen verleent het gezelschap muzikale medewerking aan een kerstdienst. Deken J. Akkers, president van de Harmonie, wordt bij zijn 40-jarig priesterschap muzikaal in de bloemetjes gezet. En "U.et F." verhoogt de sfeer in de Eucharistievieringen waar de kinderen hun Eerste Communie doen.

In mei '77 concerteert de Harmonie belangeloos in een kiosk op het Europaplein bij het noodwinkelcentrum, dat in ijltempo daar is verrezen na de

Jubilerende Harmonie vóór de St.-Martinuskerk 1818-1978

rampzalige brand in De Duivenakker. De winkeliers in het centrum willen wat terugdoen en organiseren met de Harmonie een braderie ten behoeve van het uniformfonds van het muziekkorps. Een negatief geluid is dan binnen de Harmoniegelederen te horen: er zijn zo weinig leden die daadwerkelijk meehelpen; het komt altijd op het zelfde, kleine groepje neer. Bij de opening van de rondweg om Gennep (nov.'77) treedt de Harmonie weer naar buiten op. En weer horen we: een kleine kern moet voor alles opdraaien, de rest kijkt toe. Voorzitter Wilberts houdt een hartstochtelijk pleidooi voor grotere saamhorigheid en meer inzet van allen.

Lustrum

1978 is weer een lustrumjaar. Het bestuur doet wat verongelijkt als vanuit het kerkbestuur noch vanuit maatschappelijke geledingen initiatieven genomen worden het jubileum van de Harmonie te ondersteunen. Uiteindelijk maakt het bestuur zelf plannen bekend. In het pinksterweekend 1978, zo heet het op de jaarvergadering in januari 1978, zal er zaterdag een blaaskapellenconcerts gehouden worden, gevolgd door een groots bal in de Zuid-Oosterhal. 's Zondags is de jubileumdag met H.-Mis, receptie, diner en jubileumconcert. Pinkstermaandag zal gereserveerd worden voor een festival van tamboer- en majorettenkorpsen met aansluitend 's avonds medewerking aan een taptoe, georganiseerd door Gennep Promotion.

Het jaarverslag 1978 geeft bij de vermeldenswaardige feiten anno 1978 niets over een bal, concours of festival. De plannen zijn niet van de grond gekomen. Op Pinksterzondag is er de Eucharistieviering opgeluisterd door "Unitas et Fidelitas" in samenwerking met zangkoren uit Ottersum en Haps, waarna receptie en diner. 's Avonds geeft de Harmonie haar jubileumconcert, ondersteund door het Gemengd Zangkoor van Gennep. Het bestuur doet allerlei pogingen de sfeer op te krikken, maar het repetitiebezoek is slecht, een repetitie gaat zelfs niet door. In augustus doet de voorzitter Wilberts nog een uiterste poging op een ledenvergadering, waarvan geen notulen gemaakt zijn. Hij zoekt de oorzaken blijkbaar vooral binnen het korps, want zwaar teleurgesteld bedankt hij zich abrupt als lid, anderen in zijn kielzog meesleurend. Enkele maanden daarna geeft ook directeur Vos te kennen weinig perspectief meer in zijn functioneren te zien en ingaande 1979 te bedanken. En zo zit "U.et F." begin 1979 zonder voorzitter en zonder directeur. De zoektocht kan weer beginnen.

1979-1981

Uit de doelstellingen van de Harmonie kunnen we afleiden dat de eerste taak van de vereniging moet zijn: het scheppen van voorwaarden om de hobby zo optimaal mogelijk te beleven.

Daarnaast stelt het korps zich in dienst van de gemeenschap. Op grond van een gezond verenigingsleven ontplooit het muziekkorps een aantal activiteiten naar buiten, zoals serenades, concerten, op luisteren van feesten, muzikale huldigen verbonden aan eenmalige actualiteiten, enz...

Directeur en voorzitter

Het verenigingsleven van "U.et F." moet in de bovenvermelde periode weer uit een dalletje klimmen. De Harmonie eindigt 1978 zonder voorzitter en zonder directeur. Medio januari '79 is in de tweede vacature voorzien met de aanstelling van de jonge, enthousiaste directeur Hans Cranen uit Cuijk. Zijn taak is het aanwezige muzikale potentieel te ontplooiën. Hij heeft alle weergoden tegen op de eerste repetitiedag, zodat hij bij zijn start een onvolledig korps aantreft. Maar bij iedereen gaat daarna het gevoel overheersen weer in de lift omhoog te zitten.

Het bestuur en beschermheer burgemeester Berger spannen zich in een nieuwe voorzitter te vinden. Voorjaar 1979 hebben zij succes, als de heer Sj. Snelen, een manager buiten het korps, zich bereid verklaart het korps te leiden. Het ijs is spoedig gebroken en de nieuwe voorzitter neemt de touwtjes in handen. Oud-voorzitter H. Simons spreekt in het openbaar zijn waardering en hoge verwachtingen uit.

Het jaarlijks St.-Ceciliafeest wordt in een nieuw jasje gestoken. Het gezellig samenzijn in de avond krijgt vooraf een muziekmiddag, waarop leden solistisch dan wel in duo's, trio's of grotere groepen hun muzikale capaciteiten kunnen tonen. In een ontspannen sfeer musiceren zij voor andere leden, ouders, familieleden, vriendinnetjes en vriendjes. Een jury brengt positieve kritiek en waardeert het gebodene in een score. Een commissie organiseert een bingo-avond om de goede sfeer te vergroten. Ere-directeur Jan Hermsen overlijdt op hoge leeftijd en er is ook een gouden lid, Thei Simons, die het gouden insigne met smaragd krijgt opgespeld.

Kerkelijk en wereldlijk

Haar kerkelijke oorsprong brengt de Harmonie naar de opluistering van de Missen voor communicanten en het kerstgebeuren. Muzikale attenties zijn er voor pastoor-deken M. Gelissen bij zijn aantreden ('79) en voor de eerste pastor van de Norbertusparochie, pater Celie, in Gennep-zuid ('80). Deken Gelissen tracht een oude traditie te doen herleven: in 1980 trekt voor het eerst sinds jaren weer in juni de Sacramentsprocessie door de straten van het oude centrum. De Harmonie haalt de oude processiemarsen uit de archiefkast; de jeugdige leden wordt op een repetitie het statige, langzame lopen op de muziek van zulke marsen bijgebracht.

Meer profaan gaat het er toe, als "U.et F." een rondgang door Gennep maakt (juni '80) om haar nieuwe uniformen te show-en. Aansluitend is er dan een concert bij De Kroon, een van de gemiddeld zeven per jaar. Ze is een graag geziene gast bij de St.-Augustinusstichting, waar elk concert een happening voor de bewoners en... voor de korpsleden is. Ook het bejaardencentrum ontvangt de muziek graag, terwijl op diverse plekken in Gennep buitenconcerten gegeven worden. Het korps geeft eveneens acte de présence bij speciale gebeurtenissen zoals de opening van de Roofvogelbuurt en de opening van het herbouwde winkelcentrum De Duivenakker ('79). De jeugdige drumband van de Harmonie wint duidelijk aan niveau onder haar instructeur M.

Holtmeulen. In de zeventiger jaren stijgt ook het aanzien van een drumband. Het wordt meer dan een groepje trommelaars. Erkende componisten gaan oorspronkelijke muziek schrijven voor een tamboerkorps en die nummers zijn het aanhoren best waard. De Gennepse Harmonie organiseert jan. 1979 een eigen concert voor tamboerkorpsen in zaal Royal, verzorgd door de drumbands van Cuijk, Escharen, Gennep en Siebengewald.

1982-1984

Onder voorzitterschap van J. Snellen, met een hard werkend bestuur naast hem, vaart de Kerk. Harmonie wel. In de jaarverslagen lezen we zinsneden als "stijgende prestaties" en "goed verlopen jaar" ('82), "goede inzet" en "goede motivatie" ('83), "geen grote hoogtepunten ... en gelukkig ook geen tegenslagen" ('84). Het gaat dus redelijk tot goed met het korps. Eind 1984 telt "U.et F." 48 muzikanten (waarvan meer dan de helft beneden 16 jaar), 8 tamboers, 3 leerling-tamboers en 6 leerling-muzikanten. Tekenend is wel het grote verloop. In deze periode van drie jaar vertrekken resp. 12, 11 en 8 leden en stromen er resp. 14, 14 en 5 in. Als voornaamste oorzaken voor deze mutaties moeten we aanwijzen: studie, verhuis, keuze voor een andere hobby en gewoon verminderde interesse.

Stoom

Men zou het weekend van 1 mei '82 kunnen kenschetsen als "Gennep onder stoom". Terwijl het stadje van de Markt tot aan (nu) de Brabantweg vol staat met stoomtuig in allerlei variaties, wordt met muzikale ondersteuning van de Harmonie op de plaats van eens het spooremlacement het spoormonument Lok 94 onthuld. Dit zal tot in de verre toekomst Gennep eraan herinneren, dat het eens een belangrijke schakel was in de spoorverbinding Londen-Vlissingen-Berlijn-Moskou. Ook neemt het muziekgezelschap elk jaar deel aan de Gennepse Taptoe, een evenement dat bijna telkenmale door de weergoden gezeseld wordt.

"V.en B."

De relatie met de zustervereniging drumband "Vrijheid en Broederschap" is goed. Als deze vereniging juni '82 haar tweede lustrum viert, luistert de Harmonie de H. Mis bij gelegenheid van dit feest op. Het tamboerkorps van "U.et F." neemt dan ook deel aan het grote drumbandfestival, georganiseerd door "V.en B" later in de maand. Directeur H.Cranen, dirigent van de Gennepse en de Boxmeerse Harmonie, leidt bij De Kroon een concert dat de twee harmonieën samen geven. Twee jaar later vindt in Boxmeer het tegenbezoek plaats. Verder treedt de Harmonie op in Cuijk t.g.v. het eeuwfeest van de fanfare "Cecilia" aldaar.

Vught

Een waagstuk? Misschien wel, maar dan toch ingecalculeerd. Met gerechtvaardigd vertrouwen (en veel jeugdige muzikanten) gaat de directeur in mei '82 op concours. Het verplichte nummer "Partita Simplex" van M. Max zit er goed in. Het vrij gekozen muziekstuk "Weekend Ouverture" van G. Boe-

dijn heeft nog wat voetangels en klemmen. Toch stapt Hans Cranen optimistisch op het lessenaarsbankje in De Speeldoos te Vught. Hij heeft goed gekokt: een eerste prijs (2731/2 p) in de 2e. afdeling is het loon voor de arbeid. Voorzitter Snellen is apetrots. Drie jaren opbouwwerk werpt vruchten af.

Lustrum

In het lustrumjaar 1983 moet de Harmonie een droeve plicht vervullen. Zij begeleidt haar erevoorzitter Harrie Simons, een van de prominente voorzitters gedurende een kwart eeuw van haar historie, naar zijn laatste rustplaats. De viering van het 165-jarig bestaan is in oktober '83 gepland. Er wordt een festival voor drumbands en muziekkorpsen georganiseerd. Ondanks een goede voorpubliciteit stroomt de Zuid-Oosterhal niet vol. Ook tijdens de aansluitende dansavond, verzorgd door de Homburg Big Band, is er geen grote feeststemming. De hal vertoont teveel lege tafeltjes. Organisatorisch is de dag een succes maar qua ambiance een teleurstelling. De voornaamste slaagfactor ontbreekt: publiek.

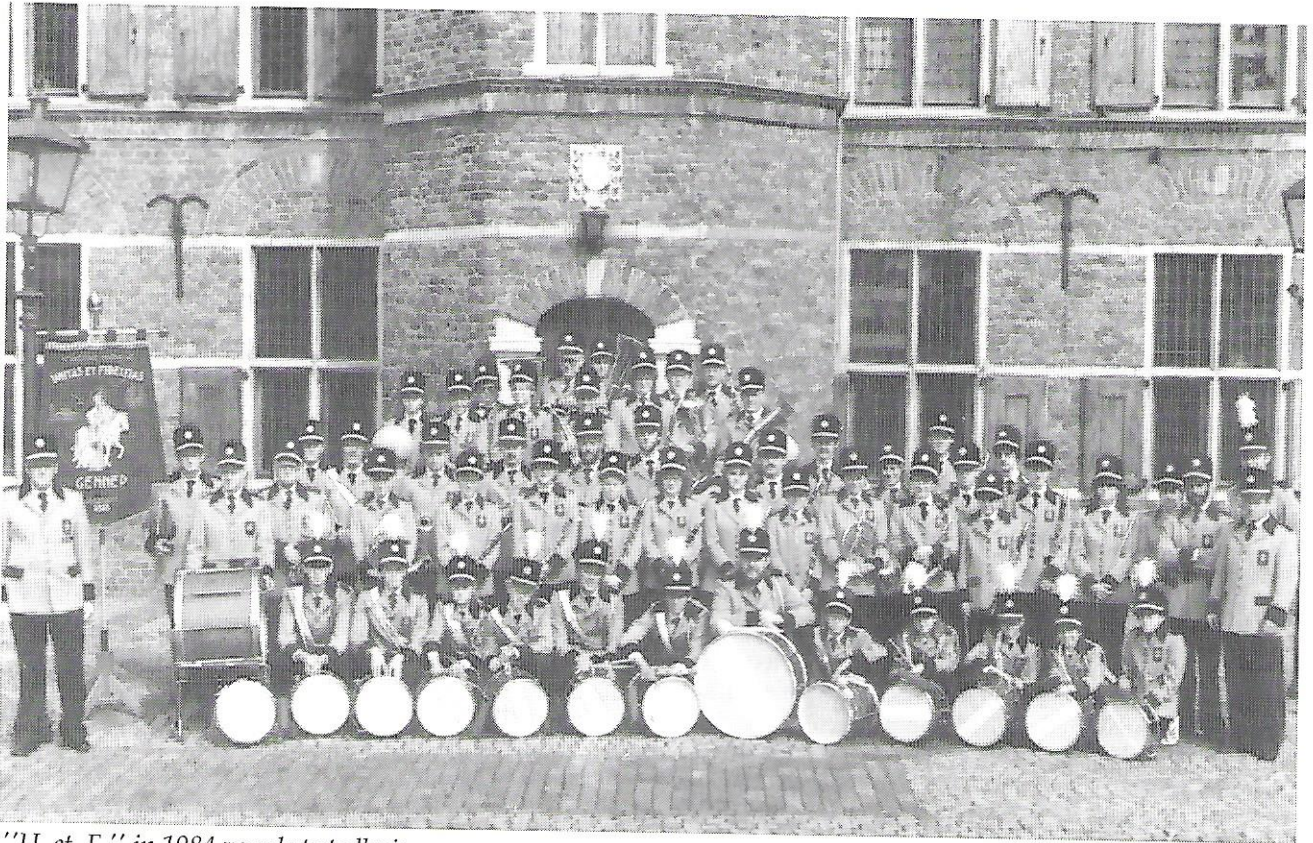
Die drommen mensen zijn er wel bij de festiviteiten rond het 100-jarig bestaan van het Genneps weekblad "Maas en Niersbode" (dec.'83). De Harmonie draagt met haar serenade in de feestvreugde bij. Het bestuur gaat voltallig naar de receptie: Sjaak Snellen (voorz.), Nellie Zeemering (secr.), Richard de Vriend (pen.m.) en de bestuursleden Henk Bernards, Marijke Grens-Simons, Toon von der Haar en Jan Koster.

1985-1987

De Harmonie richt uit haar midden een zogenaamde Activiteitencommissie op die als taak krijgt de onderlinge band te verstevigen door het organiseren van evenementen binnen het gezelschap en deelname aan happenings buiten de vereniging die daarvoor geschikt zijn. De a.c. promoot zo ook "U.et F." bij het Gennepse publiek en... misschien spekt zij ook nog de Harmoniekas. De commissie komt met diverse ideeën zoals een fietstocht, een bingoavond, een onderlinge volleybalwedstrijd, een carnavalsavond, een lottospel enz.. Ze bevordert en concretiseert deelname aan Gennepse gebeurtenissen als een touwtrekwedstrijd, zwemzeskamp en braderie. Bij dit laatste staat de Harmonie met een stand, waar men een wedstrijd kan aangaan wie het langste in één adem een toon uit een bas kan blazen. (De winnaar komt aan 1 minuut en 12 seconden.)

Concerten

Een van de belangrijkste zaken voor de Harmonie blijft toch het verzorgen van concerten. Naast de gebruikelijke optredens bij de Augustinusstichting zoekt het orkest de samenwerking met naburige zusterverenigingen. Daarmee ontstaat een grotere variatie in muziekaanbod alsook een talrijker publiek. "U.et F." speelt daarom in Gennep samen met Heijen en Oeffelt ('85), met St.-Hubert ('86) en weer Heijen ('87). Zij is gast in St.-Hubert ('85) en Oeffelt ('86). Wat verder van huis zijn de uitvoeringen in het Traumlandpark te Bottrop en op de reeds eerder aangedane Groenplaats te Antwerpen. Deze

"U. et. F." in 1984 voor het stadhuis

Op concours in de Rhoda- hal te Kerkrade 1988

twee laatste concerten betekenen dan tevens een uitstapje voor leden en aanverwanten.

Signaal

De drumband gaat op concours in Sterksel (sept.'85) en komt niet geheel tevreden met een tweede prijs (252 p) in de 3e. divisie terug. De muziekmiddag en aansluitend de Cecilia-avond hebben een genoeglijk verloop, waartoe de hulding van een lid met 55 muziekjaren (Thei Simons) en vijf zilveren leden (W.Arnoldusse, H.Bernards, L.Helder, J.Koster en N. Simons) niet weinig bijdraagt. Aan de taptoe (mei '86) neemt alleen de drumband deel. De geplande concoursdeelname in Halsteren wordt in maart '86 ingetrokken. Het gevolg van een zeer slecht repetitiebezoek bij zowel drumband als muzieksectie? Het is toch een signaal, want we zien in dat jaar voorzitter Snellen, directeur Cranen én instructeur Van Oosteroom vertrekken. Het incomplete bestuur ziet kans met resp. H.Mooren en G.Krijt in de vacatures van dirigent en instructeur te voorzien. Maar een nieuwe voorzitter? De jaarvergadering van 1987 wordt dan ook door waarnemend voorzitter Henk Bernards geleid. De vergadering besluit het aantal bestuursleden van 7 naar 5 terug te brengen. En voorts gaat men accoord met een verscherpt reglement aangaande repetitieverzuim, compleet met sancties. Bij gebrek aan een alternatief stelt Bernards zich beschikbaar als praeses; hij wordt met algemene stemmen gekozen. Met serenades aan de nieuwe carnavalsprins, gouden bruidsparen en twee missiepaters Van Hout, met deelname aan de gemeentelijke muziekmanifestatie en concerten bij De Kroon en de Augstichting komt de Harmonie het jaar 1987 door.

1988-1990

Voor de eerste keer in hun bestaan verzorgen twee Gennepse muziekverenigingen gezamenlijk een concert. In De Brug musicceert "U.et F." voor en drumband "Vrijheid en Broederschap" na de pauze (mrt '88). Met een mars voor blazers en drummers besluiten de twee gezelschappen broederlijk het koffieconcert. De Harmonie luistert de Pinkstermis op en trekt een week later mee in de processie naar het Mariakapelletje aan de Groes (mei '88). Het korps heeft een actief jaar: in 1988 laat het zich 24 keer buiten zien (en horen).

Kerkrade

Het 170-jarig bestaan betekent geen openlijke festiviteiten; men houdt de adem in voor 1993 en beperkt zich tot een gezellig diner tijdens de muziekmiddag/Cecilia-avond. Omdat het korps al een jaar uitstel gehad heeft, staat men nu voor de keus: op concours gaan of degraderen. Dirigent Hans Mooren heeft iedereen op de jaarvergadering '88 voorgelaten, dat deelname aan een concours alleen tot succes leidt, als de groeps- en gezamenlijke repetities honderdprocentig bezocht worden. In juni volgt er een brandbrief aan alle muzikanten: repetitiebezoek moet. Op 9 okt. '88 is het zo ver. Het resultaat is boven verwachting als "U.et F." van de jury 297 punten krijgt, hetgeen inhoudt een eerste prijs en promotie naar de 1e. Afdeling. Het eerste

concours voor directeur Mooren is dus succesvol geweest. Hij schenkt het korps een fust bier. Oude tijden keren weer terug!

Verandering

Op bestuursvlak verandert er het een en ander. Per 1.10.88 volgt W.van Gaal als voorzitter H.Bernards op, maar ruim een jaar later legt hij wegens tijdgebrek de voorzittershamer weer neer en keert zijn voorganger terug. De drumband van de Harmonie blijkt al jaren een zorgenkind te zijn door het geringe aantal, de jeugdige leeftijd van de drummers en een relatief dure instructeur. P.Paardekam volgt G. Krijt dan als instructeur op (1990). De president van de Harmonie, deken Ev. Huisman, krijgt bij zijn 40-jarig priesterschap een serenade (sept.'90) en "U.et F." geeft in de zaal van Hotel De Kroon een glanzend koffieconcert, waarin het gastkorps, de Ottersumse Harmonie "St.-Caecilia", mede een hoofdrol vertolkt. Een volle zaal luisteraars gaat tevreden naar huis. Op diezelfde decemberdag ontvangt het oudste lid van de Harmonie Thei Simons een klinkende aubade vanwege zijn zestigjarig lidmaatschap. Burgemeester E. Berger, beschermheer van het muziekgezelschap, reikt het gouden draaginsigne met twee diamantjes aan de jubilaris over.

1991-1993

Er kondigen zich nieuwe veranderingen binnen het bestuur aan, als het hele dagelijkse bestuur bij de jaarvergadering '91 wenst af te treden (voorzitter) of reglementair aan de beurt is en zich niet meer herkiesbaar stelt. M. Derks is bereid de interne zaken binnen de Harmonie te leiden maar accepteert de officiële status van voorzitter niet. Ook directeur H. Mooren gaat om werktechnische redenen weg en wordt opgevolgd door de Cuijkenaar F. Heere. De beschermheer, burgemeester E. Berger, viert zijn 25-jarig burgemeesterschap en ontvangt de muzikale hulde van alle korpsen binnen de gemeente Gennep gezamenlijk. De mogelijkheden tot opleiding van muzikant aan de Muziekschool Gennep e.o. stagneren, omdat door gebrek aan financiële arm-slag aldaar er een grote wachtlijst ontstaat. De Harmonie voelt zich in de aanwas van jeugdige muzikanten bedreigd en stapt naar de rechter. De gemeente biedt soulaas door het beschikbaar stellen van een extra krediet. Vermeldenswaard is ook dat Sinterklaas dit jaar ('91) wordt ingehaald door "Unitas et Fidelitas" en "Vrijheid en Broederschap", als één korps opmarcherend.

Nieuwe voorzitter

In de buitengewone ledenvergadering van 19 oktober 1992 wordt in de vacature van voorzitter eindelijk voorzien, als Andries Knevel met algemene stemmen wordt gekozen. Nog geen twee maanden later krijgt de kersverse voorzitter al een serenade, wanneer hij en zijn echtgenote hun zilveren bruiloft vieren. Een van de eerste grote klussen die de voorzitter op zijn bordje krijgt, is leiding geven aan de organisatie van de herdenking van het 175-jarig bestaan van de Harmonie.

Het uiteindelijke resultaat van de gemaakte plannen maakt u, geachte lezer(es), thans mee.

7. Potpourri

Repatrianten

Zoals de Nederlanders in de oorlogsjaren volop verzet boden tegen de Duitse bezetters, probeerden de Indonesiërs zich na de Wereldoorlog II aan het eeuwen geduurd hebbende koloniale Nederlandse bewind te ontworstelen. Ons land stuurde toen duizenden dienstplichtige militairen naar de tropen om het Nederlands bestuur daar te handhaven. Het uiteindelijk resultaat kennen we: onze "gordel van smaragd" werd de autonome republiek Indonesia. Contacten met "onze jongens in Nederlands Indië" verliepen via de post of de radio. Televisie was nog geen communicatiemiddel. Er werd in het moederland een hele organisatie opgebouwd om radioprogramma's voor onze soldaten te verzorgen, artiesten naar N.I. te sturen en post van thuis te zenden. De krijgsmacht mocht geen ogenblik het gevoel krijgen veronachtzaamd te worden door het verre Nederland. Het Thuisfront stond paraat!

Ook in Gennep is dan een afdeling van het Thuisfront actief. In 1950 doet zich een nieuw aspect voor: de eerste soldaten keren terug uit Indië. Er rijst meteen de vraag: laten we ze stilletjes in de intieme huiselijke kring weerkeren of past het repatrianten een feestelijk onthaal te bereiden. Met andere woorden: is dit een familie- of ook een gemeenschapgebeuren. Gennep legt het accent op het laatste. De buurtvereniging is de eerst verantwoordelijke voor de ontvangst. Bij zo'n gemeenschapsfeest hoort muziek en dus is de Harmonie van de partij.

Wanneer weer een schip met repatrianten Nederland nadert en de datum van aankomst vaststaat, steekt de buurt de koppen bij elkaar en treedt men in contact met de ouders dan wel familie. Het bestuur gaat de buurt rond en collecteert voor bestrijding van de onkosten. Tevens wordt vrouwkracht gerecruteerd voor de versiering (vlechten van groenslingers, maken van papieren roosjes) en mankracht voor het aanbrengen ervan. Voor het (meestal) ouderlijke huis verrijst een ereboog met het onvermijdelijke bord "welkom thuis". In de donkere maanden zorgt men voor toepasselijke verlichting d.m.v. schijnwerpers.

Ondanks de vooruitgesnelde berichten is de repatriant altijd verrast, geroerd en...zenuwachtig voor de dingen die te gebeuren staan. In de namiddag of 's avonds vindt de officiële ontvangst plaats. Door de maanden heen ontwikkelt zich geleidelijk aan een vast draaiboek. De Harmonieleden hebben het tijdstip van vertrek vanaf het repetitielokaal gekregen en marcheren dan -met bij zich de burgemeester en de voorzitter van Thuisfront- naar de desbetreffende woning. Daar aangekomen stelt het korps zich op en zet een mars in, onder de tonen waarvan de repatriant en zijn naaste familie naarbuiten komen. Het toegestroomde publiek kan nu oordelen of "hij" er ouder, bruin en/of goed uitziet.

De teruggekeerde militair laat de toespraken van de voorzitter Thuisfront, de burgemeester en de buurtvertegenwoordiger over zich heengaan. Hij neemt cadeaus in ontvangst en de Harmonie speelt nog

een mars, gevolgd door het 'Lang zal hij leven'. Dan komt het 'moment suprême': de schare aanwezigen zullen de repatriant voor het eerst horen. Spreekt hij Nederlands, Genneps, hoe klinkt zijn stem? Al dan niet met briefje, soms vooraf gesterkt door een of meer borrels, bijt hij zich door de opgave heen. Hij, die meestal beter is in de tijgersluipgang dan in spreken in het openbaar. De Harmonie lost dan de spanning op met een bevrijdende slotmars.

Zo heeft de Kerkelijke Harmonie in 1950/51 tientallen soldaten muzikaal verwelkomd. Soms drie, vier keer per week trok het korps naar een van de straten in Gennep. Marsen als "De Waalbrug", "Krimpen aan de IJssel", "Mooi Zeddam" en "De Vrolijke Dauwtrappers" werden Gennepse tophits, die ten slotte iedereen meeneuriede of meefloot. Onder allerlei weersomstandigheden trok de Harmonie uit. Muziek werd nat of waaide van de lessenaar. Soms zag men plotseling een muzikant uit het gelid zijn wegwapperende partij nahollen. Eens moest de vaandrig de vlag over zijn schouder meedragen, omdat hij anders met vaandel omver zou waaien. Een andere keer ging de mars als een nachtkraan uit, omdat het ene na het andere instrument 't met bevroren ventielen en kleppen begaf. Met jonge klare werd de zaak ontdooid, hetgeen een doorgewinterde muzikant weer verspilling vond...

Mei 1951 haalde Gennep zijn laatste repatrërende militair in aan de St.-Martinusstraat. De door voorzitter H. Simons zelf ontworpen en gefabriceerde lessenaarverlichting kon de kast in. "Unitas et Fidelitas" had een stuk gemeenschapstaak voltooid. Een hoofdstuk vaderlandse geschiedenis werd afgesloten en Indonesië stond op eigen benen. In Gennep resteren nu nog slechts de foto's in de familie-albums.

De Hofkapel

Waarom een Hofkapel in de geschiedschrijving van de Harmonie? Voor de Gennepse 55+ is de hofkapel een begrip. Wie Bombakkes zegt verbindt daaraan meteen de Hofkapel. Alle festiviteiten van deze Gennepse carnavalsclub omgaf deze groep rasmuzikanten, liefhebbers in optima forma, met haar sprankelende muziek. Als deze muziekkapel -eerst onder leiding van Thei "Opeltje" Peters en later van Dries Deters en Wiel van Dinter- de carnavalsstemfels van Hotel Van Bergen en De Kroon binnen trok, ging er een siddering door de zaal en veranderden de gezellig aan tafeltjes zittende carnavalsvierders als bij toverslag in één hossende, deinende en zingende menigte carnavalsgekken.

Het kostte de grootste moeite deze muzikale oppepper binnen de perken te houden, want Carnaval-Gennep ging dan uit zijn bol, al was die uitdrukking toen nog niet zo in zwang. De happening vond stevast zijn einde in een enorme polonaise met de Hofkapel als centrum in een draaiende kolkstroom van springende en zwaaiende carnavalisten. Berucht was de raspa, waarbij het gebouw letterlijk op zijn fundamenten schudde.

Maar, waarom dit in een herdenkingsboek over 175

Serenade aan de repatriant C. van Erp in de Middelweg

De Gennepse hofkapel van Bombakkes in de zestiger jaren (v.l.n.r.): Wiel van Dinter; Thei Wilbers; Pierre Nikkessen; Wim Noy; Piet van Haren (voor); Joop van Megen (midden); Wim Jaspers (achter); Hans Jaspers; Sjon Schuurbiens; Hans Noij (ceremoniemeester).

jaar Harmonie? Alles begint namelijk in 1951 met ...de grote trom van de Harmonie. Het jonge Bombakkes heeft bij een van de sketches op de zittingsavond een grote trom nodig en vraagt die bij de Harmonie te leen. Met dit instrument verschijnen die avond ook de bespeler ervan (Sj. Schuurbijs), de trombonist Thei Wilbers en de altist P. van Haaren. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan: de drie vormen een trio en begeleiden en ondersteunen het carnavalsgezang in de foyer van Hotel Van Bergen. Dit valt zo in de smaak dat het carnavalsbestuur vraagt een volgende keer met een grotere groep terug te komen.

Dat worden er eerst zes, en het jaar daarop (1951) elf muzikanten. Het aantal van elf heeft te maken met de Raad van Bombakkes die ook uit elf leden bestaat. De Hofkapel is geboren.

't Bombakkes treedt in overleg met het Harmoniebestuur over het gebruik van de instrumenten en de voorrang die Harmonie-activiteiten zullen dienen te hebben. Het recruterende van de elf muzikanten verloopt vlot. Binnen "U. et F." bestaat dan al een groep muzikanten die regelmatig samenkomt om voor eigen genoeg oude Duitse dansmuziek uit de twintiger jaren en daarvoor (Bismärker en Altmärker) te blazen. Uit deze groep (de z.g. Kleine Harmonie) komen de elf Hofkapelleden voort. Het zijn talentvolle muzikanten, technisch vaak uitstekend onderlegd en met een goed muzikaal gehoor, bereid naar elkaar te luisteren en open staand voor de kritische opmerkingen van de ander.

Zij groeien uit tot een hecht muzikaal geheel met een voorbeeldfunctie in de streek. De Hofkapel heeft het vermogen zonder bladmuziek ("*aus dem Hut*") op hoog niveau te kunnen spelen en worden befaamd om hun trektochten met de Raad van Elf tijdens de carnavalsdagen van café D'n oude Tol tot het ABC-hotel. Waar de kapel zich laat horen, veren de mensen op en stijgt het plezier ten top. Het wat stijve Muis Sacrem te Arnhem verandert in een draaiende carnavalskermis, het optreden voor de KRO-microfoon slaat reacties los uit heel Nederland, in Gemert wordt de kapel landskampioen in haar soort.

De keizerskronen te Cuijk, de keifeesten te Boxmeer, de triomfen in Oeteldonk-Den Bosch, de carnavalsopenbaring bij Blauw Gold in Duisburg, de Leut-Express, even zo vele hoogtepunten in het bestaan van de Hofkapel van Bombakkes. En de Harmonie vaart er wel bij, want deze muziekgroep vormt mede het fundament onder de successen van Genneps Harmonie.

In de jaren '70 daalt de ster. Door natuurlijke oorzaken, verhuizing e.d. lost de eerste generatie op; het vuur en de onbevengbaarheid van het eerste uur doven uit. Geldelijke motieven doen hun intrede en ook binnen het Bombakkesbestuur ontstaan gedachten met de opzet en organisatie van het Genneps carnavalsgebeuren nieuwe wegen in te slaan. De functie van een hofkapel binnen dat geheel staat ter discussie. De kapel verliest aan het eind der jaren '70 haar allure. Steeds vaker hoor je: "Weet je nog, toen... daar." Een Genneps carnavalsinstituut is een stukje historie geworden...

Oefening baart kunst

Een harmonie is een muziekgezelschap waarvan men mag aannemen dat de leden hun hobby met waar genoegen uitoefenen en in zich de stimulans voelen hun muzikale talenten te ontplooiën. Die aandrang tot perfectionering en prestatieverhoging leidt tot oefening. En door oefening wordt het technisch kunnen verhoogd en stijgt het plezier en de voldoening. In een korps komt daarbij nog de noodzaak van oefening in samen bezig zijn. Daarvoor heeft men een ontmoetingspunt nodig, het repetitielokaal.

Vanaf haar aanvangsjaren heeft de Kerkelijke Harmonie dan ook een oefeningsruimte gehad. We zullen de eerste bijna zeker in de Kerkstraat (nu: Torrenstraat) moeten zoeken. Daar bevonden zich omstreeks 1840 de kerk, de pastorie, de kosterwoning en de lagere school. Deze school zou wel eens de repetitieluimte kunnen zijn geweest. Pas rond 1890 weten we de plaats van de wekelijkse bijeenkomsten zeker. "U. et F." repeteert dan op de eerste verdieping van de woning van de fam. Van Hoogstraten aan de oostzijde van de Kerkstraat. Het huis is eigendom van de kath. kerk en wordt om voor ons onnaspeurbare redenen "de Klep" genoemd.

De muzikanten klimmen dus elke week een houten trap op en komen door de deur links in de oefenruimte met in het midden een brede steunkolom. Ze scharen zich links van die kolom voor de directeur en achter hun houten lessenaar. Naar men zegt zijn de repetities nogal rumoerig geweest, veel gepraat en gelach, gezelligheidsbijeenkomsten met muziek toe. Kwade tongen beweren dat er slechts gerepeteerd werd, als er bier aanwezig was, een destijds normaal, tamelijk slap product uit de brouwerij "De Tortelduif" in de Houtstraat. Bij afwezigheid ervan worden twee jonge muzikanten naar brouwer Mooren gestuurd om een vaatje te halen en tegen de trap omhoog te duwen.

Wereldoorlog II breekt ook hier na tientallen jaren een traditie. Bij de felle straatgevechten in 1945 wordt de repetitieluimte zwaar beschadigd en vindt de herrijzende Harmonie in 1946 onderdak bij de Fa. Th. Mooren aan de Spoorstraat. Hier houdt het kleine korps aanvankelijk de repetities in de werkloosheids tussens elektrische buizen, draad, stekkers en contactdozen. Via een lokaal in de Mulo-school (thans: Activiteitencentrum De Brug) komt het gezelschap in het gym-lokaal aan 't Straatje terecht. Dit lokaal fungeert overdag als noodgemeentehuis wegens de restauratie van het zwaar beschadigde stadhuis.

Als in 1950 het stadhuis weer dienst gaat doen, weet gemeente-ontvanger (en voorzitter) H.H. Simons het klaar te krijgen dat de Harmonie op de zolder van het stadhuis mag repeteren. Daar klinken dan 's avonds tot 1956 de gedempte harmonie-tonen over de stille Markt. Maar met het toenemen van het aantal muzikanten stijgt ook ...het gewicht. De gemeentelijke technische dienst adviseert dan ook naar een andere ruimte om te zien, omdat de betonnen vloer scheuren gaat vertonen. De Harmonie verhuist van de ene zolder naar de andere, wanneer het accommodatie vindt onder de hanebalken van het oude patronaatsgebouw aan de Zandstraat,

De 'harmoniezaal' (repetitielokaal) rond 1910: bovenverdieping van het hoge huis links in toen de Kerkstraat

Harmonie begeleidt de Gennepse processie in een nat Kevelaar ± 1930

het z.g. jeugdhuis. Het blijft klimmen geblazen als de muzikanten twee lange, steile trappen op moeten. De oudere muzikanten zitten dan uit te puffen. Geen wonder dus dat geleidelijk de behoefte groeit naar iets beters, iets definitiefs. In 1965 is het gelukkig zo ver. Op grond, beschikbaar gesteld door de kerk, met subsidies van gemeente en kerk, met hulp van het Gennepse bedrijfsleven, door eigen mensen aangevuld met enkele deskundige buitenstaanders, bouwt de Harmonie een eigen repetitie-accommodatie aan 't Straatje.

Bijna dertig jaar vindt de Kerk. Harmonie "Unitas et Fidelitas" daar nu de stimulansen voor haar verenigingsleven en is het gebouwtje met het gevelornament van Peter Roovers eigenlijk de bakermat van de Gennepse amateur-muziekbeoefening. Pastoor Van Alphen moest nog eens kunnen komen kijken!

Kevelaar

Sedert 1643 zijn er miljoenen mensen ter bedevaart naar Onze Lieve Vrouw in Kevelaar getrokken. Ook in Gennep ontstond de traditie telkenjaars met een processie naar het genadeoord te gaan. Als vaste datum gold zondag 2 juli of de de eerste zondag na de werkdag 2 juli. Hoogstwaarschijnlijk trok de eerste processie uit Gennep en omgeving al omstreeks 1650. Als eerste, onomstotelijk bewijs geldt het processieschild dat in Kevelaar in de kerk hangt met de inscriptie: Gennep 1775.

In de 17e. en 18e. eeuw gingen de Gennepenen te voet en later met paard en wagen. De pelgrims waren dan twee à drie dagen van huis. Als blijk van hun aanwezigheid in Kevelaar brachten ze een waskaars, medaille, prentje of rozenkrans mee. Toen in 1873 de spoorlijn Boxtel-Goch geopend werd, gingen bedevaarten gebruik maken van de trein. Er liepen extra-treinen, de z.g. processietreinen, die de pelgrims binnen een uur vanuit Gennep op het peron van Kevelaar afzetten. Daar trok men in twee lange rijen naar de Mariakapel.

Een van de oprichtingsgronden van de Gennepse Harmonie was het begeleiden van de bedevaart. Eerst per paard en kar en later per trein toog "U. et F." naar het Nederrijns stadje. In Kevelaar liepen de bedevaartgangers processiegewijs achter de spelende Harmonie aan. In de kerk musiceerde het korps

in afwisseling met het orgel. Na de H.-Mis gingen met de Harmonie voorop naar het Kruiswegpark, waar de veertien staties werden bezocht en de muziek af en toe speelde. Teruggekeerd in het centrum werd de stoet ontbonden en was iedereen vrij tot het afgesproken vertrek.

Deze jaarlijkse bedevaart had voor de Harmonie (evenals voor de meeste pelgrims) naast het religieuze aspect ook een ontspanningselement. Het was een uitje, waar men wekenlang naartoe leefde. In de eerste helft van de 20e. eeuw, toen de bedevaarttraditie hier nog bestond, kende "U. et F." bepaalde gebruiken die langzaamaan gegroeid waren. Zo had de Harmonie een eigen coupé in de trein. Bij aankomst in Kevelaar verdween het korps steevast in het café op de hoek van de stationsweg en kwam daar pas weer uit als de kapelaan kwam waarschuwen, dat de processie opgesteld stond. Ditzelfde speelde zich af bij de genadekapel na de H.-Mis, wanneer de stoet geformeerd moest worden voor de gang naar het Kruiswegpark.

In tegenstelling tot de kasteleins zagen de Kevelaar-se "broedermeesters" de Harmonie niet graag komen. Veel processies arriveerden daar namelijk zonder muziek; ze werden dan door het Gesangverein of de Blaskapelle naar de kerk gebracht. Deze broodmuzikanten verdienden dus aan de Gennepse processie niets. Ze probeerden op alle manieren deze spelbedervers te weren. Een van hun protesten luidde, dat de trom van de Harmonie zo luid klonk bij de genadekapel.

En als de processie dan 's avonds tegen zevenen weer in Gennep terugkwam, stond een grote menigte op het stationsplein gereed om de aangekomen pelgrims af te halen. Enerzijds om hun ervaringen te vernemen en anderzijds nieuwsgierig naar wat zij hadden meegebracht. De Harmonie speelde dan weer tot de bedevaartgangers van Heijen en Ottersum weg waren en begeleidde de Gennepenen vervolgens naar de kerk voor het afsluitend Te Deum en de zegen met 't Allerheiligste. Bij het repetitielokaal in de Kerkstraat haakte de muziek af "om de instrumenten op te bergen", allen moe van de geleverde muzikale inspanningen en sommigen onder de indruk van het ingenomen geestrijk vocht. Kevelaar zat er weer voor een jaar op.

8. Finale

Nawoord

Bij een historisch overzicht als boven past eigenlijk geen titel "Finale". Het bestaan van de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" kent geen finaal karakter; de Harmonie is niet in een finale fase. Het reilen en zeilen van het korps is beter te omschrijven als de *Unvollendete*, een *Perpetuum mobile*. Een aantal van de lezers(-essen) nu in het jaar 1993 zal het 200-jarig bestaan niet meer meemaken. Hun zij tot troost dat zij van dit jubileum met volle teugen mogen genieten.

Wat Pastoor Van Alphen in 1818 begon, draagt kenmerken van eeuwigheidswaarde. Een gemeenschap zoekt altijd naar vormen waarin ze aan uitingen van samen-vieren en samen-rouwen gestalte kan geven.

Muziek, zo wel vocaal als instrumentaal, heeft dat vermogen. Getuigenissen daarvan vindt men van de bijbelse oudheid (fluit en lier) tot in de moderne tijd (synthesizer). Gilden en schutterijen hebben de eeuwen getrotseerd, al zijn de attributen en wapens gemoderniseerd. Muziekgezelschappen verkeren in een vergelijkbare situatie.

Het enige gevaar dat een muziekkorps in zijn be-

staan kan bedreigen is apathie, onverschilligheid. Een harmonie moet zich steeds bewijzen en presenteren naar de leefgemeenschap toe.

Honderdenvijfenzeventig jaar muziekhistorie in Gennep laat zien dat er altijd enkele onverzettelijke, enthousiaste leden zijn, de harde kern, die een vereniging dragen en de gemeenschap bewust maken van haar onmisbaarheid.

De geschiedenis van de Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" met haar ups en downs is een afspiegeling van het menselijk leven zelf, soms broos en soms taai, soms buigen en dan weer barsten, *himmelhoch jauchzend* en *zum Tode betriibt*. De Harmonie is een stukje van Gennep zelf. Gennep mag er trots op zijn!

Met altijd geloof in de toekomst. Daarom groet ik als oud-lid van deze Harmonie nu reeds de lezer(es) van dit boekje anno 2018, het jaar van twee volle eeuwen "Unitas et Fidelitas", een plechtige naam voor een muziekkorps zonder "finale". Een echt Genneps korps:

Hérménie, lô't 't ów goe.d gaon, duut hin!"

Lijst van directeuren

1818-1993

1818 - 1828	H. Berns	1952 - 1958	H. Denissen
1828 - 1831	kap. H.G. Michels	1958 - 1960	A. Deters
1831 - 1863	J.A. Michels	1960 - 1962	R. Driessen
1863 - 1882	kap. G. Billekens	1962 - 1968	H.v.d. Kroonenberg
1882 - 1889	A.H. Hilgers J. Ex (1883) G. van Bergen (1885)	1968 - 1976	Th. Thijssen
1889 - 1933	W. Trienekens	1976 - 1979	H. Vos
1933 - 1938	C. de Roij	1979 - 1986	J. Cranen
1938 - 1952	J. Hermsen	1986 - 1990	H. Mooren
		1990 -	F. Heere

Geraadpleegde bronnen

Creemers, Ch.: Bescheiden betreffende Gennep en zijn voormalige Heerlijkheid. Maastricht 1896.

Dinter, W.S. van: Gennep Gezien. Gennep 1978.

Dinter, W.S. van: Een tocht door het land van Maas en Niers. Gennep 1980.

Dinter, W.S. van: Gedenkschrift Noord Brabantsch Duitsche Spoorwegmaatschappij. Gennep 1982.

Driessen, Th.W.J.: Gedenkboek 100 jaar Dekenaat Gennep. Z.p. 1962.

Echo van het Land van Cuijk, de -, weekblad te Cuijk: Meerdere plaatsen door de jaargangen heen, b.v. 1893, 1908, 1918, 1922.

Feestgids 1818-1908: Bij het 90-jarig bestaan der Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas". Gennep 1908.

Gemeentearchief van Gennep: het Oud Archief van de gemeente.

Kantonbode, de -, weekblad te Gennep: Pastoor Th. van Alphen†
In: 14e. jaargang, nr. 38 (1860). Meerdere nummers aanwezig bij Janssen Pers te Gennep en het RAL te Maastricht.

Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas": Het lopend archief van het korps. Gennep vanaf 1950.

Maas- en Niersbode, weekblad te Gennep: Door jaargangen heen, vooral 1893, 1908, 1918, 1922, 1958 en 1978.

Pater Herman Michels, Redemptorist. Archief O.L.Vrouw in 't Zand Roermond:
De Volksmissionaris,
deel 7, blz. 62-82, 1886.

Rijksarchief in Limburg: meerdere leggers. Maastricht.

Ledenlijst

Kerkelijke Harmonie "Unitas et Fidelitas" per 1.07.1993

Andries Knevel, voorzitter
Frank Heere, dirigent

Wim Arnoldussen
Claudia Arts
Henk Bernards
Els Bindels
René de Block
Ad Bouwens
Dorien Coppers
Guus Deriks
Marjolein Derks
Martin Derks
Alexander Derks
Ruben Derks
Marieke Gerrits
Jaap Gietemans
Tom Gommers
Marijke Grens-Simons
Wilbert de Groot
Ben Gülen
Wieneke Gülen
Helmie Hoesen
Janine Jager

Jorrit Jillissen
Stef Junier
Hetty Lemmen
Michiel Liebregts
Jolanda Loeffen-Wennekers
Piet Lukassen
Hans Marinussen
Meerte Michels
Piet Paardekam
Eric Paardekam
Thei Simons, ere-lid
Thieu Simons
Nol Simons
Marja Simons-Thijssen
Thijs Stoffelen
Nellie Teunissen-Zeemering
Govert Teunissen
Jack van Unen
Olga Verstegen
Johan Vogelzangs
Gerwin Voss
Ingrid Wennekers
Jans Zeemering

Ondersteuning

Er was veel geld nodig voor de uitgave van dit boekje, het 175-jarig jubileum van "Unitas et Fidelitas" en de nieuwe uniformen waarin het orkest zich vanaf het jubileumfeest in september 1993 zal presenteren.

Dat geld is opgebracht door een groot aantal donateurs, enkele anonieme begunstigers en door de bedrijven die hieronder worden vermeld.

Het bestuur van "Unitas et Fidelitas" is iedereen erg erkentelijk voor zijn/haar zeer gewaardeerde ondersteuning!

Rabobank Gennep
Noord-Limburgse Boekhandel
Sigarenmagazijn Gommers
Zand- en Grindhandel Teunesen
Sam Sam Mode
Café G. Bouman
Drogisterij Bakker-Smits
Foto Bosten
Hotel De Kroon
Pottierie 'de Kievit'
Sportcentrum Pica Mare
Novita
Firma Den Ouden, Middelweg
Glazenw. bedr. Speciaal
Supertex Gennep bv
Adviesgroep Peters bv
Advokatenkantoor Bluysen
Groothandel Dré Jetten
Sjaak Noy bv
Hubo Gennep
Slagerij Aarnoutse
La Porte/de Schaepenscheer

Dynamic Sport
Mooren Electro
AH Supermarkt Gennep bv
J. Smedema Makelaardij
Tankstation Jetten
Schildersbedrijf Gebr. Bernards
R.M.P.M. Janssen, Spoorstraat
Verhasselt Mode
Bouwbedrijf Timmermans en van der Heijden
Hotel Van Arensbergen
V.d. Ven, assurantiën
Industriële Kring L.v.C. en N.L.
Peeters Electro bv
Bakkerij A. de Groot
Maasstad bv Gennep
Aktiviteitencommissie "U et F"
Vierdaagse - comité Norbertus
Optiek Opti - style bv
Groothandel Sjaak Snellen
Janssen Pers
Zuidooster Autobus diensten nv
PG Producties bv

Colofon:

REDAKTIE:

Dhr. W. van Dinter

ADVIES EN BEGELEIDING:

JANSSENPERS grafisch bedrijf

GRAFISCHE VERZORGING:

JANSSENPERS grafisch bedrijf

DRUK:

JANSSENPERS grafisch bedrijf
